

 Vlaanderen
is materiaalbewust

ONDERNEMINGSPLAN 2024

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

INHOUD

INLEIDING	3
MISSIE EN VISIE: DE OVAM GAAT VOOR EEN AMBITIEUZE AANPAK	3
1 WE DRAGEN BIJ AAN DE TRANSITIE NAAR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE IN VLAANDEREN	5
2 WE VERSTERKEN ONZE INTERNATIONALE WERKING VOOR EEN DUURZAAM AFVAL-, MATERIALEN- EN BODEMBEHEER BINNEN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE	7
3 WE BOUWEN RISICOVOLLE ASBESTHOUDENDE MATERIALEN AF TEGEN 2040	9
4 WE DEMATERIALISEREN MAATSCHAPPELIJKE BEHOEFTE EN SLUITEN MATERIAALKRINGLOPEN ZODAT HET VERBRUIK VAN PRIMAIRE GRONDSTOFFEN DAALT	11
5 WE GARANDEREN BODEMKWALITEIT VIA BODEMSANERING	15
6 WE VERSTERKEN BODEMKWALITEIT VIA BODEMZORG	19
7 WE DIGITALISEREN ELKE DIENSTVERLENING TEGEN 2030	21
8 WE HALEN ONZE DOELSTELLINGEN DOOR ONZE MEDEWERKERS CONTINU OP EEN DUURZAME MANIER IN TE ZETTEN	23
9 WE IMPLEMENTEREN DE COMMUNICATIESTRATEGIE 2020-2025 EN MAKEN ZO DIENSTVERLENING EN INFORMATIE ACTIEF BEKEND, SENSIBILISEREN ROND DE KERNTHEMA'S EN CREËREN DRAAGVLAK VOOR AMBITIEUS BELEID	25
10 WE VERHOGEN HET MATURITEITSNIVEAU VAN DE OVAM IN DE PERIODE 2019-2024	27

INLEIDING

Het Regeerakkoord 2019-2024, de Beleidsnota Omgeving 2019-2024 en de Beleids- en Begrotingstoelichting 2023 van Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir vormen het beleidskader voor het ondernemingsplan 2024 van OVAM. Dit geeft de activiteiten weer van de OVAM, die deze uitvoert op basis van haar decretale opdrachten zoals omschreven in het materialen- en bodemdecreet.

Het ondernemingsplan 2024 bestaat uit een eerste deel dat de samenhang tussen de missie, visie en doelstellingen verduidelijkt. Het tweede deel is een boordtabel met de strategische en operationele doelstellingen, acties, projecten en kernprocessen met hun indicatoren en mijlpalen. In een derde deel zijn de verplichte bijlagen opgenomen.

MISSIE EN VISIE: DE OVAM GAAT VOOR EEN AMBITIEUZE AANPAK

De OVAM richt haar blik op de lange termijn. Vandaag consumeren we alsof we beschikken over 1,75 Aardes. Bij ongewijzigd beleid zijn dat er drie tegen 2050. Tegen 2050 leven we immers met 9,7 miljard mensen op onze planeet. Daarmee komen het klimaat, de open ruimte en de natuurlijke grondstoffen in het gedrang. Eén van de oorzaken is onze lineaire economie. Dat wil zeggen dat materialen zich in één lijn bewegen van begin naar einde: van ontginning naar bewerking, vervolgens naar de productieketen van een product tot verkoop en consumptie, om tot slot op de afvalberg terecht te komen. De lineaire manier waarop we in Vlaanderen omgaan met materialen is één van de belangrijkste oorzaken voor klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en vervuiling van lucht, water en bodem. Volgens het IRP vallen ruim de helft van alle broeikasgasemissies en meer dan 90 % van het biodiversiteitsverlies en de waterstress toe te schrijven aan de winning en verwerking van grondstoffen.

Vlaanderen draagt bovengemiddeld bij tot het overschrijden van de planetaire grenzen. Momenteel verbruikt Vlaanderen voor haar productie en consumptie vier keer meer grondstoffen dan zou mogen om de planetaire grenzen niet te overstijgen. De Vlaamse materialen-, koolstof-, biodiversiteits- en algemene ecologische voetafdruk liggen te hoog om duurzaam te zijn, en situeren zich voor het grootste deel in het buitenland. Tot slot is Vlaanderen voor de toelevering van (kritieke) grondstoffen en essentiële goederen erg afhankelijk van derde, veelal niet-Europese, landen, wat ons kwetsbaar maakt voor mogelijke onderbrekingen.

We zijn ervan overtuigd dat de oplossing schuilt in de omslag naar een circulaire economie. We richten ons hierbij op twee hulpbronnen, met name materialen enerzijds en bodem(materialen) anderzijds.

- ▶ We gaan zorgzaam om met materialen. We creëren materiaalkringlopen die eeuwig kunnen blijven draaien om in onze behoeften te voorzien, met een minimum aan vervuiling en waardeverlies door materialen die aan de keten ontsnappen. We zetten in op materiaalpreventie en hergebruik van materialen en producten, om zo structureel onze behoefte aan materialen af te bouwen.
- ▶ We gaan zorgzaam om met onze bodem en ondersteunen zo ook het hergebruik van de ingenomen ruimte. Een van de basisvoorwaarden om ingenomen ruimte een nieuwe bestemming te geven is een gezonde bodem. Ons industrieel verleden en heden mag niet beletten dat de bodemkwaliteit risico's inhoudt voor de gezondheid en op die manier het gebruik ervan in de weg staat. We saneren de historische verontreiniging en voorkomen dat er nieuwe vervuiling opduikt, zodat we als samenleving vrij kunnen kiezen waar we wonen, voedsel telen, natuurgebied onderhouden, ontspannen, etc.

De OVAM geeft aldus vorm aan het afvalstoffen-, bodem- en materialenbeleid. Ten eerste reiken we beleidsmatige oplossingen aan voor het historisch passief op het vlak van bodemverontreiniging en asbestverontreiniging, zodat kringlopen veilig gesloten kunnen worden. We zetten ook in op een maximale recyclage van afvalstoffen zodat ze opnieuw ingezet kunnen worden als grondstof. Tot slot gaan we op zoek naar partners en mogelijkheden op het vlak van het voorkomen bodemverontreiniging en stimuleren we afvalstoffenpreventie. We zorgen voor het beleidskader

dat de Vlaamse bedrijven en de Vlaming stimuleert om materiaal- en bodembewust te produceren en consumeren. De circulaire economie loopt als rode draad doorheen deze thema's.

Als overheidsorganisatie houden we de vinger aan de pols om tijdig te kunnen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen. We zorgen voor een open dialoog met onze partners en maken onderbouwde beleidskeuzes. We leren op een actieve manier onze doelgroepen en sectoren beter kennen en hun handelingsperspectief te achterhalen. Zo kunnen we een op maat gemaakt instrumentarium uitwerken om hen te sturen en te stimuleren. Intern werken we volgens de principes van een performante en innovatieve arbeidsorganisatie en volgens de thema's in onze beleidsverklaring Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Op die manier verzekeren we een optimale dienstverlening.

Om dit te realiseren schuift de OVAM een ambitieuze aanpak in tien strategische doelstellingen naar voor.

- <https://www.footprintnetwork.org/our-work/earth-overshoot-day/>
- [Europese Commissie \(2020\), EU-actieplan voor een circulaire economie.](#)
- <https://www.resourcepanel.org/reports/global-resources-outlook>
- <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/03/23/belgian-overshoot-day/>

De doelstellingen van de OVAM sluiten nauw aan bij de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Dit zijn zeventien doelstellingen die formeel zijn aangenomen door de Algemene Vergadering van de VN als een soort mondiaal actieplan om tot een duurzame wereld te komen vrij van armoede. De drie dimensies van duurzame ontwikkeling komen daarin aan bod: het economische, sociale en ecologische aspect. De SDGs zijn niet nieuw, en vormen binnen België en Vlaanderen al langer de leidraad voor het beleid. Dit kan je zien aan de langetermijnstrategieën van Vlaanderen zoals Vizier 2030 en Visie 2050. Elke doelstelling van OVAM heeft dan ook een sterke of iets minder sterke link met één of meerdere SDGs. Dit ondernemingsplan toont met andere woorden hoe wij als Vlaamse administratie ons steentje bijdragen aan het mondiale actieplan voor een betere wereld.

1 WE DRAGEN BIJ AAN DE TRANSITIE NAAR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE IN VLAANDEREN

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

De overgang van een lineaire naar een circulaire economie komt tegemoet aan een aantal uitdagingen: zo veel mogelijk natuurlijk kapitaal behouden en herstellen, bijdragen aan een oplossing voor de klimaatverandering, bedrijven een duurzame toekomst geven, mee werkgelegenheid creëren en de strijd tegen sociale ongelijkheid aangaan.

Het biedt onze bedrijven kansen om te innoveren: door nieuwe ondernemingsmodellen, nieuwe producten die beter recycleerbaar, herbruikbaar en herstelbaar zijn en nieuwe partnerschappen onder meer voor uitwisseling van grondstoffen en energie. Op die manier kunnen de bedrijven beter inspelen op de behoeften van zowel hun klanten als de maatschappij en kunnen ze het verschil maken met (buitenlandse) concurrenten.

HOE PAKT VLAANDEREN DIT AAN?

Vlaanderen Circulair als centraal platform

Vlaanderen Circulair is een breed partnerschap dat bestaat uit relevante Vlaamse overheidsinstanties, beroepsfederaties, verenigingen, steden en gemeenten, burgers en kennisinstellingen. Het partnerschap werkt volgens zes Werkagenda's: circulair bouwen, chemie & kunststoffen, waterkringlopen, de bio-economie, de voedselketen en de maakindustrie. Het team Vlaanderen Circulair binnen de OVAM neemt de coördinatie over de thema's heen voor haar rekening, en verzorgt de transversale werking rond de hefboomen. De Stuurgroep Vlaanderen Circulair zorgt voor een gedeeld engagement en strategische aansturing vanuit de maatschappelijke vijfhoek. Een centrale Projectgroep bereidt de beslissingen van de Stuurgroep voor, volgt de uitvoering ervan op, en zorgt voor wisselwerking tussen alle trekkers en projectleiders.

Naast de thematische acties hebben we zeven transversale hefboomen geïdentificeerd die over de thema's heen cruciaal zijn voor de transitie Circulaire Economie, en waar aparte werkgroepen concrete initiatieven voor zullen nemen in wisselwerking met de Werkagenda's. Het gaat hier om beleidsinstrumenten, overheidsaankopen, onderzoek, communicatie, innovatie, financiering en jobs & skills. In 2024 worden de zeventien projecten van de subsidiecall rond circulariteit in de zorg uitgevoerd. We werken in 2024 meer rond het thema ecodesign als eerste stap om de circulaire businessmodellen te verzekeren. Als we spreken over circulaire businessmodellen dan zetten we meer in op levensduurverlenging door kwaliteit, onderhoud en herstel. We zetten via de Green Deal verder in op leerlessen rond huren en delen. Om te kunnen opschalen zetten we in op initiatieven richting lokale besturen, de circulaire havens en het Circular Ambassadors Program. Inspireren en leren is de boodschap. Dit doen we tevens in het kader van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Raad: met een State of the Union van Vlaanderen Circulair, in Hasselt op 21 Maart 24 en een Europese Conferentie rond de CE in Brussel, op 17 april 2024. Deze sluit aan bij het World Circular Economy Forum 24 op 15-16 april.

Het Intra-Belgisch Platform Circulaire Economie ontving een nieuw mandaat. Dit stelt ons in staat intenser samen te werken met de andere regio's en de federale overheid rond hefboomen als productnormering en ecodesign, nieuwe businessmodellen, financiering en fiscaliteit, indicatoren en juridische belemmeringen. Er werd besloten om te werken rond de transversale stromen circulair bouwen en afgedankte elektronische en elektrische apparatuur (AEEA). Na bepaling van een knelpuntenlijst in overleg met de betrokken sectorfederaties, zal in de komende periode prioritair worden gewerkt rond de volgende drie prioriteiten.

- ▶ Het opzetten van een technisch kader (certificering en normalisatie) voor het hergebruik van bouwproducten
- ▶ Openbare aanbestedingen en circulaire aankopen
- ▶ Indicatoren en gebruik van TOTEM

Binnen het Steunpunt CE Center werden verschillende relevante beleidsstudies opgeleverd. Voor de eerste maal werd een brede studie uitgevoerd rond de btw-problematiek die de transitie belemmert. Deze studie laat ons toe om fiscale knelpunten aan te kaarten bij het bevoegde beleidsniveau. Daarnaast werd een onderzoeksrapport rond contractuele modelclausules in product-dienstcombinaties opgeleverd. Het ontwikkelen van een interactieve versie zal ondernemingen in de toekomst verder kunnen ondersteunen. Ten derde zal er in de komende periode een studie worden uitgevoerd rond eigendomsvoorbehoud (Pandwet) die mogelijk een invloed kan hebben op de revisie van het Burgerlijk Wetboek rond zekerheden. Tot slot zal er een update gebeuren van de CE-monitor.

De OVAM neemt haar engagement op in elk aspect van deze constellatie via de Stuurgroep, het team Vlaanderen Circulair, de centrale Projectgroep, het Intra-Belgisch Platform en de Werkagenda's. Meer specifiek zal ze optreden als trekker van zowel de Werkagenda Circulair Bouwen als de Werkagenda Kunststoffen & Chemie. Voor haar inhoudelijke bijdrage aan de werkagenda's focust de OVAM op:

- ▶ Werkagenda Circulair bouwen: maximaliseren van hergebruik en recyclage, ontwerpen vanuit duurzame principes (TOTEM en veranderingsgericht bouwen) en vandaaruit de link naar energie, en ontwikkeling van een bouwwerkspoor om zicht te krijgen op de materiaal-samenstelling,
- ▶ Werkagenda Chemie/Kunststoffen: afzet van recyclaten (en breder beleidsplan kunststoffen), project zorgwekkende stoffen en de Richtlijn Industriële emissies (RIE).

Daarnaast speelt de OVAM een prominente rol in de werkagenda Maakindustrie als trekker van de waardenketen huishoudelijk textiel en partner in de andere (technisch textiel en elektronica). Ook in de werkagenda's voeding en bio-economie brengt OVAM haar expertise in.

2 WE VERSTERKEN ONZE INTERNATIONALE WERKING VOOR EEN DUURZAAM AFVAL-, MATERIALEN- EN BODEMBEHEER BINNEN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

Circulaire economie overstijgt de geografische grenzen. Vlaanderen kan de overgang niet alleen verwezenlijken, dus het is noodzakelijk dat we ons beleid ook een nadrukkelijke internationale dimensie geven. Daarom nemen we internationaal en Europees een voortrekkersrol. We steunen een ambitieuze agenda om de overgang naar een circulaire economie Europees en internationaal verder uit te dragen. De huidige Europese Commissie deelt die ambitie in de vorm van de Europese Green Deal en een breed Actieplan Circulaire Economie. We wensen dat ook de volgende Europese Commissie deze ambitie ondersteunt. Pro-actieve outreach naar het Europese niveau is daarom essentieel.

HOE PAKT DE OVAM DIT AAN?

- ▶ Op Europees en internationaal niveau willen we mee de juridische en socio-economische voorwaarden verbeteren voor het halen van de OVAM-beleidsdoelstellingen. In de eerste helft van 2024 neemt België de belangrijke rol op van voorzitter van de Raad van de Europese Unie. Beleidsmatig verwachten we dat volgende dossiers – die voor de OVAM van belang zijn – nog op de onderhandelingstafel zullen liggen tijdens het Voorzitterschap: Herziening EVOA, Herziening Kaderrichtlijn Afval, Herziening Richtlijn Voertuigwrakken, Herziening Verpakkingsrichtlijn en de Soil Health Law. We zullen ook bijdragen aan het formuleren van Raadsconclusies over het thema Circulaire Economie. De OVAM zal in de lead zitten voor de organisatie van vrijwillige evenementen rond afval en bodem. Vlaanderen Circulair is tot slot aan zet om een event rond circulaire economie te organiseren.
- ▶ We werken internationaal samen rond afval-, materialen- en bodembeheer binnen een circulaire economie, waarbij we zelf onze expertise en kennis overbrengen enerzijds en anderzijds willen leren van anderen, zowel via bilaterale uitwisseling als via Europese projectwerking. In de bilaterale werking, is er structurele uitwisseling voor alle thema's met Nederland. Voor specifieke thema's (bv kunststoffen, textiel, bodem, ...) is er op regelmatige basis uitwisseling met administraties uit andere EU-lidstaten via formele en informele netwerken.
- ▶ We benutten diplomatieke netwerken en samenwerkingsopportuniteiten om zo onze eigen internationale zichtbaarheid en beleidsimpact te vergroten. We werken daarvoor samen met goed geplaatste partners, waaronder het departement Buitenlandse Zaken en FIT (Flanders Investment & Trade).
- ▶ We werken intergewestelijk en federaal samen voor afstemming op Belgisch niveau.

3 WE BOUWEN RISICOVOLLE ASBEST- HOUDENDE MATERIALEN AF TEGEN 2040

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

Asbest is een verzamelnaam van in de natuur voorkomende mineralen die tot in de jaren tachtig veelvuldig gebruikt werd in gebouwen, woningen en installaties omdat het sterk, slijtvast, isolerend, brandwerend en goedkoop was. De fijne vezels waaruit asbest bestaat zijn echter zeer gevaarlijk voor de mens wanneer deze in de lucht komen en ingeademd kunnen worden. Over heel Vlaanderen zouden gebouwen en infrastructuur ouder dan 2001 nog zo'n 2,3 miljoen ton aan asbesthoudende toepassingen bevatten. Dit vormt niet enkel een gevaar voor de volksgezondheid, maar is eveneens een obstakel voor de renovaties die nodig zijn om de energie-efficiëntie van gebouwen en woningen te verbeteren en om tot een circulaire bouwpraktijk te komen. Bovendien is er potentieel om door de sloop van asbesthoudende gebouwen in buitengebieden nieuwe ruimte vrij te maken.

HOE PAKT DE OVAM DIT AAN?

De OVAM voorziet een actief asbestafbouwbeleid. Het doel is om risicovolle asbesthoudende materialen tegen respectievelijk 2034 (de meest risicovolle asbesttoepassingen zoals asbestcement daken en gevelbekleding en niet-hechtgebonden toepassingen) en 2040 (alle andere asbestproducten in slechte staat) af te bouwen.

We informeren kopers over de aanwezigheid van asbest bij de aankoop van een woning

- ▶ Tegen 2032 moet iedere eigenaar van een gebouw ouder dan 2001 over een asbestattest beschikken. Dit attest dient om gebouweigenaren en -kopers inzicht te verschaffen over welke risicovolle asbestmaterialen zij best wegnemen om een gebouw asbestveilig te maken. Sinds 23 november 2022 is het dan ook verplicht voor de eigenaar/verkoper om te beschikken over een asbestattest bij de overdracht van een woning.
- ▶ Via communicatiecampagnes brengen we de waarde van het generieke asbestattest extra onder de aandacht.

We voeren het actieplan asbestafbouw 2.0 uit met prioriteit voor de meest kwetsbare doelgroepen en met het accent op ontzorging

- ▶ In 2024 rollen we het herziene Actieplan Asbestafbouw uit. We stemmen hierbij het asbestafbouwbeleid optimaal af op de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen rond woningkwaliteit, renovatie en energieprestatie van gebouwen.
- ▶ Ter ondersteuning van de specifieke doelgroepen scholen, sociale huisvesting, zorginstellingen en landbouw voeren we bestaande sectorprotocollen uit. We ondersteunen ook verder de bestaande en nieuwe asbestafbouwprojecten van lokale besturen om asbestafbouw voor burgers veilig, betaalbaar en makkelijker te maken. Binnen de ondersteuning van lokale besturen besteden we bovendien extra aandacht aan jeugd(beweging) infrastructuur, waarvoor we in de eerste helft van het jaar een sectorprotocol opstarten.

4 WE DEMATERIALISEREN MAATSCHAPPELIJKE BEHOEFTE EN SLUITEN MATERIAALKRINGLOPEN ZODAT HET VERBRUIK VAN PRIMAIRE GRONDSTOFFEN DAALT

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

Zoals we al hebben aangehaald, heeft onze inefficiënte lineaire economie een negatieve impact op de uitstoot van broeikasgassen en op de grondstoffenvoorraden. De circulaire economie kan een oplossing bieden. De OVAM draagt vanuit haar materialenbeleid in twee opzichten haar steentje bij aan de transitie naar een circulaire economie: enerzijds de veilige en milieuvriendelijke verwerking van afval (zowel recyclage als eindverwerking), en anderzijds via de preventie van afvalstoffen.

Via de circulaire economie streeft Vlaanderen ernaar om de materialenvoetafdruk van de Vlaamse consumptie te verminderen met 30% tegen 2030 (Vizier 2030) en met 75% tegen 2050 (Visie 2050).

HOE DRAAGT DE OVAM HIERAAN BIJ?

We geven voor de komende legislatuur prioriteit aan de volgende subdoelstellingen:

Het primair materiaalgebruik in de bouw daalt door circulair ontwerp en hoogwaardige valorisatie van bouw- en sloopafval.

- ▶ We stimuleren bij de bouwsector een drastische ommezwaai naar materiaalbewust en veranderings- gericht (ver)bouwen. Dit doen we binnen de krijtlijnen van het preventieprogramma 'Op weg naar Circulair Bouwen' met twee pijlers:
  - Tegen 2030 moet 95% van de steenachtige en 70 % van de niet-steenachtige materialen uit bouwwerken hergebruikt of gerecycleerd worden.
  - Tegen 2030 moeten 25% van de bouwwerken ontworpen, gebouwd of verbouwd worden volgens de principes van circulair bouwen. Daarbij houden we rekening met hun volledige levenscyclus.
- ▶ We leggen daarbij de focus op 2 gebieden:
  - We zetten extra in op transparantie en kwaliteitsgarantie van de verschillende afvalstromen in de bouw door middel van het nieuw kader voor de sortering van bouw- en sloopafval dat in 2024 in werking treedt.

Om het sorteren kwaliteitsvol te laten verlopen, bereiden we een kwaliteitsborgingsysteem voor het sorteren van bouw- en sloopafval voor. Om de kwaliteit te waarborgen van materialen die als bouwstof worden ingezet, implementeren we een nieuw eenheidsreglement (EHR) bouwstof.

- De verdere ontwikkeling van de TOTEM-tool maakt het mogelijk op een accurate en gebruiksvriendelijke manier de milieu-impact van materialen in gebouwen te bepalen. We bekijken hoe een tool als TOTEM kan worden ingezet bij de implementatie van de nieuwe EPB richtlijn. Een haalbaarheidsstudie onderzoekt in 2024 een dataplatform dat toelaat bouwwerkspaspoorten van bestaande bouwwerkspaspoortmakers te importeren om de gegevens nadien verder te kunnen ontsluiten.
- ▶ Aan de hand van leerlessen en knelpunten gecapteerd uit de diverse (lopende) initiatieven geven we inhoud aan de Werkagenda Circulair Bouwen van Vlaanderen Circulair. In 2024 wordt daarbij prioriteit gegeven aan het op de kaart zetten van de TOTEM berekening en grenswaarden hiervoor cf. EPBD, de uitbreiding TOTEM naar infrastructuur en het versterken van circulair bouwen in bouwopleiding.

De hoeveelheid restafval afkomstig van consumptiegoederen daalt door meer preventie, hergebruik en selectieve inzameling.

- ▶ In het 'Lokaal Materialenplan' gaat er meer aandacht uit naar preventie; afval vermijden is immers de beste strategie om onze doelstellingen te halen. De doelstellingen vooropgesteld in dit plan omvatten zowel huishoudelijk afval, bedrijfsafval als zwerfvuil.
- ▶ Tegen 2030 mikken we op 100 kg huishoudelijk restafval per inwoner (per jaar). We voorzien daartoe de nodige ondersteuning op maat voor het lokale niveau (o.a. via samenwerkingsverbanden, visitaties,...).
- ▶ Het bedrijfsrestafval moet tegen 2030 dalen met 30%. Om dit te realiseren scherpten we de controle aan op de regels voor inzameling van restafval bij bedrijven én de controles op bronsortering. We evalueren nu deze wetgeving met voorstel tot optimalisatie. We bereiden de invoering van gewichtsdiftarisering op bedrijfsafval voor, met verplichting vanaf 2026
- ▶ Met het Actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen Circulair 2021-2025 stimuleren we de overgang naar een duurzamer, circulair voedsel- en biomassasysteem. In uitvoering van de Kaderrichtlijn Afval en het Lokaal Materialenplan rollen we de inzameling van bioafval uit. We volgen de lokale besturen en intercommunales met en zonder uitstelregeling van nabij op, en zien waar we kunnen ondersteunen om de nodige inzamel- en verwerkingscapaciteit te creëren.
- ▶ Voor verpakkingen voeren we het Verpakkingsplan 2.0 verder uit en volgen we de nieuwe Verordening Verpakkingen op. We volgen het advies verder op rond de invoering van een statiegeldsysteem. In uitvoering van de SUP richtlijn begeleiden we de evenementensector richting meer herbruikbare recipiënten. De Green Deal Anders Verpakt loopt af eind 2024. We evalueren de resultaten en zetten waar mogelijk verdere stappen naar wettelijke verankering.
- ▶ Het Interregionaal Samenwerkingsakkoord (ISA) UPV en Zwerfvuil zorgt voor een meer uniform beleid over heel België. Na het decretaal traject kan het uitvoerend werk starten met een uitvoerende ISA voor de stromen AEEA, afvalolie en matrassen. Voor de stroom textiel zetten we in 2024 eveneens het voorbereidend werk richting een uitvoerend ISA verder, daarbij rekening houdend met het herzieningsvoorstel voor de Kaderrichtlijn Afval dat eveneens een UPV textiel invoert. We implementeren de Verordening Batterijen en volgen de werkzaamheden voor een nieuwe Verordening Afgedankte Voertuigen op. In uitvoering van de SUP richtlijn bereiden we de invoering van de UPV Vistuing voor tegen 1 januari 2025 en sluiten we in 2024 een aanvaardingsplichtconvenant af met de betrokken sectoren.

Milieuverantwoorde productie en gebruik van gerecycleerde grondstoffen stijgt

- ▶ Kunststoffen worden op dit moment nog te spijzuchtig en laagwaardig ingezet. Daarom loopt in 2024 het actieplan 'Kunststoffen' verder, met onder meer financiering vanuit het LIFE-project en C-MARTLIFE. De krachtlijnen zijn de afzet van kunststofrecyclaten stimuleren, zorgwekkende stoffen en microplastics en pelletverliezen. Voor pelletverliezen bereiden we een Vlarem aanpassing voor. Voor dat laatste haken we aan bij het Europese Initiative on Microplastic Pollution en het VN-verdrag tegen plastic vervuiling. Wat de werkagenda chemie en kunststoffen betreft, leggen we de klemtoon op verbinding maken tussen de afvalsector en kunststofproducenten, living labs voor nieuwe businessmodellen en heldere wetgeving.
- ▶ Vlaanderen moet een toonaangevende recyclagehub worden binnen Europa, die afvalstoffen maximaal recycleert en ervoor zorgt dat bepaalde schadelijke en zeer zorgwekkende stoffen uit de materialenkringloop worden verwijderd. We volgen de geselecteerde projecten binnen de Recyclagehub verder op. Deze moeten afgerond zijn tegen medio 2026. We gaan na of we de recyclagehub verder kunnen ontwikkelen en blijvend kunnen beschikken over middelen.
- ▶ Het Symbioseplatform is een tool waarop bedrijven actief informatie over hun reststromen met elkaar kunnen delen, en vervolgens zulke stromen kunnen verkopen of uitwisselen. Het platform creëert zo win-win situaties waarbij waardevolle materialen een nieuwe toepassing vinden in plaats van bij het afval terecht te komen, en bedrijven toegang krijgen tot een goedkopere en milieuvriendelijkere bron van grondstoffen. In 2024 heroriënteren we de tool naar hergebruik in verschillende materiaalketens, met bijzondere aandacht voor biomassa-reststromen, bouwmaterialen en textiel.

Milieuverantwoorde verwerking van afvalstoffen is gegarandeerd

- ▶ De milieueffingen hielpen de afgelopen decennia het gedrag van burgers en bedrijven zodanig te sturen dat de hoeveelheid restafval gedaald en recyclage verhoogd is. Daarom zetten we de huidige beleidslijn verder. We passen de heffingen op afvalstoffen bestemd voor eindverwerking aan zodat die nog beter het sluiten van materiaalkringlopen aanstuurt. De afvalverwerkingscapaciteit in Vlaanderen bouwen we gefaseerd in verhouding tot de daling van het aanbod aan restafval af met het oog op de circulaire economie. We ontwikkelen daartoe een set van criteria als basis voor de evaluatie van afvalverbrandingsinstallaties.
- ▶ De talloze producten die we dagelijks gebruiken worden vervaardigd met chemische stoffen, bestaan eruit of zijn ermee behandeld. Om afvalstoffen die zorgwekkende stoffen bevatten correct te kunnen beheren zetten we het project rond zorgwekkende stoffen verder. In 2024 loopt de meetcampagne voor het bepalen van het gehalte zorgwekkende stoffen in afvalstromen (zoals kunststoffen, textiel, rubbers...) voort. Dit moet resulteren in een voorstel voor wettelijk kader rond beheer van afvalstoffen met zorgwekkende stoffen.

De hoeveelheid zwerfvuil daalt

- ▶ In de uitvoering van de EU Richtlijn Single Use Plastics (SUP) zorgen we ervoor dat de relevante producenten (verpakkingen, kauwgom, tabak, ballonnen en vochtige doekjes) de kost op zich nemen voor de gescheiden inzameling, recyclage en de opruimkosten van zwerfvuil. Het Interregionaal Samenwerkingsakkoord dat al eerder ter sprake kwam legt dit vast voor alle gewesten.
- ▶ Ook via de Mooimakers (samenwerking OVAM, Fost Plus en VVSG) zetten we het beleid tegen zwerfvuil en sluikstorten verder met gepaste extra beleidsmaatregelen, samen met de doelstellingen die in het Lokaal Materialenplan staan. Mooimakers zal verder inzetten op de zes-pijler aanpak (preventie, communicatie, participatie, omgeving, infrastructuur en handhaving). De voornaamste acties richten zich op de ondersteuning van de lokale besturen op allerlei vlakken, zowel door het delen van expertise, het geven van opleidingen, het ter beschikking stellen van de kennisdatabank als op financieel en materieel vlak in de aanpak van zwerfvuil.
- ▶ De Vlaamse overheid zal de lokale besturen ondersteunen in de handhaving op zwerfvuil. De 30 gewestelijke OVAM-ambtenaren blijven actief in kader van de GAS-wetgeving op zwerfvuil tot minstens juni 2024. Een eindrapport over het project zal opgeleverd worden.

5 WE GARANDEREN BODEMKWALITEIT VIA BODEMSANERING

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

Een gezonde bodem is essentieel voor goed functionerende kringlopen van water en voedingsstoffen, een aangename leefomgeving en een gezonde voeding. Het is een kritische succesfactor om een circulaire economie mogelijk te maken en de gevolgen van de klimaatverandering mee op te vangen. Hiervoor stimuleren we het verder herstel van verontreinigde bodems, in de eerste plaats bij particulieren, oude bedrijfslocaties en stortplaatsen.

HOE PAKT DE OVAM DIT AAN?

Alle historische risicogronden zijn onderzocht tegen 2036 en de sanering van historische verontreiniging is opgestart waar nodig

- ▶ De OVAM wil dat tegen 2036 elke risicoground in Vlaanderen is onderzocht en waar nodig de sanering van historische verontreinigingen is opgestart. In de prioriteitsstelling gaat absolute voorrang naar acute milieu- en gezondheidsrisico's, meer bepaald de gedetecteerde hot spots vanuit gezondheid. Naar aanleiding van de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS is een uitgebreide programmawerking opgestart. Daarnaast is een Expertpanel opgezet om het Bodemdecreet onder de loep te nemen in functie van blijvende uitdagingen zoals het beheer van restverontreiniging, diffuse verontreiniging en zeer zorgwekkende stoffen. De 2036-doelstelling zullen we evalueren in functie van de nieuwe realiteit.
- ▶ Ook in 2024 gaan we verder met de opvolging van de onderzoeks- en saneringsplicht van PFAS-locaties met voormalige brandweeroefenterreinen of bij grotere brandincidenten. Op gekende risicolocaties, waar bodem en grondwater mogelijks met PFAS zijn verontreinigd, stimuleren we derden om het PFAS-onderzoek uit te voeren.

We investeren in duurzame brown- en blackfieldontwikkeling

- ▶ We herontwikkelen brown- en blackfields en stortplaatsen in het kader van circulair ruimtegebruik. Zulke gronden zijn zodanig vervuild dat het niet rendabel is op korte termijn om deze op te kuisen en opnieuw te benutten. De markt heeft daarom een duwtje in de rug nodig van de overheid zodat we er op langere termijn wel de vruchten van kunnen plukken. Samen met lokale en bovenlokale besturen en andere partners stimuleren we herontwikkeling op terreinen waar verplichtingen aanwezig zijn in het kader van het bodemdecreet (bv. een bodemsanering), zodat we daar een maatschappelijke meerwaarde kunnen creëren.

We onderzoeken waterbodemverontreiniging en saneren waar mogelijk

- ▶ We stimuleren het bewustzijn rond historisch verontreinigde waterbodems en doen voorbereidend onderzoek via een aantal Europese onderzoeksprojecten. Zo is het project Narmena lopende, en starten we in 2024 met PFASTER indien goedgekeurd. De OVAM werkt bovendien samen met andere Vlaamse overheden binnen de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW). Gezonde waterbodems zijn immers een belangrijke voorwaarde voor de goede kwaliteit van oppervlakte- en grondwater zoals vastgelegd in de Europese Kaderrichtlijn Water. Zo leveren we waterbodemdata voor de waterbodemverkenner aan, onderzoeken we hotspots en reiken we in 2024 het kader aan vanuit de ervaring met landbodems om waterbodems aan te pakken.

Voormalige stortplaatsen worden optimaal ingezet voor nieuwe maatschappelijke uitdagingen, in het bijzonder bebossing en natuurontwikkeling

- ▶ Stortplaatsen kunnen een waardevolle voorraad zijn aan materialen, energie en land. Momenteel is de ruimte die stortplaatsen innemen vaak onderbenut, terwijl maatschappelijke noden als bebossing, natuurontwikkeling en CO2-captatie met ruimtegebrek kampen. We screenen geselcteerde locaties op hun bebossingspotentieel en stimuleren de juiste actoren om hiermee aan de slag te gaan.

We zetten maximaal in op de preventie van nieuwe bodemverontreiniging

- ▶ We handhaven de eerste periodieke onderzoeksplicht waarbij elke risico-inrichting met een laattijdig rapport wordt ingelicht en actief opgevolgd. Daar waar bij een incident bodemverontreiniging ontstaat, volgen we deze schadegevallen snel en van nabij op. In het licht van de nieuwe risicogebaseerde aanpak bereiden we ook een nieuw decretaal kader voor rond meldingen van bodemverontreiniging.

We evalueren in navolging van de Parlementaire Onderzoekscommissie PFAS (POC) de werking van het bodemdecreet en stellen een verbeterplan voor

- ▶ De PFAS-crisis maakte duidelijk dat het bodembeleid voor nieuwe uitdagingen staat. Zaken als zeer zorgwekkende stoffen en diffuse verontreiniging vereisen een andere aanpak. De OVAM is met het Project Post-POC (ProPoPOC) aan de slag gegaan met de aanbevelingen van de POC om in verschillende thema's verbetervoorstellen aan het bodemdecreet uit te werken. Intussen is ook een extern expertenpanel opgestart om dit proces te ondersteunen. De inzichten worden gecombineerd met de bepalingen uit de Europese Soil monitoring Law om de toekomst van het Vlaamse bodembeleid uit te stippelen.
- ▶ We zijn actief in de overkoepelende Kennishub ZZS, die in 2024 een Beleidsplan ZZS voorbereid.

6 WE VERSTERKEN BODEMKWALITEIT VIA BODEMZORG

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

Reeds vervuilde bodems saneren alleen is niet voldoende; ook in de toekomst moeten we voorkomen dat we dezelfde fouten maken. Daarom garanderen we de bodemkwaliteit ook via de nodige bodemzorg. Zo stimuleert de OVAM innovatie, herstel van bodemdiensten en maximaal hergebruik van de bodem. We activeren het bodembewustzijn en zorgen voor een ondersteunend beleidskader zodat iedere stakeholder bodemzorg in de praktijk kan brengen. We dragen zo bij aan gezonde bodems voor een gezonde leefomgeving.

HOE DRAAGT DE OVAM HIERAAN BIJ?

We versterken het circulair landgebruik

- ▶ Om de bodemdiensten maximaal te behouden of te herstellen en optimaal duurzaam hergebruik van de bodem te realiseren, werken we verder een kader circulair bodem- en landgebruik uit. Dit omvat onder andere gebiedsgericht grondverzet, aanpak restverontreiniging en gebiedswerking. De overheden nemen hierbij hun voorbeeldfunctie op. Onder meer via onderzoek op basis van het grondinformatieregister beheren we de bestaande restverontreiniging optimaal. Door de vermelding van gebruiksadviezen op het bodemattest bevorderen we circulair landgebruik.
- ▶ Overheden nemen een voorbeeldrol op inzake het secundair gebruik van bodemmateriële in plaats van primaire delfstoffen. Via de samenwerkingsakkoorden binnen de projectwerking van de 2036-doelstelling stimuleren we de overheden tot het maximaal hergebruik van bodemmateriële. Via onder meer een transparante grondverzetsregeling bij infrastructuurwerken streven we een verhoogde circulaire aanwending van grondstromen na. Voor die regeling bepaalt het recent goedgekeurd tijdelijk handelingskader de omgang met grond verontreinigd met PFAS.

We bieden een antwoord op nieuwe uitdagingen en maken het bodembeleid toekomstbestendig

- ▶ De PFAS-problematiek toonde het belang van nieuwe uitdagingen eens te meer aan, zoals diffuse bodemverontreiniging en zorgwekkende stoffen. We krijgen meer en meer te maken met diffuse bodemverontreiniging, zonder duidelijk aanwijsbare bron. Vaak werd die veroorzaakt door allerlei kleinschalige ambachtelijke activiteiten, waarvan de gegevens over de bron of de oorzaak verloren zijn gegaan. We gaan verder de gegevensbronnen van diffuse bodemverontreiniging inventariseren (emissies, ecotoxicologische en humane biomonitoring, meetgegevens ...) en schatten de impact en problematiek in. De OVAM start met de eerste onderzoeken naar diffuse bodemverontreiniging, namelijk ter hoogte van lijntrajecten.
- ▶ De OVAM neemt actief deel aan de Hub Zeer Zorgwekkende Stoffen, een netwerkstructuur van Vlaamse overheden dat een coherent Vlaams beleid rond ZZS en de vervuiling die deze stoffen met zich meebrengen wil ontwikkelen. We zorgen ervoor dat de belangrijkste (groepen van) stoffen – zoals de PFAS - worden aangepakt via bodembeheer en bodemsaneringspraktijk. Hiertoe werken we de nodige normenkaders uit en bouwen we het EmConsoil platform verder uit met onze partners. Tot slot participeren we in het kenniscentrum innovatieve saneringstechnieken (KIS) op voor de disciplines water, bodem en lucht.
- ▶ Via Soil+Land Stewardship maken we dat iedereen zorg draagt voor de bodem. We werken in samenspraak met stakeholders en doelgroepen een set toekomstscenario's voor bodemzorg uit en stellen op maat van de doelgroepen een code van goede praktijk op. We inspireren door de bodemzorgers van nu zichtbaar te maken. Tot slot zorgen we ervoor dat er in bodemzorg aandacht is voor ecosysteemdiensten, (bodem)bio-diversiteit en de toepassing van natuurgebaseerde oplossingen.

7 WE DIGITALISEREN ELKE DIENSTVERLENING TEGEN 2030

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

Een kwaliteitsvolle ICT- en informatiestrategie is cruciaal voor een optimale dienstverlening en om het eigen beleid te monitoren. We onderbouwen² ons beleid met data en delen onze inzichten met onze stakeholders. Daarnaast gebruiken we de beschikbare technologieën om onze interne werking te stroomlijnen.

HOE PAKT DE OVAM DIT AAN?

Tegen 2024 is het digitale data-inzamelingsstelsel voor afval-, materialen- en grondstromen operationeel

- We heroriënteren de manier van data-inzameling van afvalstoffen, door te focussen op transparantie, de administratieve lasten te doen dalen en het verzamelen en verwerken van gegevens maximaal te automatiseren. We rollen daartoe stapsgewijs het MATIS (materialeninformatiesysteem) verder uit. Tegen 2030 beogen we hier een centraal systeem mee dat de OVAM aan de hand van kwaliteitsvolle real time gegevens inzicht biedt in de materiaalstromen (inclusief productieplaats, bestemming en gebruikstoepassing) tussen Vlaamse lokale besturen, bedrijven en hun klanten binnen en buiten Vlaanderen. Ook bedrijven plukken hier de vruchten van. In de eerste plaats dalen hun administratieve lasten aanzienlijk en kan hun rapportering kostenefficiënter gebeuren. Ten tweede krijgen zij toegang tot waardevolle gegevens die OVAM ontsluit in de vorm van rapporten. En tot slot geven bedrijven inzicht in hun afvalprofiel, wat synergiën met bijvoorbeeld de Cirkeltips-toepassing mogelijk maakt, waarbij bedrijven tips op maat kunnen krijgen. Na de ontwikkeling van modules voor het opvragen van gegevens bij lokale besturen, IHM's en verwerkers, ontsluiten we in 2024 de ingezamelde gegevens naar de betrokkenen en automatiseren we de kwaliteitscontrole van de gegevens.

De OVAM ontsluit haar afval-, materialen- en bodeminformatie digitaal

- ▶ Via de digitale ontsluiting van data en ontwikkeling van tools ondersteunen en sensibiliseren we burgers, lokale besturen en bedrijven. Denk maar aan de woningpas, het asbestattest, Cirkeltips, de benchmarktool voor lokale besturen en het Vlaams Symbioseplatform.
- ▶ In lijn met de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS-PFOS werken we aan een verdere digitale ontsluiting en actualisatie van bodeminformatie als motor voor de realisatie van ons beleid. Denk daarbij aan het bodemattest, waarmee we nieuwe eigenaars beschermen, maar ook aan generieke platformen (geo-loket, Databank Ondergrond Vlaanderen, ...) en platformen die informatie op maat aanbieden (bv. Woningpas en het VIP).
- ▶ De OVAM bouwt mee aan het platform Omgevingsinformatie Vlaanderen. We ontsluiten, met respect voor de heersende regelgeving (bijvoorbeeld AVG), milieuinformatie zodat bodemdata in relatie gebracht kan worden met onder meer water en lucht. Dit is uitermate zinvol voor de holistische aanpak van zeer zorgwekkende stoffen, maar ook voor andere toepassingen, kenniscentra die de milieucompartimenten overschrijden.

Onze dossierbehandeling wordt gradueel geïntegreerd met de beschikbare loketten van de Vlaamse Overheid.

- ▶ Deze legislatuur maken we werk van het beheer van het grondinformatieregister en beheer van privacy en informatieveiligheid in het algemeen. Tenslotte integreren we stapsgewijs onze dossierbehandeling met de beschikbare loketten van de Vlaamse Overheid.

8 WE HALEN ONZE DOELSTELLINGEN DOOR ONZE MEDEWERKERS CONTINU OP EEN DUURZAME MANIER IN TE ZETTEN

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

Een voorwaarde om deze ambitieuze doelstellingen te kunnen realiseren, is een sterke organisatie. De kern van onze werking zijn onze werknemers en de manier waarop we hun talenten en capaciteiten inzetten om onze doelstellingen te bereiken. De OVAM gaat daarom aan de slag met onderbouwde en doordachte principes om een efficiënte organisatie met een uitstekende dienstverlening aan te bieden.

HOE PAKT DE OVAM DIT AAN?

We beschikken steeds over een personeelsbezetting die toelaat onze doelstellingen te realiseren

- ▶ We stellen een strategisch personeelsplan op met speciale aandacht voor diversiteit en we stellen deze jaarlijks bij. Ook het mobiliserende loopbaanbeleid stemmen we af op dit strategisch personeelsplan. We maken een ontwikkelingsplan met meerjarentrajecten voor organisatiebrede ontwikkelingsnoden. Binnen de organisatie stimuleren we levenslang leren en we bespreken groeimogelijkheden op basis van een doordacht ontwikkelingsplan. We mobiliseren onze medewerkers om de eigen ontwikkeling in handen te nemen en mee te groeien met onze personeelsbehoeften. We houden hierbij steeds rekening met de brede context van de Vlaamse overheid.

Onze medewerkers zijn tevreden over hun werksituatie bij de OVAM

- ▶ Het welzijn van elke medewerker is belangrijk voor een sterke en aantrekkelijke organisatie. De resultaten uit de 5-jaarlijkse Psychosociale risico-analyse van 2022 dienen als input voor ons GPP 2023-2027. Ons geïntegreerd welzijnsbeleid en onze initiatieven op het vlak van loopbaanontwikkeling en leiderschap moeten leiden tot een verhoogd welbevinden en een grotere tevredenheid bij onze medewerkers.

9 WE IMPLEMENTEREN DE COMMUNICATIESTRATEGIE 2020-2025 EN MAKEN ZO DIENSTVERLENING EN INFORMATIE ACTIEF BEKEND, SENSIBILISEREN ROND DE KERNTHEMA'S EN CREËREN DRAAGVLAK VOOR AMBITIEUS BELEID

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

Communicatie is een belangrijk onderdeel van het functioneren van onze organisatie, om de maatschappelijke meerwaarde van OVAM voor Vlaanderen te maximaliseren. Dit doen we op de volgende manier:

- ▶ We maken onze dienstverlening bekend (tools, producten, richtlijnen, sorteerboodschappen, ...) zodat we iedereen bereiken die er baat bij heeft.
- ▶ Onze communicatie dient daarnaast om burgers, bedrijven en andere organisaties te sensibiliseren en te informeren over onze kernthema's.
- ▶ Tot slot creëren we draagvlak voor nieuw en ambitieus beleid op 'onze' thema's.

HOE PAKT DE OVAM DIT AAN?

Via het koepelconcept 'Omdat het samen werkt' verbinden we acties van de OVAM en partners om zo draagvlak te creëren.

- ▶ De voorbije decennia stond de OVAM mee aan de wieg van een heleboel organisaties (bijv. beheersorganismen, sectorfondsen, ...) die mee uitvoering geven aan diverse acties in het kader van het afval-, materialen- en bodembeheer of bouwde de OVAM belangrijke partnerschappen uit met lokale besturen, bedrijfsfederaties, ... Veel van deze organisaties hebben zelf een sterk communicatiebeleid waardoor het voor burger en bedrijf soms moeilijk te onderscheiden is wie wat doet. Onze strategie is er op gericht verbinding en versterking te creëren tussen partners en communicatie-acties.
- ▶ Voor de kernthema's motiveren we burgers en bedrijven via verschillende communicatiestrategieën om gedrag te wijzigen.

- ▶ We identificeren verschillende prioritaire thema's. Rond die thema's werkt de OVAM strategische communicatieplannen uit die verschillende beleidsmaatregelen op lange termijn ondersteunen met specifieke acties of campagnes. Verder optimaliseren we ook de interne informatiedoorstroming.

10 WE VERHOGEN HET MATURITEITS- NIVEAU VAN DE OVAM IN DE PERIODE 2019-2024

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

Een goede organisatiebeheersing is een voorwaarde om te blijven werken aan een efficiënte, effectieve, integere en kwaliteitsvolle organisatie. Audit Vlaanderen helpt de entiteiten hierbij met het aanbieden van een methodologie. Hierdoor kan ook de evolutie van een organisatie op het vlak van organisatiebeheersing en het maturiteitsniveau worden vastgesteld. Jaarlijks geeft Audit Vlaanderen in een beleidsgericht rapport aan in welke mate een entiteit werk maakt van de generieke doelstelling tot het versterken van de organisatiebeheersing/interne controle en van acties om de maturiteit van het risicomanagement te verhogen.

De OVAM heeft de ambitie om hierin te blijven groeien. De focus ligt de komende jaren vooral op de thema's doelstellingen-, proces- en risicomanagement, informatiemanagement, prestatie management en belanghebbendenmanagement. Daarnaast zoeken we naar efficiëntie door gebruik te maken van VO-brede dienstverlening en willen we op een meer maatschappelijk verantwoorde manier werken.

HOE PAKT DE OVAM DIT AAN?

We doorlopen de jaarlijkse beheerscycli

Werken op een efficiënte, effectieve, integere en kwaliteitsvolle manier begint bij een kwaliteitsvolle planning en doelstellingenmanagement. We blijven onze processen optimaliseren, met speciale aandacht voor risicomanagement, procesdocumentatie en informatiebeheer. Zo implementeren we het risicomanagementsysteem dat we de voorbije jaren hebben uitgewerkt en evalueren de praktische toepassing ervan. We houden het bedrijfscontinuïteitsplan (BCP) actueel. Dit plan beschrijft de werkwijze in tijden van incidenten en crisissen, om de activiteiten van de OVAM zo snel mogelijk opnieuw op te starten. We bouwen ook het prestatie management verder uit tot een performant systeem voor planning, opvolging en evaluatie. Bij de opvolging komt naast de prestaties ook ontwikkeling aan bod. Tot slot actualiseren we het belanghebbendenmanagement op strategisch niveau om zo draagvlak te creëren voor onze beleidsdoelstellingen.

We verbeteren onze organisatieprocessen

- ▶ De OVAM werkt mee aan de uitbouw van een slanke, efficiënte overheid. We streven naar een verdere efficiëntieverhoging door een overname van ons kantoorgebouw en het beheer ervan door Het Facilitair Bedrijf. Tot slot vervangen we het huidige documentmanagementsysteem (DMS) door Sharepoint (Microsoft 365) met als doel kennisdeling binnen (en buiten) de organisatie en samenwerken aan documenten.

We voeren de vijf prioritaire thema's uit de beleidsverklaring Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen uit

- ▶ We reduceren onze hoeveelheid restafval.
- ▶ In onze aankoopprocessen houden we rekening met duurzaamheidscriteria.
- ▶ We streven naar een reductie van onze CO2-uitstoot en primair energieverbruik.
- ▶ We volgen het welzijn van de OVAM-medewerkers op aan de hand van een welzijnsmeter.
- ▶ We stimuleren onze medewerkers om hun woon-werkverkeer te organiseren volgens het STOEP-principe.

We verzekeren de bedrijfscontinuïteit en de goede werking van de diensten voor afvalophaling, -verwerking en bodemsanering

We verzekeren de kwalitatieve werking van de relevante actoren op het vlak van afvalstoffen-, materialen- en bodembeheer

- ▶ Na rapportage van negatieve klachten, audits of testen in het kader van kwaliteitsborging ondernemen we gepaste actie.
- ▶ De OVAM neemt haar regierol op en ontwikkelt een duidelijk en gedragen beleidskader voor een kwaliteitsvol bodembeleid. We zetten een kwaliteitszorgsysteem voor alle deskundigen op en geven hen geregeld feedback over audits en kwaliteitsmetingen. We evalueren het kwaliteitszorgsysteem voor aannemers en actualiseren het. Zo vormen zij belangrijke en betrouwbare partners in de uitvoering van het bodembeleid.

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
Stationsstraat 110
2800 MECHELEN
T 015 284 284
F 015 203 275
www.ovam.vlaanderen.be
info@ovam.be

DEEL 2

Deze tabel legt het verband tussen de doelstellingen uit de beleidsnota /beleidsbrief/BBT Omgeving en het Ondernemingsplan van de OVAM.
De volledige boordtabel volgt na deze kruistabel.

Doelstelling OP 2023 OVAM			Beleidsnota 2019-2024 en Beleidsbrief/BBT Omgeving 2022
SD 1	1	We geven invulling aan de transitieprioriteit Vlaanderen Circulair in het kader van de Visie 2050 van de Vlaamse Regering	Transversale, horizontale en overkoepelende strategische doelstellingen & ISE's Afval en materialen, Bodem
OD	1.1	Het team Vlaanderen Circulair zorgt voor de coördinatie van de werkagenda's en de transversale werking rond de hefbomen, in opdracht van de publiek-private stuurgroep Vlaanderen Circulair.	OD 1. Vlaanderen als partner en regelgever in de transitie circulaire economie (9.1.1)
OD	1.2	We nemen ons engagement op in de werkagenda's en hefbomen van Vlaanderen Circulair	
SD 2	2	We versterken onze internationale werking voor een duurzaam afval-, materialen- en bodembeheer binnen een circulaire economie	SD 1. Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium (8.1) & ISE's Afval en materialen, Bodem
OD	2.1	We verbeteren de juridische en socio-economische randvoorwaarden voor het halen van de OVAM-beleidsdoelstellingen via beleidsbeïnvloeding, samenwerking en projectwerking	OD 1. Doelgerichte deelname aan het Internationaal en Europees beleid (8.1.1) & ISE's Afval en materialen, Bodem
OD	2.2	We versnellen de mondiale transitie naar een circulaire economie via internationale samenwerking	
OD	2.3	We verhogen de Vlaamse internationale zichtbaarheid en beleidsimpact door het sterker inzetten op diplomatieke netwerken en benutten van samenwerkingsopportuniteiten	
OD	2.4	We werken intergouvernementeel en federaal samen voor afstemming op Belgisch niveau	
SD 3	3	We bouwen risicovolle asbesthoudende materialen af tegen 2040	SD 1. Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen (9.1), ISE Afval en materialen
OD	3.1	Vanaf 2022 wordt elke koper geïnformeerd over de aanwezigheid van asbest bij de aankoop van een woning	OD 3. Versterken van asbestafbouwbeleid (9.1.3)
OD	3.2	Voor specifieke doelgroepen is een ondersteuningsinstrument voor asbestafbouw opgezet	
SD 4	4	We dematerialiseren maatschappelijke behoeften en sluiten materiaalkringlopen zodat het verbruik van primaire grondstoffen daalt	SD 1. Dematerialiseren en het sluiten van materiaalkringlopen (9.1), ISE Afval en materialen
OD	4.1	Het primair materiaalgebruik in de bouw daalt door circulair ontwerp en hoogwaardig valorisatie van bouw- en sloopafval	OD 2. Materiaalbewust bouwen en verbouwen (9.1.2), OD 5. Materiaalimpact van productketens verlagen (9.1.5) & OD 6. Verminderen van restafval door circulair materialenbeheer (9.1.6)
OD	4.2	De hoeveelheid consumptiegoederen in het restafval daalt door meer preventie, hergebruik en recyclage	
OD	4.3	Milieuverantwoorde productie en gebruik van gerecycleerde grondstoffen stijgt	OD 4. Verzekeren van waardebehoud voor biomassa (9.1.4), OD 5. Materiaalimpact van productketens verlagen (9.1.5) & OD 6. Verminderen van restafval door circulair materialenbeheer (9.1.6)
OD	4.4	Milieuverantwoorde eindverwerking van afvalstoffen is gegarandeerd	
OD	4.5	De hoeveelheid zwerfvuil daalt	
SD 5	5	We garanderen de bodemkwaliteit via bodemsanering	SD 2. Herstel van bodemdiensten en bodemzorg (10.2), ISE Bodem
OD	5.1	Alle historische risicogronden zijn onderzocht tegen 2036 en de sanering van historische verontreiniging is opgestart waar nodig.	OD 1. Bodemkwaliteit garanderen via bodemsanering (10.2.1)
OD	5.2	We investeren in duurzame brown- en blackfieldontwikkeling	
OD	5.3	We onderzoeken waterbodemonreiniging en saneren waar mogelijk	
OD	5.4	Voormalige stortplaatsen worden optimaal ingezet voor nieuwe maatschappelijke uitdagingen	

OD	5.5	We voorkomen maximaal nieuwe bodemverontreiniging en zorgen voor een minimale impact voor mens of leefmilieu	
OD	5.6	We evalueren in navolging van de POC de werking van het bodemdecreet en stellen een verbeterplan voor	
SD	6	We versterken de bodemkwaliteit via bodemzorg	SD 2. Herstel van bodemdiensten en bodemzorg (10.2), ISE Bodem
OD	6.1	We versterken het circulair landgebruik	OD 2. Bodemkwaliteit versterken via bodemzorg (10.2.2)
OD	6.2	We bieden een antwoord op nieuwe bodemuitdagingen en maken het bodembeleid future-proof	
SD	7	We digitaliseren elke dienstverlening tegen 2030	Strategisch overkoepelende omgevingsdoelstellingen. SD 1. Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium (8.1) & ISE's Afval en materialen, Bodem
OD	7.1	Tegen 2024 is het digitale data-inzamelingsstelsel voor afval-, materialen- en grondstromen operationeel.	OD 7. Rapportage, datamining en digitale ontsluiting ikv afval- en materialenbeleid (9.1.7) & OD 3. Digitale ontsluiting en kopersgarantie bij overdracht gronden (10.2.3)
OD	7.2	De OVAM ontsluit haar afval-, materialen- en bodeminformatie digitaal	
OD	7.3	Onze dossierbehandeling verloopt digitaal tegen 2024	
SD	8	We halen onze doelstellingen door onze medewerkers continu op een duurzame manier in te zetten	Beleidsnota Bestuurszaken & ISE's Afval en materialen, Bodem
OD	8.1	We beschikken steeds over een personeelsbezetting in aantallen en competenties die toelaat onze doelstellingen te realiseren	Beleidsnota Bestuurszaken & ISE's Afval en materialen, Bodem
OD	8.2	Onze medewerkers zijn tevreden over hun werksituatie bij de OVAM	
SD	9	We implementeren de communicatiestrategie 2020-2025 en maken zo dienstverlening en informatie actief bekend, sensibiliseren rond de kernthema's en creëren draagvlak voor ambitieus beleid.	Transversale, horizontale en overkoepelende strategische doelstellingen & ISE's Afval en materialen, Bodem
OD	9.1	Via het koepelconcept 'Omdat het samen werkt' verbinden we acties van de OVAM en partners om zo draagvlak te creëren	Transversale, horizontale en overkoepelende strategische doelstellingen & ISE's Afval en materialen, Bodem
OD	9.2	Voor de kernthema's motiveren we burgers en bedrijven via verschillende communicatiestrategieën om gedrag te wijzigen.	
SD	10	We verhogen het maturiteitsniveau van de OVAM in de periode 2019-2024	Beleidsnota Bestuurszaken & ISE's Afval en materialen, Bodem
OD	10.1	We doorlopen de jaarlijkse beheerscycli	Beleidsnota Bestuurszaken & ISE's Afval en materialen, Bodem
OD	10.2	We verbeteren onze organisatieprocessen	
OD	10.3	We voeren de 5 prioritaire thema's uit de MVO-beleidsverklaring uit	
OD	10.4	We verzekeren de bedrijfscontinuïteit en de goede werking van de diensten voor afvalophaling en -verwerking en bodemsanering	
OD	10.5	We verzekeren de kwalitatieve werking van de relevante actoren op het vlak van afvalstoffen-, materialen- en bodembeheer	

DEEL 3 – BOORDTABEL 2024

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm
1	We geven invulling aan de transitieprioriteit Vlaanderen Circulair in het kader van de Visie 2050 van de Vlaamse Regering	De werkagenda's zijn gerealiseerd	100% tegen 2025
1.1	Het team Vlaanderen Circulair zorgt voor de coördinatie van de werkagenda's en de transversale werking rond de hefboomen, in opdracht van de publiek-privaat partnerschap Vlaanderen Circulair.	De werkagenda's en de hefboomen zijn operationeel	Voorjaar 2022
	Governance	Het partnerschap Vlaanderen Circulair toont haar voortgang binnen de Werkagenda's en hefboomen aan binnen het kader van het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Raad via een conferentie CE, een workshop voor Parlementsleden in opdracht van Vlaams Parlement en via de State of the Union 2024 van Vlaanderen Circulair	medio 2024
	Hefboom beleidsinstrumenten	Regelmatige afstemming Vlaamse werkgroep en Intra-Belgisch Platform. Vanboven op de agenda staan onder meer de knelpunten geïdentificeerd binnen de Green Deal Huren en Delen, de BTW-problematiek bij hergebruik, circulair bouwen, en contracten bij product-dienstcombinaties.	Drie knelpunten opgelost
		Inbreng in Raadsconclusies CE in het kader van het Belgisch Voorzitterschap van de Europese Raad,	co-organisatie workshop rond de raadsconclusies CE met team Internationaal Beheer.
	Hefboom circulair aankopen	CEO programma (circulair aankopen rond meubilair en binnenhuisinrichtingen)	Deelname in 2024
	Hefboom onderzoek	steunpunt CE programmatie 2024	We verzorgen de administratieve coördinatie. Rapporten worden opgevolgd en bekend gemaakt.
	Hefboom communicatie	nieuwe website als kennisdelingsplatform rond circulaire economie	Online in 2024, realisaties in beeld, kennisdeling praktijk
		ondersteuning van de diverse events	In 2024 organiseren we mee de Circular State of the Union, conferenties circulaire economie in kader van het BE Voorzitterschap, en diverse workshops
	Hefboom jobs en skills	We zetten Circulair Werk(t) verder	We werken onder meer mee aan een 'Europese versie van het Circular Ambassadors Program, we stellen een handleiding CAP op en organiseren de Ecodesign Award voor Studenten
	Hefboom innovatie en ondernemerschap	Lanceren eigen Open Call circulaire economie	Lancering in 2024
		deelname aan jury in de Calls circulaire economie van Vlaio, CE Award, ecodesign award HVDV	Deelname in 2024
		afstemming rond VLAIO instrumenten met het oog op de ondersteuning van de circulaire economie	In het instrumentarium van Vlaio wordt vanaf 2024 rekening gehouden met de principes van de circulaire economie
	Hefboom financiering	Werking met de diverse stakeholders uit de financiële sector	Structurele werking rond fiscaliteit opgestart binnen het Intra-Belgisch Platform. De brede klankbordgroep, bestaande uit financiële instellingen, verzekeraars, kennisinstellingen, middenveldorganisaties en ondernemingen werden bij elkaar gebracht. Concrete cases uit de werkagenda's werden geïdentificeerd en zullen ter reflectie worden voorgelegd aan deze klankbordgroep.
	strategisch thema: lokale verankering	Europees project KARMA	Deelname in 2024
	Strategisch thema : gebiedsgerichte werking (circulaire havens)	Deelname aan kerngroep havenstrategie	opstart leerstoel monitoring circulaire havens

1.2	We nemen ons engagement op in de werkagenda's van Vlaanderen Circulair	De aan de OVAM toegewezen taken zijn uitgevoerd	100%
	Werkagenda Bouw	Het rollend programma 2023-2024 wordt verder uitgewerkt. De OVAM werkzaamheden rond het bouwwerkpaspoort en TOTEM worden vermeld in SD4. Verder ligt de focus op agendasetting rond TOTEM-berekening en grenswaarden, en het versterken circulair bouwen in bouwopleiding	Doorlopend tot eind 2024
	Werkagenda Chemie/kunststoffen	Het rollend programma 2023-2024 wordt verder uitgewerkt. De OVAM werkzaamheden rond zorgwekkende stoffen en duurzame zorg worden vermeld in SD4, Verder ligt de focus op duurzaam materialengebruik in de chemie, knelpunten voor investeringen, en recyclage van windturbines.	Doorlopend tot eind 2024
	Werkagenda's Maakindustrie, Voeding, Bio-economie en Water	Deelname kernteam of op vraag expertise inbrengen in werkagenda	Doorlopend tot eind 2024

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm
2	We versterken onze internationale werking voor een duurzaam afval-, materialen- en bodembeheer binnen een circulaire economie	we gaan verder aan de slag met de leerlessen uit de kwalitatieve survey die in 2022 werd uitgevoerd omtrent de prestaties van OVAM in het kader van de internationale werking	positief
2.1	We verbeteren de juridische en socio-economische randvoorwaarden voor het halen van de OVAM-beleidsdoelstellingen via beleidsbeïnvloeding, samenwerking en projectwerking	een bijdrage is geleverd of initiatief is genomen in de als relevant geïdentificeerde processen	100%
	Beleidsbeïnvloeding in Europese en internationale kernprocessen	Tijdig ingebrachte standpunten in de als relevant geïdentificeerde beleidsprocessen	<p>Lopende onderhandelingen daar waar we geen deel uitmaken van het Belgisch-Voorzitterschap team (PPWR, ESPR, CRMA, NZIA)</p> <p>Outreach naar de Europese Commissie omtrent nieuw werkprogramma na de 2024 verkiezingen</p> <p>Afgeleide regelgeving van bovenstaande</p>
	Vorbereiding Belgisch EU Voorzitterschap	Het EU Voorzitterschap (dat loopt van 1 januari tem 30 juni 2024) is tijdig en kwalitatief voorbereid voor drie aspecten: beleidswerk, facultatieve evenementen en communicatie.	<p>beleidswerk: stappen ondernomen in onderhandelingen waar de OVAM deel uitmaakt van het Belgisch-Voorzitterschap team voor Europese en multilaterale dossiers: kaderrichtlijn afval, richtlijn voertuigwrakken, EVOA, bodemrichtlijn, Bazel Conventie, INC Plastics, UNEA6, CE Council Conclusions</p> <p>facultatieve evenementen: voorbereidingen getroffen voor CE event, Hosten Common Forum, Workshop Kaderrichtlijn Afval,</p> <p>communicatie specifiek rond het voorzitterschap (OVAM link, OVAM podcast, Engelstalige website, social media)</p>
2.2	We versnellen de mondiale transitie naar een circulaire economie via internationale samenwerking	uitnodigingen om kennisdeling van binnenlandse en buitenlandse delegaties krijgen aan de hand van het afwegingskader een gepast antwoord	100%
2.3	We verhogen de Vlaamse internationale zichtbaarheid en beleidsimpact door sterker in te zetten op diplomatieke netwerken en benutten van samenwerkingsopportuniteiten	de relevante partners, processen en events zijn geïdentificeerd	100%

2.4	We werken intergewestelijk en federaal samen voor afstemming op Belgisch niveau	interregionaal/federaal overleg om tot een noodzakelijke Belgische oplossing te komen	100%
	Interregionale samenwerking UPV	Ontwerp Interregionaal Samenwerkingsakkoord is uitgewerkt, in samenwerking met de drie gewesten	medio 2024
Kader voor beheer bepalingen Interregionaal Samenwerkingsakkoord UPV is opgezet		eind 2024	
Voor drie stromen is een voorstel voor uitvoerend samenwerkingsbesluit opgesteld		eind 2024	

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm
3	We bouwen risicovolle asbesthoudende materialen af tegen 2040	Het afbouwtempo is voldoende om het geraamde asbestpassief tegen 2040 te verwijderen.	De hoeveelheid ingezameld en verwerkt asbestafval $\geq$ hoeveelheid af te bouwen restsaldo tegen 2036 op jaarbasis
	Actieplan asbestafbouw 2.0	definitief goedgekeurd	01.03.2024
	Protocol handhaving asbest 2.0	uitgewerkt in samenwerking met Afdeling Handhaving en VVSG	31.12.2024
		mogelijkheden verkend met arbeidsinspectie FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg	31.12.2024
3.1	Vanaf 2022 wordt elke koper geïnformeerd over de aanwezigheid van asbest bij de aankoop van een woning	Elk gevraagd attest wordt afgeleverd vanaf 2022	100%
	Kwaliteitsborging	Steekproef controles afgeleverde asbestattesten	3%
		Verbeterde rapporteringsmogelijkheid in het asbestattest voor aanvullend onderzoek in het kader van federale werkgeversverplichting of werken	31.12.2024
	Expertiseopbouw inzake asbest bij lokale woonloketten en energiehuizen	Projectaanpak uitgetekend in samenwerking met VEKA	31.12.2024
	Stimuleren opmaak generiek asbestattest	Communicatiecampagne asbestattest bij werken	eind 2024
3.2	Voor specifieke doelgroepen is een ondersteuningsinstrument voor asbestafbouw opgezet	Beschikbare middelen voor doelgroepinstrumenten vastgelegd	95%
	Sectorprotocol lokale jeugdgebouwen	Ondertekend en opgestart	01.04.2024
	Inzameling asbestcement natuurgebieden	Sectorprotocol opgemaakt in samenwerking met actoren beheer natuurgebieden	31.12.2024
	Sectorprotocollen scholen, sociale huisvesting, landbouw, zorginstellingen	Beschikbare middelen voor aanwending binnen de sectorprotocollen worden vastgelegd.	95%
	Lokale asbestprojecten naar burgers voor bronophaling en gegroepede asbestinventarisatie	Beschikbare middelen voor aanwending binnen de sectorprotocollen worden vastgelegd.	95%

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm
4	We dematerialiseren maatschappelijke behoeften en sluiten materiaalkringlopen zodat het verbruik van primaire grondstoffen daalt	Daling van de totale hoeveelheid afval die verbrand wordt	-25% tegen 2030
		Vorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval	stijging tot 55% in 2025; 60% in 2030; en 65% in 2035
		De sorteer- en recyclagecapaciteit voor kunststoffen in Vlaanderen	verviervoudigd in 2030 ten opzichte van 2015
		Substitutie-indicator uit Monitoringsysteem Duurzaam Oppervlaktedelfstoffenbeleid: alternatieve bouwmaterialen/totaal hoeveelheid bouwstoffen	stijgende trend ten opzichte van 2018
	Vlarema 9 correctiebesluit	Definitieve goedkeuring door de VR	medio 2024
	Actieplan Voedselverlies en Biomassa(rest)stromen 2021-2025	Evaluatie: update marktanalyse van kringlopen 2 en 3; omgevingsanalyse van de beleidsevoluties en impact ervan.	eind 2024
		Evaluatierapport beschikbaar	medio 2025
4.1	Het primair materiaalgebruik in de bouw daalt door circulair ontwerp en hoogwaardig valorisatie van bouw- en sloopafval	Hoeveelheid gestorte breekresidu's	dalende trend
		Verhouding tussen puin met een laagmilieurisico-profiel (LMRP) en puin met een hoogmilieurisico-profiel (HMRP)	stijgende trend
		Productie hoogwaardig betongranulaat (als maat voor hoogwaardigheid)	stijgende trend
		Aantal unieke gebruikers per jaar in TOTEM	stijgende trend
	Oorsprong en bestemming van materialen	Uitrol kader bouw- en sloopafval: richtlijnen voor sorteren op de werf beschikbaar	1 juli 2024
		Uitrol kader bouw- en sloopafval: draft kwaliteitsborgingssysteem voor verwerken van bouw- en sloopafval voorbereid	eind 2024
		Overzicht van de wetgeving voor sloopopvolging, de praktische werking en de standaardprocedures om de gewenste recyclageresultaten op het terrein te realiseren: voorstel voor optimalisatie beschikbaar	eind 2024
	Materiaalpotentieel van bouwwerken in kaart	Bouwwerkpaspoort: Proof of concept uitgevoerd	eind 2024
	Circulariteit van bouwwerken meten	TOTEM: Aanpassen en uitbreiden TOTEM voor grote gebouwen (> 2000 m²), in lijn met EPB-D	eind 2024
		Verkennen M-peil: - gebouwenbibliotheek wordt verder uitgebreid voor niet-residentiële grote gebouwen (> 2000 m²) - studiewerk naar de financiële implicaties van een M-peil voor de bouwheer	eind 2024
4.2	De hoeveelheid consumptiegoederen in het restafval daalt door meer preventie, hergebruik en selectieve inzameling	Totale hoeveelheid huishoudelijk afval	minstens stabiel op 2.376.000 ton in 2030
		Totale hoeveelheid gelijkaardig bedrijfsafval.	minstens stabiel op 1.956.000 ton in 2030
		De hoeveelheid huishoudelijk restafval	daling tot 100 kg tegen eind 2030
		De hoeveelheid gelijkaardig bedrijfsrestafval	daling met -30% tegen eind 2030 (ten opzichte van periode 2018-2020)
		Aandeel van alle huishoudelijke kunststof verpakkingen dat wordt gerecycleerd.	70% tegen 2030
		Aandeel van alle bedrijfsmatige kunststof verpakkingen dat wordt gerecycleerd.	65% tegen 2035
	Afbouw van het bedrijfsrestafval	Sectorspecifieke ondersteuning en sensibilisering: Green Deal Duurzame Zorg	drie studiedagen georganiseerd
		Sectoroverschrijdende werking: - evaluatie en plan van aanpak voor optimalisatie afdeling 5.5 van het Vlarema - implementatie DIFTAR bij bedrijven voorbereid	eind 2024
	Selectieve inzameling van bio-afval	Opvolging aanvragen voor uitstelregeling selectieve inzameling	doorlopend in 2024
	Productketen Verpakkingen	Green Deal tussen overheid en distributie om het aandeel wegwerpverpakkingen op de markt te verminderen	werkplan 2024 uitgevoerd
		Statiegeld: verdere opvolging advies over digitaal statiegeld	doorlopend in 2024
	Productketen Vistuig	Implementatie SUP-richtlijn voor vistuig: ontwerp-tekst aanvaardingsplicht-convenant klaar	medio 2024
	Productketen Batterijen	Implementatie Verordening (EU) 2023/1542: wijzigingsvoorstel Vlarema 10 klaar	derde kwartaal 2024

4.3	Milieuverantwoorde productie en gebruik van gerecycleerde grondstoffen stijgt	De totale hoeveelheid selectief ingezameld stedelijk afval met het oog op recyclage	77,5% in 2030
		Aandeel van de recycleerbare fractie van huishoudelijk én bedrijfsafval dat bijkomend wordt gerecycleerd	50% tegen 2030
		Aandeel gerecycleerd materiaal dat wordt gebruikt in PET-verpakkingen	50% tegen 2025
		De hoeveelheid bio-afval gerecycleerd via biologische verwerking	stijgende trend
	Vlaanderen als recyclagehub uitbouwen	Aanvraagdossiers voor uitbetaling worden gecontroleerd en verder opgevolgd	doorlopend in 2024
	Symbioseplatform (focus: textiel)	Binnen RegioGreenTex wordt de GAP-analyse opgeleverd	eind 2024
	Recycleerbaarheid van houtafval verhogen	Voorstel tot wijziging Vlarema 10 en Vlarem II klaar	medio 2024
4.4	Milieuverantwoorde verwerking van afvalstoffen is gegarandeerd	De hoeveelheid brandbaar afval die wordt gestort	dalende trend
	Correct beheer van afvalstoffen die zorgwekkende stoffen (ZS) bevatten	Handelingskader voor textiel uitgewerkt	eind 2024
		Visietekst "PFAS in afvalstromen en recyclaten" is klaar.	eind 2024
	Uitvoering lange termijnvisie eindverwerking	Draft afwegingskader - na stakeholderconsultatie - als basis voor de evaluatie van afvalverbrandingsinstallaties in het licht van de klimaatdoelstellingen: beleidsdocument beschikbaar	medio 2024
	Heffingen op storten en verbranden	Voorstel voor herwerkt deel "heffingen" in het Materialendecreet, op basis van consensusnota	derde kwartaal 2024
4.5	De hoeveelheid zwerfvuil daalt	De hoeveelheid zwerfvuil op de grond	daling met 20 gewichtsprocent in 2030 ten opzichte van 2023
		Het aantal stuks zwerfvuil per 100m ² voor zes belangrijke type omgevingen	daling met 20% tegen 2030 ten opzichte van 2023
	Doorrekening zwerfvuilkost cf. EU Richtlijn Single Use Plastics	Ontwerp ISA is uitgewerkt in samenwerking met de drie gewesten, en overgemaakt aan de regeringen voor finale goedkeuring	medio 2024
	Governance Mooimakers	Financiering is verzekerd en operationalisering nieuw samenwerkingsmodel voor 2024 is uitgewerkt	medio 2024
	Programma Vlaanderen Mooi	Uitvoeren van operationeel plan met focus op 1) voorkomen/preventie, 2) curatief/genezen, en 3) handhaving	90% van de vooropgestelde acties gerealiseerd
	Project zwerfvuil (30 handhavers)	Verdere optimalisatie van het handhavingstraject met (een zo groot mogelijk aantal van) de 300 Vlaamse gemeenten, met prioriteit voor hoog risico-gemeenten en evenementen	Het toepassen en evalueren van extra parameters (aantal handhavingsacties conform de grootte van de gemeenten, ratio's per gemeente van aantal bestuurlijke verslagen) om een efficiëntere inzet van de de beschikbare handhavers te bekomen

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm
5	We garanderen de bodemkwaliteit via bodemsanering	Noodzakelijke bodemsaneringen opgestart tegen 2036	100%
5.1	Alle historische risicogronden zijn onderzocht tegen 2036. Waar dat nodig is, is de sanering van historische verontreiniging opgestart.	aandeel onderzochte percelen	eind 2024: 62% tov totaal te onderzoeken
		aantal gronden sanering opgestart	eind 2024: 6000 conforme bodemsaneringsprojecten (BSP's)
		percentage bodemonderzoeken en bodemsaneringsprojecten behandeld binnen de decretale termijn	75%
	Overzicht en status van risicogronden	Voor de locaties uit de gemeentelijke inventaris (GI) zijn de bodemrisico's uitgeklaard.	eind 2024: 71 000 locaties
	Risicogebaseerde aanpak	We scherpen de methodiek aan om de hoogst prioritaire locaties aan te wijzen en geven een aanzet om deze locaties op te volgen.	We realiseren eind 2024 een stappenplan voor verdere aanpak van dossiers met een humaan risico. We betrekken het Departement Zorg hierbij.
	Ontzorgen (boven)lokale besturen en publieke instellingen.	Voor lokale besturen en publieke instellingen richten we een aankoopcentrale op waaruit ze verkennende, oriënterende en beschrijvende bodemonderzoeken kunnen afnemen.	Einde 2024
	Ambtshalve bodemonderzoeken en saneringen	We realiseren duidelijkheid over de verontreinigssituatie op heel wat percelen.	cumulatief 20.000 percelen
		Na het beschrijvend bodemonderzoek of de saneringwerken realiseren we een risicovrije oppervlakte om opnieuw te gebruiken.	cumulatief 4000 ha
5.2	We investeren in duurzame brown- en blackfieldontwikkeling	We stimuleren de verspreiding van kennis en ervaring met brownfieldontwikkeling, met aandacht voor circulaire economie/duurzaamheid	Eind 2024
	Nieuwe potentiële brown- en blackfields	Mits de EU het ingediende voorstel goedkeurt, starten we het project 'Living Lab' op binnen Unite4Soil in samenwerking met het onderzoeksconsortium	We nemen een extra medewerker aan om het trekkerschap werkpakket Soil+Land Stewardship en de coördinatie van het onderzoeksconsortium Living Lab op te nemen. Tegen eind 2024 zijn we opgestart.
5.3	We onderzoeken waterbodemonverontreiniging en saneren waar mogelijk	We werken een kader uit om duidelijk te maken wanneer na een waterbodemonderzoek waterbodemsanering nodig is.	eind 2024
	Europees Project Narmena	Saneringswerken aan Grote Calie zijn afgerond.	De civieltechnische werken aan de Grote Calie zijn afgerond eind 2024,
		De saneringswerken aan de Grote Laak zijn gestart.	De civieltechnische saneringswerken aan De Grote Laak zijn in uitvoering in 2024
		De fyto-remediatievelden worden verder opgevolgd.	tijdig en kwaliteitsvol
		De monitoring ter hoogte van de drie pilootgebieden loopt.	tijdig en kwaliteitsvol
	Europees Project PFASTER	We voeren dit LIFE project uit mits goedkeuring	Goedkeuring verkregen in 2024
	Sanering historisch verontreinigde waterbodems	De potentiële hotspots met PFAS verdachte locaties worden verder in kaart gebracht.	De resultaten van de onderzochte hotspots zijn beschikbaar in de Waterbodemonverkenner.
		De projectgroepen financiering waterbeleid bereiden voorstellen voor van een financieringsinstrument voor waterbodems	Een voorstel financieringsinstrument voor waterbodems is klaar en wordt aan kabinet bezorgd met het oog op het Regeerakkoord.

5.4	Voormalige stortplaatsen zetten we optimaal in bij nieuwe maatschappelijke uitdagingen, bijvoorbeeld om een bos aan te leggen of natuur te laten ontwikkelen.	Aandeel uitgevoerde bodemonderzoeken op stortplaats-risicogronden, op 1 jan 2020 geïnventariseerd uit de gemeentelijke inventaris (G.I.)	70% in 2024
	Activeren voormalige stortplaatsen	We onderzoeken locaties die in 2022 werden geselecteerd en screenen deze op bebossingspotentieel.	We onderzoeken de later aangemelde locaties tegen einde 2024. We zorgen tegen einde 2024 dat de lokale besturen ingelicht zijn over het bebossingspotentieel van de aangemelde dossiers en stimuleren hen om de bebossing aan te vatten.
		We zetten verder in op een datagedreven en GIS-gebaseerde aanpak van de stortplaatsen. We brengen de opportuniteiten daarbij in kaart, en werken verder aan de ontsluiting van beschikbare data. Hierbij dienen de stortplaatsen als proeftuin voor een gelijkaardige maar bredere uitrol binnen de bodemafdeling in de toekomst.	We zetten de kansenverkenner stortplaatsen in als signaalfunctie voor het detecteren van herontwikkelingsopportuniteiten voor de prioritaire ambtshalve stortplaatsdossiers.
5.5	We zetten maximaal in op de preventie van nieuwe bodemverontreiniging. We zorgen voor een minimale impact voor mens of leefmilieu	Binnen het jaar sturen we de exploitanten met een achterblijvend eerste periodiek onderzoek een brief.	95%
		Voor schadegevallen waar de OVAM de bevoegde overheid is, vaardigen we binnen de 30 kalenderdagen maatregelen uit.	100%
	We handhaven de eerste periodieke onderzoeksplicht	Binnen het jaar informeren we elke risico-inrichting die te laat is. We volgen deze inrichtingen actief op en brengen afdeling Handhaving op de hoogte waar nodig	95% actieve opvolging laattijdige eerste periodieke onderzoeksplicht 75% actieve opvolging laattijdige decretale onderzoeksplicht
	Nieuwe aanpak meldingen	We treffen voorbereidingen voor een nieuw decretaal kader rond meldingen bodemverontreiniging, waaronder schadegevallen. Het resultaat hangt samen met de methodiek over de prioriteiten, zoals onder OD5.1 is opgenomen.	Een eerste voorstel van de nieuwe vereenvoudigde procedure is klaar tegen eind 2024.
	Opslagtanks stookolie	We ondersteunen en faciliteren de verdere werking van het fonds om sanering te ondersteunen	eind 2024
5.6	We evalueren in navolging van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) de werking van het bodemdecreet en stellen een verbeterplan voor	Verbeterplan	eind 2024: voorstel van decreetswijzigingen
	Contouren toekomstig bodembeleid	We brengen de input uit de deelthema's van het Project Post-POC, het eindrapport van het extern expertenpanel en de tekst van de Soil Monitoring Law samen voor het bepalen van de principes van het toekomstig bodembeleid.	We stellen een bodemagenda op voor het EU-voorzitterschap (voorjaar 2024), volgen de Soil Monitoring Law op, geven een insteek voor de toekomstige Vlaamse Regering (mei 2024) en leveren ondersteuning voor het regeerakkoord en de beleidsbrieven in de periode tot mei 2025.
	PFAS-actieplan	We voeren tijdig de afgesproken acties uit binnen het beschikbare middelenkader	Zie timings gespecificeerd in levend actieplan
	Kennishub Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)	Op basis van de visienota ZZS wordt medewerking verleend voor het op te stellen Beleidsplan ZZS. In het beleidsplan voorzien we een kader met operationele doelstellingen tegen 2030. De bijkomende middelen worden in eerste instantie ingezet rond de problematiek van branden en brandweerlocaties. We leveren input voor een solidariseringsmechanisme.	Eind 2024

	Kenniscentrum Innovatieve Saneringstechnieken (KIS)	We nemen deel aan het Kenniscentrum Innovatieve Saneringstechnieken (KIS).	Eind 2024
6	We versterken de bodemkwaliteit via bodemzorg	We activeren het bodembewustzijn.	stijgend
6.1	We versterken het circulair landgebruik	We werken een kader uit voor circulair bodem- en landgebruik. Dit kader zet in op en draagt bij aan een duurzaam en hoogwaardig (her)gebruik van land en bodem. Het kader omvat bijvoorbeeld het gebiedsgericht grondverzet, de aanpak van restverontreiniging en de gebiedswerking.	in gebruik eind 2024
	Evalueren grondverzetsregeling	We verbeteren bestaande Codes van Goede Praktijk (CvGP) en standaardprocedures en starten met de implementatie.	eind 2024
		Vanuit onze rol in het samenwerkingsverband met de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) ondersteunen we bij de opstart en implementatie van een databank grondverzet.	eind 2024
		We finaliseren de beleidsvoorstellen naar aanleiding van het Project Post-POC en bereiden voorstellen tot wijziging van de regelgeving voor.	eind 2024
	Hergebruik bodemmaterialen	We adviseren de besluitvorming bij individuele projecten	tijdig en kwaliteitsvol
		We onderzoeken verder hoe grondverzet vorm te geven binnen een gebiedsgerichte aanpak.	eind 2024
	Gebiedswerking	Binnen het OpenRuimtePlatform zet het programma Grondzaken verder in op een geïntegreerde samenwerking met de Vlaamse overheidsinstanties rond bodemkwaliteit en bodemzorg. Samen met de VLM en de afdeling VPO van het departement Omgeving bouwen we verder op de resultaten van de 'Beleidsscan bodem'.	De resultaten van de 'Beleidsscan bodem' voor het Mollennetwerk van Grondzaken worden verspreid naar de relevante actoren en de meest prioritaire aanbevelingen worden actief opgevolgd.
		We starten een pioniersnetwerk regeneratieve bodemzorg Grondzaken op in samenwerking met VLM en DOMG VPO.	We besteden de opdracht aan in het voorjaar 2024. Tegen eind 2024 is de opdracht rond het pioniersnetwerk opgestart.
		Onder de koepel Grondzaken starten we met een beleidskader indicatoren voor bodemgezondheid en bodemzorg - dit in samenwerking met met VPO DOMG	Uitvoering studie beleidsindicatoren
		We bereiden een integraal en transversaal bodemzorgplan voor	Vanuit overleg met de bodempartners geven we input bij het regeerakkoord.

6.2	We bieden een antwoord op nieuwe uitdagingen en maken het bodembeleid toekomstbestendig	Een beleidsaanpak voor de nieuwe uitdagingen zoals diffuse verontreiniging en emergent contaminanten is uitgewerkt. Een praktisch handelingskader voor bodemzorg is uitgewerkt. Hierin pakken we bodemkwaliteit integraal en regeneratief aan in samenwerking met onze sleutelpartners.	in gebruik einde 2024
	Diffuse bodemverontreiniging	<p>We werken de thematische aanpak van diffuse bodemverontreiniging verder uit. We verwachten de grootste kans om diffuse verontreiniging aan te treffen bij landbouwgronden en lijntrajecten: (auto)wegen, spoorlijnen, waterwegen ... en hun omgeving. Daarom leggen we hierop onze focus in 2024. We ontwikkelen beleidsinstrumenten in overleg met de betrokken sectoren</p> <p>We werken ondersteunende instrumenten verder uit zoals een systeem van gebruikadviezen voor diffuse bodemverontreiniging. We starten een bodemmeetnet voor diffuse bodemverontreiniging op.</p>	<p>eind 2024</p> <p>concept meetnet klaar eind 2024</p>
	Opkomende stoffen	<p>We bouwen het EmConsoil platform verder uit met onze partners.</p> <p>We breiden het normeringskader voor PFAS verder uit. Voor enkele andere zeer zorgwekkende stoffen werken we een normeringskader, methodieken voor risico-analyse, en een aanpak uit.</p>	<p>We bouwen in 2024 het EmConSoil-platform verder uit en organiseren de ENSOr5-workshop in maart 2024, binnen het EU-voorzitterschap.</p> <p>eind 2024</p>
	Soil+Land Stewardship	We geven de aanpak bodemzorg concrete handen en voeten binnen de dagelijkse werking van het OVAM-doelgroepenbeleid. Dit doen we onder andere via de opdracht 'Iedere dag Bodemzorg', via het verder uitbouwen van het beleidskader bodemzorg en via storytelling	De opdracht Iedere dag Bodemzorg diept een aantal kansrijke ideeën verder uit om tot een aangepast kader met rolverdeling te komen, de opdracht beleidskader bodemzorg resulteert in minstens één bijkomende handleiding en één instrument, de opdracht iedereen bodembewust ontwikkelt minstens één tool op maat van de gekozen doelgroep.

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm
7	We digitaliseren elke dienstverlening tegen 2030	digitale dienstverlening	100% in 2030
7.1	Tegen 2024 is het digitale data-inzamelingsstelsel voor afval-, materialen- en grondstromen operationeel.	stelsel operationeel	2024
	MATIS (materialeninformatiesysteem) wordt opgebouwd	Data-validatie voor inzameling huishoudelijk afval in productie Data-validatie voor inzameling bedrijfsafval en verwerkingen in productie	eerste kwartaal 2024 tweede kwartaal 2024
		ROI-rapporten voor bedrijfsafval en huishoudelijk afval opgeleverd en beschikbaar in applicatie	medio 2024
		Integratie met gegevens DIGID op dataplatform	eind 2024
	Informatie-gedreven uitbouw van de bodemzorg	We digitaliseren en centraliseren de analysedata uit technische verslagen grondverzet bij de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV). We ondersteunen de ontwikkeling van een implementatiemodel volgens de OSLO standaard in samenwerking met Digitaal Vlaanderen en DOV.	Het implementatiemodel is klaar eind 2024. We komen samen met de stakeholders tot een gedragen oplossing.
7.2	De OVAM ontsluit haar afval-, materialen- en bodeminformatie digitaal.	aantal ontsloten datastromen	jaarlijkse stijging
	Datastrategie in praktijk	We zetten in de praktijk in op het evolueren naar een datagedreven organisatie door technologie (dataplatform), data governance (datakwaliteit) en - indien opportuun voor specifieke businesscase(s) - datacultuur.	zie doelstellingen OD 7.1 & OD 3.1 De systemen voor materialen en bodemzorg worden in de praktijk operationeel uitgebouwd volgens de drie principes van een datagedreven organisatie.
	Laagdrempelige toegang tot bodeminformatie	Binnen het partnerschap met de DOV werd een nieuw themaloket vormgegeven. Het themaloket en de bijhorende bodemverontreinigingsfiche worden stapsgewijs verder uitgebouwd rekening houdend met de juridische context. Na aanpassing bodemdecreet zorgen we dat de bodemverontreinigingsfiche en -verkenner voor alle gronden consulteerbaar is door de gepaste doelgroep.	- Het themaloket is verder uitgebouwd. - Nieuwe versies verkenner en fiche staan online eind 2024.
7.3	Onze dossierbehandeling verloopt digitaal tegen 2024.	volledig digitale dossierbehandeling	90%
	ambtshalve opdrachten	We realiseren een efficiënt en effectief beheersstelsel voor de voorbereiding en uitvoering van ambtshalve opdrachten.	2020 - 2024
	grondeninformatieregister	We evalueren en verbeteren het grondeninformatieregister met het oog op onze strategische risico's en doelen. - We realiseren met het VIP een nieuwe manier voor het beheer van de risicolocaties. - We realiseren met DOV de standaard voor de toekomstige gegevensuitwisseling van bodeminformatie en rapportinformatie.	2020 - 2024 - Eerste componenten beheer risicolocaties zijn klaar voor gebruik. - Eerste componenten Technisch Verslag worden uitgewisseld.

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm
8	We halen onze doelstellingen door onze medewerkers continu op een duurzame manier in te zetten	De acties uit ondernemingsplan zijn gerealiseerd zoals vooropgesteld	90%
8.1	We beschikken steeds over een personeelsbezetting die toelaat onze doelstellingen te realiseren	vastgesteld PEP	op elk moment
		% ingevulde aantallen en competenties van het PEP (jaarlijkse behoefte)	95%
	Strategische personeelsplanning	De doorkijk met betrekking tot de personeelsbehoefte wordt jaarlijks bijgesteld.	Bijlage bij het OP 2025
	Mobiliserend loopbaanbeleid	We stimuleren binnen de organisatie levenslang leren, bespreken groei- en doorstroommogelijkheden, en stellen doorgroeitrajecten op, dit op basis van de strategische prioriteiten	afronden procedures traject leiderschap voorjaar 2024
		We volgen de ontwikkelingen van het vijfjarsbeleid van de VO op en voeren tijdig uit.	afhankelijk van de timing van de VO
8.2	Onze medewerkers zijn tevreden over hun werksituatie bij de OVAM	tevredenheidsscore via de tweejaarlijkse personeelspeiling	gelijk aan of hoger dan de vorige beoordeling
	Geïntegreerd Welzijnsbeleid	coördinatie uitvoering actieplan psychosociaal welzijn door de afdelingen	eind 2024
		Uitvoering JAP 2024 en Opmaakt JAP 2025	Beschikken over goedgekeurd actieplan conform de aanbevelingen van EOC op 31 maart Stand van uitvoering is zichtbaar voor de klant
		Ziektecijfers worden gemonitord en maatregelen om ziekteafwezigheden te verminderen worden genomen	De ziekte-indicatoren evolueren gunstig.
9	We implementeren de communicatiestrategie 2020-2025 en maken zo dienstverlening en informatie actief bekend, sensibiliseren rond de kernthema's en creëren draagvlak voor ambitieus beleid.	onderzoek naar draagvlak en gedrags(intenties)	positieve evolutie tov 2018
9.1	Via het koepelconcept 'Omdat het samen werkt' verbinden we acties van de OVAM en partners om zo draagvlak te creëren	aantal samenwerkingen ten opzichte van het aantal beoogde samenwerkingen	stijgend
9.2	Voor de kernthema's motiveren we burgers en bedrijven via verschillende communicatiestrategieën om gedrag te wijzigen.	uitgevoerde acties	aantal
	Externe communicatie	De campagnes en communicatie-acties gepland in het externe communicatieplan 2024 zijn uitgevoerd	100% uitgevoerd op 31/12/2024 (onder voorbehoud van management-aanpassingen doorheen het jaar ifv nieuwe of andere prioriteiten)
	Interne communicatie	Jaarlijks plan interne communicatie, opgesteld in nauwe samenwerking en kruisbestuiving met HR, inclusief evaluatie.	2020-2024

10	We verhogen het maturiteitsniveau van de OVAM in de periode 2019-2024	gewogen gemiddelde maturiteit	gelijk aan of hoger dan de vorige beoordeling
10.1	We doorlopen de jaarlijkse beheerscycli	De (deel)plannen (OP, ICT, communicatie, onderzoek en vorming) zijn gedragen, tijdig en SMART geformuleerd	100%
	Doelstellingenmanagement	ondernemingsplan en BBT zijn goedgekeurd	respectievelijk maart en oktober
	Proces- en risicomanagement	Het risicomanagementsysteem wordt verder geïmplementeerd en geëvalueerd op haar praktische toepassing.	Beschikken over goedgekeurd actieplan conform de aanbevelingen van Audit Vlaanderen op 31 maart
	Belanghebbendenmanagement	We actualiseren het belanghebbendenmanagement op strategisch niveau in functie van de strategische doelstellingen	eind 2024
	ICT en informatiebeheer	De ICT-planning wordt opgemaakt voor 31 maart van elk jaar en uitgevoerd.	Beschikken over goedgekeurd ICT-plan op uiterlijk 31 maart Stand van uitvoering is zichtbaar voor de klant
10.2	We verbeteren onze organisatieprocessen	De ratio beleidskredieten/apparaatskredieten	gelijk aan of hoger dan het vorige jaar
10.3	We voeren de 5 prioritaire thema's uit de MVO-beleidsverklaring uit.	de acties van het jaarlijkse plan zijn uitgevoerd	80%
10.4	We verzekeren de bedrijfscontinuïteit en de goede werking van de diensten voor afvalophaling, -verwerking en bodemsanering	de uitvoering van kritieke en essentiële processen	100%
		gepast gevolg aan meldingen die acute risico's voor het leefmilieu inhouden of de dienstverlening op Vlaams niveau verstoren	100%
10.5	We verzekeren de kwalitatieve werking van de relevante actoren op het vlak van afvalstoffen-, materialen- en bodembeheer.	We ondernemen een gepaste actie na de rapportage van negatieve keuringen, audits of testen in het kader van kwaliteitsborging.	100%
	Effectieve en gedragen bodemregelgeving	We werken (samen met de sector) aan de actualisatie van de verschillende standaardprocedures	We bezorgen de ontwerpversie van de aangepaste standaardprocedure aan het kabinet. De timing wordt bij de vraag voor actualisatie vastgelegd.
	efficiënt en effectief kwaliteitssysteem bodemsaneringsdeskundigen	We verzamelen kwaliteitsmetingen van zowel interne als externe bronnen en bieden die aan de bodemsaneringsdeskundigen aan.	De bodemsaneringsdeskundige heeft toegang tot zijn resultaten van de kwaliteitsmetingen en het sectorgemiddelde.
		We starten met de analyse voor een verbeterd systeem om de kwaliteitsmetingen te verzamelen en te verwerken/interpreteren.	We definiëren indicatoren die de kwaliteitsvolle werking van de bodemsaneringsdeskundigen meten.

DEEL 4 – RAPPORTERING BOORDTABEL 2023

REFLECTIE RAPPORTAGE 2023

De doelstellingen uit het ondernemingsplan 2023 zijn voor 93% gerealiseerd zoals vooropgesteld. In 7% van de projecten is de uitvoering niet zoals vooropgesteld, al is een groot deel hiervan te wijten aan slechts een beperkte vertraging. Vorig jaar was dit een lager niveau, namelijk 3%. In een normaal jaar is dit 2-3%. De organisatie is zich in toenemende mate bewust van de hoge werkdruk, die de afgelopen jaren alleen maar is toegenomen. Er is een actieplan Welzijn opgesteld dat in 2024 verder uitgevoerd zal worden, en de strategische oefening van 2023 zal helpen om in de toekomst gerichtere keuzes te maken.

Vlaanderen Circulair presenteerde de voortgang van het werk binnen het publiek-private platform opnieuw op de State of the Union van mei 2023. Zo is er bijvoorbeeld gewerkt aan een actualisering van de CE Monitor, die nog doorloopt tot begin 2024. Er wordt intensief gewerkt aan de voorbereiding van diverse events in 2024: op de planning staan diverse kleinere events in kader van het Europees voorzitterschap, de conferentie van het Vlaams parlement op 18 maart 2024, de State of the Union van 21 maart, het WCEF24 en de conferentie CE op 17 april. Tegen het einde van het jaar lag de nadruk op reflectie en is gewerkt aan een memorandum met het oog op de verkiezingen. In de hefbomen en Werkagenda's is van start gegaan met een breed scala aan initiatieven en projecten die het komende jaar zullen doorlopen.

In de eerste helft van 2024 is het aan België om het Europees Voorzitterschap op te nemen. Een aantal OVAM-thema's komen daar op de voorgrond, zoals de Kaderrichtlijn Afvalstoffen en Raadsconclusies Circulaire Economie. We bereidden daarom reeds in 2023 het Belgisch EU Voorzitterschap voor qua taakverdeling, outreach, evenementen en communicatie.

Een eerste evaluatie van het asbestafbouwbeleid werd uitgevoerd in 2022. Op basis hiervan is in 2023 een ontwerp actieplan 2.0 voorbereid voor agendering op de Vlaamse Regering. Daarnaast werd een communicatiecampagne uitgewerkt om de burger aan te sporen een asbestattest te bekomen. Deze is op vraag van de sector uitgesteld naar 2024. Tot slot werden de financiële ondersteuning voor de scholen, landbouw, zorginstellingen en lokale besturen werden voor meer dan 95% vastgesteld. Voor lokale jeuginfrastructuur is een ontwerp sectorprotocol voor advies aan de Inspecteur van Financiën bezorgd.

Het Lokaal Materialenplan verving in 2023 het uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval. Met dit nieuwe plan zetten we een volgende stap in de richting van een integraal beleid rond circulaire economie, door een verhoogde aandacht voor preventie en hergebruik en door materiaalkringlopen verder te sluiten. Daarnaast blijft het plan ook de basis van het afvalbeheer vormgeven. Concreet werkt het plan aan een verdere afbouw van de hoeveelheid restafval onder andere door de veralgemeende inzameling van bioafval, een aanvaardingsplicht voor wegwerpluiers gekoppeld aan een selectieve inzameling, correctere inzamelformules voor bedrijven en het versterken van het zespijlerbeleid tegen zwerfvuil. We evalueerden daarnaast de twee Calls die we lanceerden binnen de Recyclagehub. Het initiatief vertoont potentieel om verder te zetten, wat we als voorstel naar voor schoven in onze bijdrage van het volgend regeerakkoord. Wat zwerfvuil betreft is er nog geen definitief interregionaal akkoord rond de doorrekening van zwerfvuilkosten. Een belangrijke factor in de strijd tegen zwerfvuil is de toekomstige invoering van (digitaal) statiegeld, waarover een studie liep in 2023. We volgen hier in de toekomst de adviezen en politieke beslissingen over op. Tot slot zijn er momenteel 29 handhavers in dienst die reeds actief zijn in 140 en aangesteld in 166 Vlaamse gemeenten. Het project focust voornamelijk op gemeenten die actief meewerken, en prioriteert hoge risicogemeenten.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) was in 2023 een belangrijke focus in onze werking. Op Vlaams niveau is een Hub ZZS opgericht waar de OVAM actie aan deelneemt, ook hebben we onze bijdrage geleverd aan de

Vlaamse visienota ZZS. Concrete acties die we ondernamen waren onder andere een meetcampagne van ZZS in afvalstromen en bij lijntrajecten, het tijdelijk handelingskader PFAS, en het verkennen van streefwaarden in grondwater en bij landbouw. De oprichting van de Hub is een direct gevolg van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie PFAS. Ook met andere aanbevelingen gingen we aan de slag om een analyse te maken hoe het bodembeleid van de toekomst eruit kan zien. We zetten een expertenpanel op poten rond thema's als gezonde bodem, bodemzorg, indicatoren, grondverzet, complexiteit van de regelgeving en van procedures, de saneringplicht en de aansprakelijkheid. De bedoeling is om op basis van de verworven inzichten het bodemdecreet en -beleid bij te sturen.

Data zijn van cruciaal belang, zowel om beleid goed te onderbouwen en te evalueren, als om de burger en stakeholders in te lichten. In onze organisatie gaat daarom steeds meer aandacht uit naar het verwerven en ontsluiten van data, wat vanzelfsprekend gepaard gaat met digitalisering. Het Materialeninformatiesysteem (MATIS) was ook in 2023 nog in volle ontwikkeling. Het zal ons niet alleen toelaten de productie van afvalstoffen te meten, maar ze ook te traceren in het recyclageproces en uiteindelijk hun toepassing in nieuwe producten in kaart te brengen. Sinds 2023 wordt daarnaast onze bodemdata automatisch ontsloten via de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV), een samenwerkingsverband tussen Vlaamse bodementiteiten. Tal van onze datasets, waaronder stortplaatsen, actuele no regret zones PFAS en milieugezondheidskundige aandachtsgebieden, zijn ook beschikbaar via Omgevingsinformatie Vlaanderen.

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm	Jaarrapportage
1	We geven invulling aan de transitieprioriteit Vlaanderen Circulair in het kader van de Visie 2050 van de Vlaamse Regering	De werkagenda's zijn gerealiseerd	100% tegen 2025	De werkagenda's zijn levend, alle geplande initiatieven worden uitgevoerd, maar jaarlijks komen er nieuwe zaken bij.
1.1	Het team Vlaanderen Circulair zorgt voor de coördinatie van de werkagenda's en de transversale werking rond de hefboomen, in opdracht van de publiek-private stuurgroep Vlaanderen Circulair.	De werkagenda's en de hefboomen zijn operationeel	Voorjaar 2022	Operationeel
	Governance Vlaanderen Circulair	- aantal stuurgroepen VC (en bureaus) georganiseerd - aantal bijeenkomsten centrale Projectgroep VC - State of the Union (bredere stakeholdergroep) georganiseerd	- 3 keer/jaar - maandelijks - minstens 1	In 2023 zijn vier stuurgroepvergaderingen georganiseerd. Hierin gebeurde de opvolging van hetgeen er gebeurt in de grote lijnen én een reflectie naar de volgende legislatuur toe, met als eindresultaat een memorandum van het partnerschap Vlaanderen Circulair. Dit memorandum van Vlaanderen Circulair wordt vertaald naar een vlot leesbare tekst. De werking van Vlaanderen Circulair werd met vijf partners voorgesteld aan het Vlaams Parlement op een hoorzitting op 30/11. Er was maandelijks overleg met de projectgroep. 3 mei 23 organiseerden we een state of the union rond sociale en circulaire economie in Gent. Tijdens de zomer en najaar lag de focus op een evaluatie van de werking, om de toekomst voor te bereiden.
	Roadmap CE	- opvolging en sturing via Stuurgroep VC, opvolgingstool - scenario-ontwikkelingen en versterking CE-Monitor met Steunpunt CE	doorlopend	De Stuurgroep stemde af over het verhaal dat het wil brengen. Om de ambities van Vlaanderen in het kader van de circulaire economie te ondersteunen wordt doorgewerkt aan de CE Monitor. Eind 2023 en begin 2024 volgt een actualisatie van de data van de CE Monitor. De doelstellingen worden beter gespecificeerd, naar consumptie en productie. Dit vraagt nog nader onderzoek.
	Werkagenda's: facilitatie VC	facilitatie werkagenda's vanuit VC, opstart programmamanagement per werkagenda, link naar de hefboomwerking (beleid, aankopen, communicatie, financiering...)	doorlopend, opstart programmamanagement vanaf januari 2023	Het programmamanagement van de zes werkagenda's en de hefboom financiering werd opgestart en geeft een versterkte dynamiek aan de werking per thema. Dit wordt maandelijks opgevolgd in de projectgroep, bilateraal waar nodig via deelname kernteams per werkagenda.
	Hefboomen: transversale coördinatie VC	Facilitatie en begeleiding van de transversale hefboomen circulaire economie	- doorlopend	zie hieronder
		Beleidsinstrumenten: trekkers VC en Denuo: afstemming Vlaams en lokaal beleid, Europees beleid en deelname aan Intra-belgisch Platform CE: Bureau, plenaire en werkgroepen;		'Via de hefboom beleid werden de prioriteiten bepaald welke knelpunten aangepakt moeten worden binnen het Intra-Belgisch platform voor de circulaire economie. Een aantal van deze knelpunten werden vastgesteld uit de werking van de werkagenda's. Specifiek is er daar vooral gewerkt rond knelpunten in het circulair bouwen. 'Binnen de Werkagenda voedselketen en Werkagenda Maakindustrie werd een enquête gelanceerd rond knelpunten, die worden aangepakt via de hefboomwerking (beleid/financiering/..). Vanuit de hefboom beleid werden regelmatig opmerkingen geformuleerd op Europese wetgevende initiatieven (Ecodesignverordening, right to repair, Kaderrichtlijn afval,...). De programmawerking lokaal beleid en circulaire economie kende een zeer actieve uitrol, met thematische verdiepingen en tien begeleidingstrajecten met verschillende steden, gemeenten en intercommunales. Het werd geflankeerd door communicatie, events voor lokale mandatarissen en (intense) uitwisseling in EU-verband. Het Interreg EU-Karma project werd succesvol opgestart.
		Circulair Aankopen: trekkers Het Facilitair Bedrijf en The Shift: VC doet uitvoering werkpakketten ProCirc; VZ Europese Leadershipgroup procurement; ICT, digital & procurement		Het jaarprogramma van de leadership group Circular Procurement werd gepubliceerd, het slotevent van ProCirc was een succes en de eindrapportage is gepubliceerd. Een gedeeltelijk vervolg is verzekerd via een nieuw EU project CEO. 'Er werden opmerkingen geformuleerd op de studie Kaderrichtlijn Afval van Deloitte Legal. Deze studie werd dit kwartaal afgesloten.
		Onderzoek: trekkers VITO en KUL. VC volgt op: steunpunt CE, onderzoeksagenda en monitor CE		Steunpunt CE-Center werkt haar programmatie af en werkt aan een actualisering van de CE Monitor. Daarnaast gaf het Steunpunt presentaties rond de doelstellingen circulaire economie die relevant zijn voor de opvolging van de werking. Er is nauw overleg met de hefboom beleidsinstrumenten om het toekomstig onderzoek nauw te laten aansluiten bij de knelpunten die worden vastgesteld binnen de hefboomen en de werkagenda's. Deze knelpunten werden ook doorvertaald naar het Intra-Belgisch Platform CE. (bijvoorbeeld rapport rond BTW in de circulaire economie)
		Communicatie: trekker VC: sensibilisering en instrumenten en tools, voorbeeldtrajecten, kennisplatformen, Vlaams en Europees uitdragen van VC-roadmap,		Er wordt intensief gewerkt aan de voorbereiding van diverse events in 2024: op de planning staan diverse kleinere events in kader van het Europees voorzitterschap, de conferentie van het Vlaams parlement op 18 maart 2024, de State of the Union van 21 maart, het WCEF24 en de conferentie CE op 17 april. Dit wordt voorbereid en afgestemd met diverse partners. Intussen worden de maandelijks nieuwsbrieven steeds langer met alle initiatieven, en creëren we nieuwe nieuwsbrieven die meer thematisch werken. Er worden korte filmpjes, blogposts en dergelijke gemaakt per werkagenda om telkens een andere onder de aandacht te brengen. Sociale media is ruim gevolgd. De Vlaanderen Circulair databank van doeners werd maandelijks aangevuld met concrete cases uit het werkveld en vormt intussen een gekende en belangrijke bron van inspiratie.

	Jobs en skills: trekker WSE, VC volgt op: Circulair Werk(t) verdere opvolging hubs (bijkomend werkingsjaar 2023 met 40% subsidie vanuit VC) / CAP 2023 en educatie acties ikv Cmartlife / OVAM Ecodesign Award voor Studenten / Just Transition / Deelname adviesraad SBO-Project MICHELLE & Green Skills Roadmap VI		<p>'Op 3 mei toonden de hubs van Circulair Werkt hun voortgang aan project- en stuurgroep. De hefboom Jobs & Skills heeft de verschillende werkagenda's bevestigd naar hun noden en een datum voor een netwerkevent werd vastgelegd (12 december, in combinatie met het LevensLangLeren event)</p> <p>De tweede editie van het Circulair Ambassador Program (CAP Belgium) werd voorbereid en in een driemaandelijk traject van maart tot mei succesvol beëindigd. De redactie van een draaiboek werd opgestart.</p> <p>De voorbereidingen voor de derde editie hiervan, CAP Europe, zijn opgestart.</p> <p>Het Green Skills Roadmap Vlaanderen project werd ondersteund via twee workshops en interviews, en reviews van het draft rapport.</p> <p>Een CE MOOC opleidingstraject voor docenten werd verder gematuriseerd en doorgesproken met Departement Omgeving en UGent voor eerste feedback.</p> <p>Via diverse gastcolleges/projectbegeleiding werden ruim 360 studenten in de circulaire economie geïntroduceerd. Via keynotes en presentaties gebeurde hetzelfde met meer dan 170 professionals uit de maakindustrie.</p> <p>Vlaanderen Circulair ondersteunde actief inhoudelijk de opmaak en/of herwerking van twaalf circulaire opleidingstrajecten in samenwerking met verschillende opleidingsvertrekkers (Syntra, hogescholen en universiteiten, sectorfederaties,...).</p> <p>Het educatief platform KlasCement werd verder uitgebreid met circulaire leermiddelen, met een groeiend bereik (totaal 2023: >6800 views, >1000 downloads, gemiddelde score 4,2/5)</p> <p>Op 26 oktober werd de Ecodesign Design Award voor studenten uitgereikt op de nieuwe locatie van de UAntwerpen, Productontwikkeling. Vijf studenten mochten een prijs in ontvangst nemen en krijgen verdere begeleiding op maat door de partners van de Ecodesign Award (Design Museum Gent,, Flanders DC, Studio D, Knack Weekend en Vito).</p>
	Innovatie en Ondernemerschap: trekker VLAIO: VC doet: calls, jury's en selectiecriteria van andere financiers CE, nieuwe businessmodellen		<p>We lanceerden calls rond circulaire bouweconomie en circulaire voedselketen en volgen de projecten verder op. We zaten in de jury van calls georganiseerd door anderen, zoals de Living labs van VLAIO. De call circulaire zorg is afgerond en zeventien projecten werden weerhouden en gesubsidieerd door Vlaanderen Circulair en OVAM. We zetelen ook in diverse jury's om de circulaire economie meer bekendheid te geven bij ondernemers en organisaties: jury ecodesign Henri van de Velde Award, circular economy award VBO, ...</p> <p>De VLAIO FinMix werd actief ondersteund in drie sessies rond circulaire bedrijfsmodellen.</p>
	Financiering: trekkers Febelfin en PMV: VC trekker vooronderzoek (conclusies eind december 2022)		<p>'Eind 2022 werd door KPMG Advisory het rapport 'De circulaire economie financieren in Vlaanderen' opgeleverd. Gezien er binnen deze studie een klankbordwerkgroep werd opgericht met alle relevante stakeholders, werd beslist om een vervolgoopdracht uit te schrijven om deze klankbordwerkgroep van de nodige procesfacilitatie te voorzien. Deze vervolgoopdracht werd toegekend aan KPMG. De werking is in het najaar opnieuw opgestart met een afstemming met de financiële wereld.</p>
strategisch thema: Just Transition	minstens 2 overlegmomenten met experts en stakeholders met het oog op een eerlijke en haalbare transitie voor iedereen.	2 overlegmomenten	<p>Na het verkennend onderzoek door KULeuven eind 2022 beslisten we om in 2023 het werk op federaal niveau en de transitiearena's van Reset Vlaanderen op te volgen rond dit thema. Een nieuwe insteek zal voor 2024 gezocht worden via de Armoedetoets en de werkagenda's.</p>

	Strategisch thema : circulaire havens Overkoepelend:kerngroep havenstrategie en <ul style="list-style-type: none"> • Circular Port Monitor: disseminatie inzichten, draagvlakverwerving en verankering, voorbereiding technische internationale werkgroep • Circular Port Cases (onderzoek): actualisatie en uitbreiding, opzet framework voor data en analyses zodat continuïteit/kwaliteit blijft gegarandeerd • Vernieuwde website: actieve promotie naar gebruikers, aanvullen topics op basis van bestaande content Op vlak van de individuele havens: <ul style="list-style-type: none"> • North Sea Port: samenwerking rond CE Programma Connect 2025 en Circulair Event mei 2023 • Port of Antwerp Bruges: momenteel nog niet in te schatten (maar samenwerking niet uitgesloten) 	eind 2023	Vlaamse havenstrategie: <ul style="list-style-type: none"> - In 2023 was er slechts één overlegmoment van de Kerngroep en geen enkel Haven-overleg met de Vlaamse havens. MOW zet uiteindelijk consultants in om doorstart van de havenstrategie na 2023 te bekijken. - Conclusie: dynamiek vanuit MOW naar verruiming en integratie havenopgaven was quasi onbestaand in 2023. Circular Port Monitor: <ul style="list-style-type: none"> - De ondersteuningsopdracht (volgend op eerdere verkenning uit 2022) voor disseminatie + aanzet verankering verdere ontwikkeling/toepassing werd afgerond. - De onderhandeling voor de installatie van een internationale werkgroep (PIANC) rond CE-monitoring haven werd opgestart. - Voor eind 2023 wordt een onderzoekleerstoel "Circular Port Monitoring in Flanders" (via een samenwerking tussen de VUB, VC/OVAM en 3 Vlaamse zeehavens) onderhandeld. Circular Port cases (onderzoek, multiple/cross case analysis): <ul style="list-style-type: none"> - Dit voorgenomen onderzoek werd niet gestart (wegens vertraging andere activiteiten en beperkte beschikbaarheid van WT). - Begin 2024 zal een context/opdrachtomschrijving en aanzet voor een eventuele call worden uitgeschreven. Port Economics, Management and Policy: <ul style="list-style-type: none"> - Er werd een deal gemaakt om voor eind 2023 een apart CE Hoofdstuk in het internationale referentiewerk (online en offline als boek) "Port Economics" in te passen. Hiermee wordt een continu en groot bereik gerealiseerd, binnen de Europese en internationale port community. Circular Ports website: <ul style="list-style-type: none"> - Er is sinds februari 2023 nieuwe (tweede) versie online. - Sinds december 2023 is een vernieuwde (derde) versie online. North Sea Port: <ul style="list-style-type: none"> - Voorbereiding en deelname van Werner Annaert in "Circular Industry Day" (mei 2023). - Samenwerking rond fieldtest CE-indicatoren en onderhandeling over participatie in onderzoek-leerstoel Circular Port Monitoring in Flanders. Port of Antwerp-Bruges: <ul style="list-style-type: none"> - Onderhandeling over de participatie in de onderzoek-leerstoel Circular Port Monitoring in Flanders. Port of Oostende: <ul style="list-style-type: none"> - Onderhandeling over de participatie in de onderzoek-leerstoel Circular Port Monitoring in Flanders.
1.2	We nemen ons engagement op in de werkagenda's van Vlaanderen Circulair	De aan de OVAM toegewezen taken zijn uitgevoerd	100%
Werkagenda Bouw	Actualisering van het rollend programma met prioritering	eerste kwartaal 2023	We richtten ons op het herbevestigen en verfijnen van de enagementen, het bepalen van prioriteiten binnen de Werkagenda en het afstemmen met lopende initiatieven zoals de living lab projecten van Vlaio en het beleidsprogramma 'Op weg naar circulair bouwen'. Daarnaast werd een goede werkmethode ontwikkeld onder de trekkers en de managementondersteuning. Op het vlak van resultaten zitten vele acties nog in een opstartfase en lopen de initiatieven volgend jaar verder.
Werkagenda Chemie/kunststoffen	Actualisering van het rollend programma met prioritering	eerste kwartaal 2023	Een voorstel van prioriteiten werd uitgewerkt in de kerngroep van de Werkagenda. Er werd afstemming gezocht met de Green Deal Duurzame Zorg, de call circulaire zorg en de living lab projecten van Vlaio. Er is samenwerking opgezet met de sociale economie rond sortering van onder andere kunststoffen. De meest initiatieven lopen door in 2024, met ook de Roadmap recycling kunststoffen, juridische knelpunten ... Om voldoende bekendheid te geven aan de initiatieven zijn events georganiseerd door Catalist, Denuo en essenscia en OVAM.
Werkagenda's Maakindustrie, Voeding, Bio-economie en Water	Deelname kernteam of op vraag expertise inbrengen in werkagenda	Doorlopend tot eind december 2023	Doorlopende opvolging van de diverse werkagenda's: in het voorjaar is er stevig doorgewerkt in de praktijk met interne ronde tafels, in het najaar werd er vaak iets ruimer afgestemd met de stakeholders rond de thema's. Dat gebeurde in samenwerking met Vlaanderen Circulair en OVAM voor bouw, chemie/kunststoffen, maakindustrie, bio-economie.

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm	Jaarrapportage
2	We versterken onze internationale werking voor een duurzaam afval-, materialen- en bodembeheer binnen een circulaire economie	we gaan verder aan de slag met de leerlessen uit de kwalitatieve survey die in 2022 werd uitgevoerd omtrent de prestaties van OVAM in het kader van de internationale werking	positief	* Via de interne en externe communicatiekanalen hebben we onze internationale werking sterker uitgedragen, mede omwille van het aankomende EU voorzitterschap; * Via verschillende interne sessies en een globaal overzicht van de Europese en internationale agenda hebben we de OVAM-collega's beter geïnformeerd over de lopende Europese en internationale dossiers;
2.1	We verbeteren de juridische en socio-economische randvoorwaarden voor het halen van de OVAM-beleidsdoelstellingen via beleidsbeïnvloeding, samenwerking en projectwerking	een bijdrage is geleverd of initiatief is genomen in de als relevant geïdentificeerde processen	100%	*Vanuit de rollen als Belgische CCIM-piloot, Vlaams trekker en expert droegen we bij aan de Vlaamse en Belgische standpuntvorming voor de EU dossiers met relevantie voor de OVAM.
	Beleidsbeïnvloeding in Europese en internationale kernprocessen zoals EU Actieplan Circulaire Economie, Verdrag van Bazel, bodemgezondheid.	Tijdig ingebrachte standpunten in de als relevant geïdentificeerde beleidsprocessen	100%	Als Belgisch CCIM piloot: * Coördineerden we het Belgisch standpunt voor de herziening van de EVOA. * Coördineerden we de Belgische positie en deden inbreng in de EU positie naar aanleiding van OEWG Bazel en Bazel COP. * Zetten we pro-actief in op de herziening van de Kaderrichtlijn afval. * Coördineerden we de Belgische input inzake food waste reporting and reduction. * Coördineerden we de Belgische input voor Concept-Note en drafting UNEA 6 resolutie circulaire economie. Als Vlaams trekker: * Coördineerden we de Vlaamse positie over de herziening van de verpakgingsrichtlijn en de ontwikkelingen in het kader van de comitologie SUP-richtlijn. * Coördineerden we samen met departement Omgeving de Vlaamse positie voor een nieuw internationaal bindend verdrag rond kunststoffen. * Maakten we een Vlaamse fiche op voor het komende EU Asbestinitiatief. Daarnaast: * Formuleerden we OVAM posities inzake EPBD en CPR met oog op inbreng in Vlaamse en Belgische standpuntvorming. * Formuleerden we OVAM posities bij Taxonomie voorstellen rond mijnbouw, en werkten mee Belgisch voorstel uit voor Enhanced Landfill Mining en Urban mining * Formuleerden we de OVAM positie inzake de Ecodesign Verordening en de Critical Raw Materials Act met oog op inbreng in Vlaamse en Belgische standpuntvorming. * Volgden we we voor de OVAM relevante klimaatdossiers op (ETS, ESR, RED) en gaven waar nodig feedback met oog op Vlaamse standpuntvorming. * Volgden we de ontwikkelingen rond de bodemrichtlijn op. * Droegen we bij aan het voorbereidende werk rond CE raadsconclusies.
	Voorbereiding EU VZP	Het EU VZP (dat loopt van 1 januari tem 30 juni 2024) is tijdig en kwalitatief voorbereid voor wat betreft beleidswerk (onderhandelingen Europees en multilateraal: kaderrichtlijn afval, richtlijn voertuigwrakken, EVOA, BAZel Conventie), facultatieve evenementen (CE event, Hosten Common Forum, Workshop Kaderrichtlijn Afval) en communicatie	100%	* De nodige opleidingen in het kader van EU voorzitterschap werden gevolgd. * Voor de Europese en internationale beleidsdossiers werd de nodige voorbereiding getroffen, zowel wat betreft plan van aanpak, outreach naar andere lidstaten, Commissie en Parlement als taakverdeling binnen de BE VZP teams. * Voor wat betreft de evenementen werd de nodige info intern OVAM gedeeld en werd de opgevraagde info bezorgd aan dOMG. * De praktische voorbereidingen voor de evenementen werden getroffen. * Per evenement werd er een retro-planning opgesteld. * Voor wat betreft communicatie werd er een OVAM-link en een podcast uitgewerkt omtrent het Voorzitterschap.
	Internationale samenwerking met oog op kennis opdoen	* We cultiveren de bestaande bilaterale samenwerking met Nederland * We zetten een nieuwe structurele samenwerking op met een goed gekozen partner * We zetten verschillende thematische uitwisselingen op met de als relevant geïdentificeerde koplopers (fysiek en/ of virtueel)	* Een dagvullende uitwisseling met Nederland * Eén nieuwe structurele samenwerking met een interessante EU-lidstaat * Drie thematische uitwisselingen met als relevant beschouwde koplopers	* Een tweedaagse uitwisseling vond plaats met collega's van K-Eco (Republiek Korea). * De bilaterale contacten met Nederland werden op verschillende dossiers aangehouden. * Een nieuwe samenwerking met Noordrein-Westfalen kreeg nadere vorm met de politieke ondertekening van een verklaring tot samenwerking op het topic circulaire economie.
		aanwezigheid in alle als relevant geïdentificeerde fora en netwerken	100%	100%
	Europese Projectwerking	De programma-beïnvloeding, interne coördinatie rond prospectie en initiatie evenals de uitvoering van Europese projecten draait optimaal.	5 initiatieven	* Drie projecten (Regiogreentex, Karma en CEO) goedgekeurd, opgestart en personen voor aangeworven. * Eén bijkomend project is ingediend (CCRI-CSA) maar niet toegekend en drie projecten zijn ingediend in september (LIFE pfas, Horizon soil health mission Living Labs, en living labs coördinatie). * Rapportage en werking van lopende projecten verloopt optimaal, met pluim van CINEA voor ons eerste officiële Smartlife interim report. * Vier projecten met goed gevolg definitief afgerond (Resanat, Creator, Regeneratis en ProCirc). * Opleidingen rond nieuwe aanpak financials voor EUsubsidieprogramma's 2021-27 gevolgd.

2.2	We versnellen de mondiale transitie naar een circulaire economie via internationale samenwerking	uitnodigingen om kennisdeling van binnenlandse en buitenlandse delegaties krijgen aan de hand van het afwegingskader een gepast antwoord	100%	*We werden in 2023 bilateraal druk bevestigd. Het aankomende Belgische voorzitterschap in combinatie met een drukke Europese en internationale agenda noopt ons tot scherpe keuzes in de bilaterale werking en op heel wat vragen moesten we een negatief antwoord formuleren.
	Internationale samenwerking met oog op eigen kennis delen	een evenwichtig aantal deelnames aan delegaties met oog op kennisdeling (in binnenland en buitenland)	max. 10 per jaar	Aan de hand van het afwegingskader gingen we in op een aantal buitenlandse verzoeken tot kennisdeling. Een aantal andere verzoeken werden evenwel negatief beantwoord of werden alsnog opgezet door samenwerking met relevante stakeholders (zoals Interafval, IVC, Denuo, ...)
2.3	We verhogen de Vlaamse internationale zichtbaarheid en beleidsimpact door sterker in te zetten op diplomatieke netwerken en benutten van samenwerkingsopportuniteiten	de relevante partners, processen en events zijn geïdentificeerd	100%	100%
	We maken optimaal gebruik van het netwerk van als relevant geïdentificeerde partners	We onderhouden de structurele samenwerking met FIT, Departement KBUZA en VLAIO en onderzoeken verder wat we voor elkaar kunnen betekenen	minstens 2 engagementen tot concrete samenwerking	* Het voorbije jaar werd de samenwerking met DKBUZA verder onderhouden. Zij maken Nederlandstalige OVAM-beleidspublicaties beschikbaar in het Engels of werken mee aan de praktische/logistieke voorbereiding bij de ontvangst van bepaalde buitenlandse delegaties. In het kader van de nieuwe ontwikkelingssamenwerking met Marokko werd het voorbije jaar eveneens intensief samengewerkt. * Met de collega's van FIT loopt er samenwerking op onder andere het Circular Ambassadors Program.
2.4	We werken intergewestelijk en federaal samen voor afstemming op Belgisch niveau	interregionaal/federaal overleg om tot een noodzakelijke Belgische oplossing te komen	100%	100%
	Intergewestelijke en federale samenwerking	Inzake interregionale samenwerking UPV: 1) ontwerp ISA is - in samenwerking tussen de 3 gewesten - uitgewerkt en overgemaakt aan de regeringen voor politieke besluitvoering 2) voorstel van uitvoerend samenwerkingsbesluit is opgesteld	1) eind 2022 2) medio 2023	1) In de zomer van 2023 werd het dossier in tweede lezing goedgekeurd in de drie gewesten. Voor het deel UPV zijn er weinig wijzigingen ten opzichte van eerste lezing. Een finale goedkeuring in 2023 is niet meer mogelijk. Enerzijds is er een verlengde stand-still van de Europese notificatie procedure (enkele landen hebben opmerkingen/vragen ingediend, vooral over peuken). Anderzijds laat ook het advies van de Raad van State op zich wachten. 2) Er wordt verder gewerkt aan de uitvoerende ISA voor matrassen, olie en AEEA. Vooral voor de eerste twee wordt vooruitgang geboekt, zonder dat daarbij reeds een afgewerkt voorstel beschikbaar is.

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm	Jaarrapportage
3	We bouwen risicovolle asbesthoudende materialen af tegen 2040	Het afbouwtempo is voldoende om het geraamde asbestpassief tegen 2040 te verwijderen.	De hoeveelheid ingezameld en verwerkt asbestafval $\geq$ hoeveelheid af te bouwen restsaldo tegen 2036 op jaarbasis	Trend OK (exacte cijfers nog niet beschikbaar)
	Asbestbeleid	Nota aan de VR actieplan asbestafbouw 2.0 met voorstel bijsturende maatregelen om het asbestafbouwbeleid te versterken.	Nota VR goedgekeurd uiterlijk eind 2023	Voor het ontwerp actieplan 2.0 werd een gunstig advies IF en BA bekomen. Het is beschikbaar bij het kabinet om te agenderen op de VR voor de eerste principiële goedkeuring waarna advies kan gevraagd worden aan de strategische raden.
3.1	Vanaf 2022 wordt elke koper geïnformeerd over de aanwezigheid van asbest bij de aankoop van een woning	Elk gevraagd attest wordt afgeleverd vanaf 2022	100%	100%
	Asbestinventarisatetest	Communicatiecampagne gelanceerd om eigenaars te stimuleren een asbestattest te bekomen voor hun woning of gebouw.	Uitgevoerd uiterlijk eind 2023	De lancering werd uitgesteld naar voorjaar 2024 op verzoek van de sectorvertegenwoordiging van de asbestdeskundigen. De sector wenste eerst een duidelijker kader voor de aanvullende onderzoeksdaden die verder gaan dan de standaard inspanningsverplichtingen die gelden voor de opmaak van een asbestattest zonder dat er werken gepland zijn.
		Databank asbestinventarisatie aangesloten op Gegevensdelingsplatform (MAGDA)	Uitgevoerd uiterlijk eind 2023	De technische aansluiting is afgerond. Afbakening welke data effectief onsloten mogen worden binnen GDPR is lopende.
3.2	Voor specifieke doelgroepen is een ondersteuningsinstrument voor asbestafbouw opgezet	Beschikbare middelen voor doelgroepinstrumenten vastgelegd	95%	95%
	Scholen	Beschikbare middelen voor aanwending binnen het sectorprotocol scholen worden vastgelegd.	95%	De beschikbare middelen (920.000 euro) werden volledig vastgelegd.
	Sociale huisvesting	Beschikbare middelen voor aanwending binnen het sectorprotocol sociale huisvesting worden vastgelegd.	95%	Er was dit jaar geen noodzaak om middelen vast te leggen.
	Landbouw	Beschikbare middelen voor aanwending binnen het sectorprotocol landbouw worden vastgelegd.	95%	De beschikbare middelen (3,03 miljoen euro) werden volledig vastgelegd.
	Zorginstellingen	Beschikbare middelen voor aanwending binnen het sectorprotocol zorg worden vastgelegd.	95%	De beschikbare middelen (256.000 euro) werden volledig vastgelegd.
	Lokale jeugdinfrastructuur	Beschikbare middelen voor aanwending voor asbestinventarisatie of -inzameling worden vastgelegd	95%	Er was dit jaar geen noodzaak om middelen vast te leggen. Het proefproject loopt en het ontwerp sectorprotocol werd voor advies voorgelegd aan IF.
	Lokale besturen	Beschikbare middelen voor toekenning als gesubsidieerd asbestproject bij lokale besturen worden vastgelegd.	95%	Er was dit jaar geen noodzaak om middelen vast te leggen.

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm	Jaarrapportage
4	We dematerialiseren maatschappelijke behoeften en sluiten materiaalkringlopen zodat het verbruik van primaire grondstoffen daalt	Daling van de broeikasgasuitstoot van afvalverbranding in Vlaanderen	-25% tegen 2030 tov 2017	*2021 = 2.153 kton ; 2022 = 2.035 kton (capaciteitsberekening: som van aanbod brandbaar afval in Vlaanderen + aanbod uitvoer voor verbranding)
		Vorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval	stijging tot 55% in 2025; 60% in 2030; en 65% in 2035	2021 = 60,82% (rekening houdend met bodemassen en batterijen)
		De sorteer- en recyclagecapaciteit voor kunststoffen in VI.	verviervoudigd in 2030 tov 2015	trend OK (vijf nieuwe sorteerinstallaties + vijf nieuwe recyclagecentra in België voor verpakkingen)
		Substitutie-indicator uit MDO: alternatieve bouwmaterialen/totaal hoeveelheid bouwstoffen	stijgende trend tov 2018	59% in 2018 = 38.217 kton/65.242 kton op basis van MDO (Update MDO substitutie-indicator zal pas in het eerste kwartaal van 2025 beschikbaar zijn)
	Vlarema 9	Definitieve goedkeuring door de VR	medio 2023	Vlarema 9 werd in twee delen gesplitst. Een kort urgent deel werd via apart wijzigingsbesluit op 12 mei definitief goedgekeurd. Focuspunten hierin waren herbruikbare bekens op evenementen en de UPV Vistuig (omzetting van SUP richtlijn). Het grootste luik wordt definitief goedgekeurd op VR van 8 december. Daarin worden onder andere diftar voor bedrijfsafval, kader voor sortering en verwerking van bouw- en slooafval, verplichte recycled content (kunststof) in een aantal productcategoriën, herbruikbare bekens/cateringmateriaal in de horeca, nieuwe normenkaders voor bouwstof, blendcomponent in scheepsbrandstof, houtsnippers en luierecyclage, ... geïntroduceerd. Parallel is gestart met een Vlarema 9 correctiebesluit dat we nog deze legislatuur willen afronden.
	Uitvoeringsplan HA&GBA	Afsluitende evaluatie doelstellingen: evaluatierapport beschikbaar	eind 2023	Een afsluitend evaluatierapport van het vorige uitvoeringsplan is opgemaakt en gepubliceerd. In dit rapport zijn de cijfers voor 2022 besproken (hergebruik, huishoudelijk afval) en een eindevaluatie gemaakt van de doelstellingen vermeld in het uitvoeringsplan.
	Nieuw Lokaal materialenplan	Definitieve goedkeuring door de VR	31 maart 2023	Het Lokaal Materialenplan is volledig afgewerkt en van kracht.
	Uitvoeringsplan Kunststoffen	Tussentijdse evaluatie: evaluatierapport beschikbaar	31 maart 2023	We zijn halverwege het plan en er is een tussentijdse evaluatie gebeurd. De meeste acties zitten op schema (slechts drie acties zijn vertraagd, vanwege externe factoren), maar ook deze zullen goed afgerond worden. De uitvoering van het plan en opvolging via het overlegplatform verloopt goed. Dit is mede te wijten aan de uitvoering en middelen die de OVAM en sommige andere trekkers krijgen binnen het C-martlife project.
		Kunststofgegevens: - Methodiek beschikbaar om secundaire datagaps in de kunststofketen op te vullen - Rapport met kunststofgegevens doorheen de keten beschikbaar (incl. eerder vastgestelde datagaps)	- einde 2023 - einde 2027	Er is een overzicht gemaakt van welke secundaire datagaps er mogelijks uit MATIS kunnen gehaald worden. Op basis van figuren en data uit MATIS werd een stroomschema voor kunststoffen opgesteld (algemeen en specifiek voor bouw- en slooafval). Gezien de MATIS tool nog in volle ontwikkeling was dit jaar, ging dit nog maar over onvolledige gegevens. Naast kwantitatieve gegevens werd ook bekeken hoe het veld "kwaliteit" in MATIS verder kon ingevuld worden om gedetailleerde info ivm kunststoffen te vergaren. Dit werd eerste keer afgetoets, maar er is feedback van meerdere bedrijven nodig om de methodiek hiervoor verder vast te leggen.

4.1	Het primair materiaalgebruik in de bouw daalt door circulair ontwerp en hoogwaardig valorisatie van bouw- en slooptafval	Hoeveelheid gestorte breekresidu's	dalende trend	
		Verhouding LMRP/HMRP	stijgende trend	Hoeveelheden LMRP en HMRP zullen pas tegen maart 2024 voor de eerste keer gerapporteerd worden
		Aantal unieke gebruikers per jaar in Totem	stijgende trend	2023: 3669 unieke gebruikers (en stijgend)
Oorsprong en bestemming van materialen	Voorbeeldbestek selectieve sloop en sloopopvolging beschikbaar	kwartaal 1 2023	Na twee stuurgroepen is het doel om het project nog dit jaar af te ronden. Vervolg volgend jaar: specifieke werkgroepen oprichten om het bestek actueel te houden en af te stemmen met het sloopbestek Wallonië.	
	Goedgekeurd MB eenheidsreglement bouwstof, inclusief code van goede praktijk	medio 2023	Na uitgebreid overleg met de stakeholders is een voorstel aan het kabinet bezorgd met de vraag om de teksten voor advies over te maken aan RvS.	
	Screening grondstofverklaringen met toepassing als bouwstof, als basis voor actualisering en uniformisering	medio 2023	Alle grondstofverklaringen zijn gescreend en de geïmpacteerde dossiers in kaart gebracht. Een plan van aanpak ligt klaar om in 2024 (na goedkeuring Vlarema 9) uit te rollen.	
	Voorstel aangepast eenheidsreglement gerecycleerde granulaten in opvolging van het nieuwe EHR Bouwstof	eind 2023	On hold gezet	
	Evaluatie van de wetgeving voor sloopopvolging, de praktische werking en de standaardprocedures om de gewenste recyclageresultaten op het terrein te realiseren: evaluatierapport beschikbaar	eind 2024	Is pas voorzien voor 2024	
Kwaliteitsgarantie voor inzet materiaal in bouwwerken	VISUM: Inventarisatie recyclagetrajecten en bijhorende randvoorwaarden.	medio 2023	Eerste draft van interactieve inventaris overgemaakt aan de OVAM (Airtable). Oplevering rapport is uitgesteld tot de tweede helft van december.	
Een stimulerende markt voor circulair bouwen	Gids voor veranderingsgericht bouwen klaar	eind 2023	De gids is opgeleverd; het lanceringsevent heeft plaatsgevonden. Gids werd positief onthaald door doelgroep. Er wordt actief gevraagd naar voorstellingen van deze gids in het komende jaar vanuit verschillende bouwactoren (bv. NAV, Easyfairs bouwbeurs)	
Materiaalpotentieel van bouwwerken in kaart	Bouwwerkpaspoort: business analyse opgeleverd en voorstel voor ontwikkeling Materialen-in-Bouwwerk Platform voorbereid	eind 2023	Studies van Hemmis, VITO en Bureau Bouwtechniek in het kader van de business analyse zijn opgeleverd. Bestek in verband met de IT-piloot (OIS) werd in oktober '23 gelanceerd. Een tweede bestek in verband met de koppeling TOTEM-bouwwerkpaspoort wordt nog voor eind 2023 gegund. Afstemming met AThumi, Wonen in Vlaanderen, the OPen Digital WOrld, Europees onderzoek naar Digital Building Logbooks, ... gebeurt om zoveel mogelijk linken te leggen.	
Circulariteit van bouwwerken meten	Eerste inschatting van M-peil per typologie (voor residentiële gebouwen) op basis van gebouwenbibliotheek beschikbaar	eind 2023	°Residentiële woningen: modellering en benchmarking wordt opgeleverd eind '23. °Niet-residentiële woningen: er zijn 13 bouwwerken in 4 bouwwerktypes geselecteerd. Modellering duurt tot 10 dagen per bouwwerk. Loopt verder in '24. Vlaamse gebouwen vinden is makkelijk, Brusselse en Waalse niet. Benchmarking volgt na de modellering.	
	TOTEM: bekendmaking via opleiding voor gebruikers, stakeholdercomités naar de sector en binnen beleidsinitiatieven	doorlopend in 2023	Stakeholderoverleg met producenten werd georganiseerd, met een mooie opkomst van een 30-tal mensen. Ook werd de basisopleiding van TOTEM opnieuw online georganiseerd, met een ruime belangstelling (ca. 100 deelnemers).	
	TOTEM: tijdspad aanpassen/uitbreiden voor grote gebouwen (>2000m²),	eind 2023	In 2024 wordt de mogelijkheid tot uitwerken van grote gebouwen in TOTEM als een van de prioriteiten gesteld. Gezien de EPBD-herziening pas eind december is doorgevoerd, wordt begin 2024 op basis hiervan het tijdspad verder op punt gesteld.	
	TOTEM: ontwikkelingstraject TOTEM infra in kaart gebracht	eind 2023	Twee scenario's voor samenwerking tussen MOW en de drie gewesten werden uitgewerkt (geïntegreerd in TOTEM vs aparte tool voor infrastructuurwerken). Na initiële consensus over scenario 2 ervaart MOW dat keuze binnen de andere gewesten niet gedragen is. Afsprakenkader tussen gewesten en MOW is daarom voorlopig on hold gezet. De samenwerkingsovereenkomst OVAM/AWV bevat wel afspraken rond TOTEM infra.	
Draagvlak en kennis over circulair bouwen	Gedragen communicatiestrategie met alle betrokken partijen	eind 2023	Na opstart van een werkgroep opleiding en onderwijs, wordt nu een workshop uitgewerkt rond opleiding en onderwijs in het kader van de Community event WACB op 1/02/24 Overleg met Wonen in Vlaanderen loopt over de opportuniteit om circulair bouwen binnen hun call innovatieve projecten te integreren.	

4.2	De hoeveelheid consumptiegoederen in het restafval daalt door meer preventie, hergebruik en selectieve inzameling	Totale hoeveelheid huishoudelijk afval	minstens stabiel op 2.376.000 ton in 2030	2.228.680 ton in 2022 (totaal huishoudelijk afval minus groenafval en bouw- en sloopafval)
		Totale hoeveelheid gelijkaardig bedrijfsafval.	minstens stabiel op 1.956.000 ton in 2030	1.949.866 ton in 2022 (nog zonder PMD bij bedrijven)
		De hoeveelheid huishoudelijk restafval	daling tot 100 kg tegen eind 2030	128,19 kg/inwoner in 2022 = 868.475 ton
		De hoeveelheid gelijkaardig bedrijfsrestafval	daling met -30% tegen eind 2030 (tov periode 2018-2020)	2022 = 809.008 ton (met correctie tewerkstelling)
		Aandeel van alle huishoudelijke kunststof verpakkingen dat wordt gerecycleerd.	70% tegen 2030	Voor het jaar 2021: 51,7% volgens de nieuwe berekeningsmethode - 62% volgens oude berekeningsmethode (cijfers over Fost Plus, dus excl. free-riding, grensaankopen...)
		Aandeel van alle bedrijfsmatige kunststof verpakkingen dat wordt gerecycleerd.	65% tegen 2035	Voor het jaar 2021: 61,7% volgens de nieuwe berekeningsmethode - 62,2% volgens de oude berekeningsmethode (cijfers over Valipac, dus excl. free-riding, grensaankopen...)
Monitoring van beleid: sorteeranalyses	Methodologie sorteeraanlyse huisvuil: evaluatie en herziening	30 september 2023	Samen met een extern statistisch bureau werd een nieuwe methodologie opgesteld voor de sorteeraanlyse huisvuil. De methodologie zorgt voor een verbeterde efficiëntie (kostenbesparing) terwijl de kwaliteit van de statistieken kan verbeterd worden. Op dit moment (30.11.23) loopt de studie nog. Eind 2023 zal ook de steekproef volgens de nieuwe methologie worden genomen.	
Afbouw van het bedrijfsrestafval	Sectorspecifieke ondersteuning en sensibilisering: 1) coördinatie thema 'materialen en afval' binnen Green Deal Duurzame Zorg: opmaak werkplan 2) gerichte communicatie en actie naar minstens 3 sectoren	1) september 2023 2) eind 2023	1) De belangrijkste thema's voor de looptijd van de Green Deal Duurzame Zorg zijn gedefinieerd. Er werd een werkplan opgesteld met concrete timings voor 2024, Verschillende activiteiten werden reeds opgestart. 2) Aangepaste affiche rond inzameling verpakkingen voor de huisartsenpraktijken is opgemaakt. De affiche voor de horeca is nog in opmaak (in samenwerking met Valipac en Fost Plus). Communicatie over inzamelplicht keukenafval/etensresten werd via verschillende sectorfederaties verspreid (bijvoorbeeld gericht naar scholen, eventsector)	
	Sectoroverschrijdende werking: 1) collectieve inzameling bedrijfsafval op bedrijventerreinen: opvolging concrete projecten 2) gestructureerde aanpak voor administratieve handhaving op de inzameling van bedrijfsrestafval (registraties in het centrale non-conformiteitenregister, opvolgen aanvragen afwijkingen verbrandingsverbod bedrijfsrestafval)	1) minstens 3 2) doorlopend in 2023	1) Er zijn met drie concrete cases gesprekken gevoerd. Vanuit cases werden inzichten verworven. Mogelijke aanpassing van VLAREM werd afgetoetst met Departement Omgeving. Inhoudelijke uitwerking ervan wordt gepland in 2024. 2) In 2023 zijn er extra IHM's bijgekomen die meldingen maken in het central register. Als gevolg zien we een stijging van 2-4% in het aantal meldingen dat wordt gemaakt. Eind november bevatte het register 63.180 meldingen gemaakt door 18 IHM's. 3) Er werd in 2023 bij 31 IHM's een administratieve controle uitgevoerd op afd. 5.5. Bij de controle in juni bleken 6 van de 15 niet in orde te zijn. De controle van december zal in januari 2024 gevalueerd worden. 4) de afwijkingen op het verbrandingsverbod voor bedrijfsrestafval werden opgevolgd en na evaluatie is besloten om deze niet te verlengen na 2023.	
Betere selectieve inzameling van huishoudelijk restafval	1) visitaties met focus op intercommunales met veel gemeenten met overschrijdingen 2) samenwerkingsverbanden met (centrum)steden	1) minstens 5 visitaties uitgevoerd 2) met elke SV minstens 1 opvolgoverleg	1) De visitaties kenden in 2023 een trage opstart ovw een vertraagde goedkeuring van het Lokaal Materialenplan (LMP). In het voorjaar werden visitaties georganiseerd met Maasmechelen, As en Lanaken (in het bijzijn van Limburg.net), met nog een vervolgoverleg met Lanaken en Limburg.net in het najaar. We focussten ons vervolgens vooral op de gemeenten en intercommunales die nog met een gft-inzameling moeten starten. Na goedkeuring van het LMP vond een visitatie plaats met de intercommunale Ivarem en alle aangesloten gemeenten. Alle gemeenten die nog moeten starten met gft-inzameling werden aangeschreven. De vragen om uitstel werden behandeld en aan de directieraad voorgelegd in december. Er werd een visitatie georganiseerd met Imog (inclusief tweede opvolgvisitatie met alle lokale besturen), IVIO, Mirom Roeselare, Agso Knokke Heist. We organiseerden samen met VVSG-IA een webinar over het nieuwe LMP, met 118 deelnemers. 2) Er heeft in 2023 een SV-overleg plaatsgevonden met Kortrijk, Turnhout, Brugge, Roeselare, Antwerpen, Dendermonde, Mechelen, Leuven en Vilvoorde. De steden waarmee een overleg gepland was in het najaar, zijn uitgesteld naar 2024 wegens personeelsgebrek bij afdeling Bodembeheer. Dit werd op het afdelingsoverschrijdend overleg van 17.11.23 besproken.	
	Kader voor inzameling van inboedelafval bij particulieren: eerst ontwerp beschikbaar	eind 2023	Uitgesteld naar 2024	
Subsidies lokale besturen	Beschikbare middelen voor aanwending worden vastgelegd Rechtsgrond voor subsidies zwerfvuil aangepast	min. 95% medio 2023	1) 99,88% van de beschikbare middelen besteed 2) Teksten rechtsgrond subsidies zwerfvuil in opmaak (Mooimakers)	

Selectieve inzameling van bio-afval	Selectieve inzameling cf. KRL Afval: sensibiliseringscampagne voor betere selectieve inzameling van gft en groenafval uitgevoerd	eind 2023	De campagne voor groenafval is uitgevoerd. De campagne voor gft-afval werd niet meegenomen in het communicatieplan van de OVAM. Vlaco was ook niet in staat deze alleen te trekken. Deze campagne wordt in 2024 voorzien.
	Composteren en vergisten van levensmiddelenafval: Richtlijnen voor het sorteren, verzamelen van (verpakt) voedingsafval in de retail (protocol en certificeringssysteem)	eind 2023	In overleg met de stakeholders zijn de sorteerregels verder verfijnd/verduidelijkt waar nodig. Het proeftraject voor attestering biomix, het studietraject voor aanpassing CMA voor bodemverbeterende middelen voor de oppervlaktemeting van plastics in biomix en digestaat is voorbereid en besproken met de stakeholders in 2023 en wordt verder uitgerold.
Productketen Verpakkingen	Green Deal tussen overheid en distributie om het aandeel wegwerpverpakkingen op de markt te verminderen: 1) werkplan 2024 klaar 2) organisatie van thematische workshops/events	1) medio 2023 2) minstens 4	1) Werkplan 2023-2024 was klaar medio 2023. Dit omvat onder meer: - Verdere projectopvolging per thema met tweede rapportagevraag naar deelnemers. - Communicatie: In 2023 werd voorbereidend gewerkt om in 2024 breder te gaan communiceren (publieke LinkedIn ipv besloten, vernieuwde frontwebsite, interviews). - Expertise: vijf onderzoeksvragen opgenomen door kennisinstellingen. - Events. 2) Netwerkevent Refill (16/10) en workshop e-commerce (12/10). Hiermee komt het totaal op twee netwerkevents en acht thematische events/workshops voor 2023.
	Erkenning FostPlus: visie van OVAM maximaal geïntegreerd binnen context van IVC vergaderingen	eind 2023	Zoals verwacht werd midden het jaar een aanvraag ontvangen van Fost Plus voor een nieuwe erkenning van vijf jaar: 2024-2028. Er werden diverse overlegmomenten georganiseerd om de erkenningsaanvraag te bespreken en om tot een ontwerp van erkenning door de IVC te komen. Er blijven nog een aantal besprekingspunten over, maar de verwachting is dat de erkenning kan worden afgeleverd tegen de deadline van 31.12.2023. De enige onbekende factor in dit verhaal is de wijze van integratie van statiegeld in de erkenning. Tot op heden is hier nog niet concreet over gesproken.
	(onder voorbehoud van deze keuze) Voorstel voor wettelijk kader statiegeld (= interregionaal samenwerkingsverband) wordt gedragen door de 3 gewesten en is klaar om het politieke goedkeuringstraject te starten	eind 2023	Een evaluatierapport over de proefprojecten is opgemaakt binnen de stuurgroep statiegeld. Een ontwerp van conceptnota voor de VR wordt voorbereid. Er is een voorstel opgemaakt van aanpassing van het ISA verpakkingen. Het is, op dit moment, evenwel niet de intentie om een specifieke aanpassing van het ISA hiervoor op te zetten, maar eerder om dit mee te nemen bij de aanpassing in de komende jaren naar aanleiding van de op komst zijde Europese Verpakkingenverordening. De eerste verankering van statiegeld komt vermoedelijk in de erkenning van Fost Plus, in afwachting van een latere wettelijke verplichting in het ISA Verpakkingen.
	Gebruik van bekens en cateringmateriaal op evenementen: 1) gemeentelijke evenementen: begeleidingstrajecten voor verbetering retoursystemen herbruikbaar cateringmateriaal 2) voorbereidend studiewerk met het oog op uitbreiding van de regelgeving (i.c. potentieel van een verbod op wegwerp cateringmateriaal in onderwijs, bedrijven en horeca; milieu-impact van herbruikbaar tov wegwerp eetgerei op evenementen, in vaste inrichtingen en voor take out)	1) minstens 5 trajecten in de loop van 2023 2) resultaten beschikbaar eind 2023	1) begeleiden van events in Boom, De Haan, Genk, Herentals, Kortrijk, Meise en Wielsbeke; praktijkbezoeken bij de kerstmarkten in Antwerpen en Grimbergen en de evenementen Genk on Stage en SPARK in Wevelgem, Grimbergen op 8/12. Conferentie herbruikbaar cateringmateriaal op 20/03, rondetafel en webinar Carnaval 2) Studie milieu-impact eetgerei gegund, stuurgroep samengesteld, startvergadering op 14/12/23. Gunning studie marktverkenning nog in 2023.
	Werkplan halve euro: samenwerkingsovereenkomst met Fost Plus voor de periode 2024-2028 voor hernieuwde aanwending budget (na stopzetting financiering Mooimakers)	eind 2023	Een nieuw werkplan 2024 is voorbereid en zal op 14/12 aan de DR worden voorgelegd. De voorbereidingen voor de opmaak van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst zijn gedaan, de samenwerkingsovereenkomst wordt opgemaakt na de nieuwe erkenning van FP is afgeleverd.
Productketen Textiel	Krachtlijnennota goedgekeurd als input voor AVP-convenant of uitvoerend ISA	31 maart 2024	Nota gefinaliseerd, goedgekeurd door PSG, en gedeeld met andere gewesten. Eerste gesprekken over ISA UPV textiel met andere gewesten zijn opgestart.
Productketen Vistuig	Optimaliseren verwerking vistuig (C-Martlife - actie 17): finaal rapport, met aanbevelingen voor beleidsmakers en sector	eind 2023	Studie werd verlengd tot eind juni 2024. Na opstartproblemen werd er prima vooruitgang geboekt, zowel wat betreft inventarisatie van de sector als verwerkingsmogelijkheden (gelet op het relatief kleine volume afvalvistuig in VL is dat niet altijd eenvoudig).
	Implementatie SUP-richtlijn voor vistuig: ontwerp-tekst AVP-convenant klaar	medio 2024	Op basis van input aangeleverd door ILVO werden contacten gelegd met importeurs/producenten, ook voor aquacultuur. Definitie van "producent" wordt juridisch verduidelijkt.

	Productketen Batterijen	Tijdelijke aanvaardingsplichtconvenanten met Bebat en Febelauto klaar en ondertekend (overbrugging naar de inwerkingtreding van de nieuwe Europese Verordening Batterijen)	13 oktober 2023	De nieuwe convenanten werden ondertekend en gepubliceerd op de OVAM website.
4.3	Milieuverantwoorde productie en gebruik van gerecycleerde grondstoffen stijgt	De totale hoeveelheid selectief ingezameld stedelijk afval met het oog op recyclage	77,5% in 2030	2022 = 68,0% (aandeel totaal huishoudelijk afval naar inrichting met oog op recyclage, compostering of vergisting)
		Aandeel van de recycleerbare fractie van huishoudelijk én bedrijfsafval dat bijkomend wordt gerecycleerd	50% tegen 2030	(geen dalende trend - nog veel recycleerbaar afval aanwezig)
		De hoeveelheid bio-afval gerecycleerd via biologische verwerking	stijgende trend	2021: 1.065 kton 2022: 910 kton + 4,15 kton (keukenafval/etensresten via Optimo naar industriële vergisting) = 914 kton. Reden voor de lagere cijfers is dat het bioafval aanbod sterk varieert naar gelang weersomstandigheden. 2021 was een zeer nat jaar met veel groenafvalproductie, 2022 een zeer droog jaar.
	Behandelen aanvragen grondstofverklaringen	% dossiers behandeld binnen wettelijke termijn	90% (ca. 85 dossiers)	72%
	Symbioseplatform	Analyse en implementatie van extra functionaliteiten voor hergebruik van materialen	eind 2023	In de loop van 2023 werd een nieuw traject voor de verdere ontwikkeling van het symbioseplatform vestgelegd. Dit houdt in dat we focussen op drie cases: - hergebruik van bouwmaterialen - organisch afval uit het beheer van de openbare ruimte - hergebruik en recyclage van textiel(afval) en reststromen uit de textielindustrie (via REGIOGREENTEX) Het regiogreentex-project is in 2023 opgestart. De OVAM werkt daar mee aan het opstellen van een tool voor uitwisseling van materiaalstromen en kennis en aan een gemeenschappelijke taxonomie die moet toelaten dat verschillende partners in de textielwereld een gemeenschappelijke taal hanteren als het gaat over de uitwisseling van materiaalstromen. Voor wat betreft de andere cases werd de nieuwe visie toegelicht aan de meest betrokken stakeholders en wordt op korte termijn overleg opgestart. De middelen die voorzien werden voor de aanpassing van het symbioseplatform werden tijdig vastgelegd.
	Vlaanderen als recyclagehub uitbouwen	Systeem voor opvolging geoptimaliseerd en toegepast	doorlopend in 2023	Een evaluatie van de voorbije twee calls werd uitgevoerd. Het initiatief vertoont potentieel en werd als voorstel naar voor geschoven in bijdrage volgend regeerakkoord. Investerings die subsidie kregen, worden verder opgevolgd via kwartaalrapportages. Een viertal dossier vergen extra aandacht. Voor twee dossiers werden de eerste betaalaanvragen ontvangen; nog twee zijn in aangekondigd.
	Afzet voor kunststofgranulaten	Bijkomende beleidsmaatregelen geïdentificeerd	eind 2023	De bijkomende beleidsmaatregelen waar we als OVAM de komende tijd op gaan inzetten zijn geïdentificeerd en goedgekeurd door de directieraad. Dit zijn 1) input geven op de herziening van Europese richtlijnen en verordeningen waar RC aan bod komt 2) het intrabelgisch platform CE, waar we voorstellen gaan formuleren 3) het stimuleren van de inzet van recyclaten binnen ons UPV beleid via de ISA's en erkenningen. Heffingen als tool om RC te stimuleren was onderzocht en er is beslist om dit pad niet te bewandelen. Om het topic RC levend te houden binnen OVAM is een kennisgroep inzet recyclaten opgericht.
	Bio-afbreekbare plastics	Opstellen van een positieve lijst van composteerbare en thuiscomposteerbare voedselgerelateerde verpakkingen en andere items die een rol kunnen spelen in de VFG-afvalstroom	eind 2023	Lijst in opgemaakt en circuleert intern voor goedkeuring
	Recycleerbaarheid als materiaal van houtafval	Voorstel voor aanpassing van de indeling van houtafval om te komen tot een betere scheiding van houtafval op basis van recycleerbaarheid, incl. afspraken rond interpretatie van staalnames- en analyses	eind 2023	Doelstelling werd gedeeltelijk behaald. Begin november werd door OVAM een concreet voorstel gelanceerd aan de stakeholders. Opmerkingen worden verzameld en verwerkt tegen midden december. In 2024 zal het (aangepaste) voorstel geïmplementeerd worden in de wetgeving en zal er ook overleg zijn met afdeling Handhaving rond staalnames en interpretatie analyses.

Kwaliteitsborging bodemverbeterend middel/meststof	1) Aangepast Algemeen Reglement van de Certificering (ARC): voorstel voor ministerieel besluit klaar 2) Informatiefiche: voorstel voor ministerieel besluit klaar 3) Aangepast normenkader: voorstel voor Vlarema 10 voorbereid	1) medio 2023 2) eind 2023 3) eind 2023	1) De wijzigingen aan het ARC zijn klaar. Op advies van de juridische dienst zal het ARC voorlopig niet worden aangepast omdat cf. hun analyse het huidige ARC enkele normatieve bepalingen bevat die niet via MB kunnen worden geregeld. In 2024 werkt de JD ism team Bio een voorstel tot aanpassing van het ARC, Vlarema en Materialendecreet uit. 2) De inhoud van de informatiefiche is klaar en besproken met de stakeholders. Er is een overgangstermijn nodig waardoor de informatiefiche ten vroegste in 2025 zal worden geïmplementeerd. 3) het voorstel voor Vlarema 10 is intern en met Vlaco afgestemd. In januari 2025 wordt het voorstel voorgelegd aan de betrokken stakeholders en daarna opgenomen in Vlarema 10.
4.4 Milieuverantwoorde verwerking van afvalstoffen is gegarandeerd	De hoeveelheid brandbaar afval die wordt gestort	dalende trend	2022: 8.764 ton
Correct beheer van afvalstoffen die zorgwekkende stoffen (ZS) bevatten	1) Meetcampagne uitgevoerd 2) Beleidsvisie en standpuntbepaling "hoe kunnen circulaire economie (hergebruik en recyclage van producten met zorgwekkende stoffen) en een veilig milieu met elkaar verzoend worden" gefinaliseerd 3) Aanbevelingen voor de afvalsector over het omgaan met ZZS is klaar	1) eind 2023 2) eind 2023 3) eind 2023	1) Meetcampagne: de eerste meetcampagne rond het bepalen van ZS in afvalstoffen is afgerond. Zij was gericht op het meten van POP's (waaronder PFAS), waarvoor een CMA-methode beschikbaar is, in diverse afvalstromen. Het gaat om assen van roosterovens, houtkachels en biomassaverbrandingsinstallaties, houtstof en houtsnippers, bouwstoffen en waterzuiveringslib/bleekarde van de voedingsindustrie. Eind 2023 werd een tweede meetcampagne uitbesteed voor het meten van ZS in gerecycleerde kunststoffen, textiel en rubber. Voor deze metingen worden eveneens richtlijnen uitgewerkt voor de analysemethodes. 2) In 2023 hebben we bijgedragen aan lopende initiatieven op het niveau van de Vlaamse Hub ZS (waaronder een conceptievisie ZZS, opstart studie voor de aflijning van de scope van ZS, opstart studie chemische inventaris in vergunningen...). De globale OVAM-visie werd hierin geïntegreerd. Er werd meer tijd gespendeerd aan de specifieke handelingskaders (zie puntje 3). 3) Er werd door OVAM veel informatie verzameld over de aanwezigheid van POP's en andere ZS in afvalstromen en materialen. OVAM besteedde een studie uit aan VITO om de informatie te verfijnen en een eerste aanzet te geven voor een handelingskader voor de afvalsector. De studie leidde niet tot het gewenste resultaat. Deze oefening wordt dus verder gezet. OVAM werkte in 2023 wel al een voorlopig handelingskader uit voor PFAS in bouwstoffen en meststoffen en bodemverbeterende middelen.
Uitvoering LT-visie eindverwerking	Set van criteria als basis voor de evaluatie van afvalverbrandingsinstallaties in het licht van de klimaatdoelstellingen: beleidsdocument beschikbaar	eind 2023	Dynamische Energie Atlas is zo goed als afgerond. Ondertussen is voor 2024 nog wat nazorg voorzien voor o.m. update met cijfers 2022 en voor uitwerken van scenario's voor afvalaanbod naar aanleiding van het uitwerken van beslissingsboom als onderdeel van set van criteria, cf. actie 53 LMP. Rapport ETS-studie wordt begin december opgeleverd.
Heffingen op verbranden/storten	Voorstel voor de verdere optimalisatie van het sturend effect van de heffing	tegen BO 2024	Voorstel invoeren verlaagd tarief storten van resldu's van hoogwaardige recyclage van PVC werd niet aanvaard door kabinet zodat er voor 2024 geen wijzigingen zijn inzake heffingen.
	Voorstel voor herwerkt deel "heffingen" in het Materialendecreet (afdeling 2 van hoofdstuk 5 artikel 44-65)	eind 2023	Feedback stakeholders is verwerkt in krachtlijnennota. Project wordt verder gezet in 2024.
	Aantal uitgevoerde controles	200	In 4de kwartaal werden 92 controles uitgevoerd. Dit brengt het totaal aantal controles voor 2023 op 385.
Adviesverlening omgevingsvergunningen afvalstoffenbeheer	% adviezen afgeleverd binnen de wettelijke termijn	95% (ca. 500 dossiers)	98% van de dossiers is tijdig behandeld
Afleveren/adviseren van erkenningen	% dossiers binnen de wettelijke termijn afgehandeld (depollutiecentra afgedankte voertuigen, adviezen Mestbank...)	90%	Erkenningen/Mestbankadviesvragen (47): 98 % binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Depollutiecentra afgedankte: 87% tijdig afgeleverd.
Beheer van grensoverschrijdend transport van afvalstoffen en materialen: EVOA	% EVOA-dossiers binnen de wettelijke termijn afgehandeld	90% (ca. 1500 dossiers)	96% tijdige dossiers
Beheer van binnenlands transport van afvalstoffen en materialen: opvolging van de negatieve keuringsverslagen van KBS van IHM	% negatieve keuringsverslagen waarbij de nodige remediërende maatregelen zijn genomen of een schorsing is uitgesproken	90% (ca. 5 dossiers)	IHM afval: In 2023 waren er 11 negatieve keuringen: - 4 geremedieerd zonder schorsingsprocedure - 3 geremedieerd na schorsingsprocedure met voornemen tot schorsing - 2 geremedieerd na schorsingsprocedure met schorsing - 1 schorsingsprocedure lopend (voornemen tot schorsing) - 1 in behandeling bij inhoudelijk team IHM DBP: geen negatieve keuringen in 2023.

4.5	De hoeveelheid zwerfvuil daalt	De hoeveelheid zwerfvuil op de grond	daling met 20 gewichtsprocent in 2030 t.o.v. 2023	2021: 18.171 ton opgeruimd zwerfvuil (daling van 11% ten opzichte van 2015)
		Het aantal stuks zwerfvuil per 100m ² voor 6 belangrijke type omgevingen	daling met 20% tegen 2030 t.o.v. 2023	nog geen cijfers
	Doorrekening zwerfvuilkost cf. EU Richtlijn Single Use Plastics	Definitieve goedkeuring door Parlement van decretaal ISA UPV en Zwerfvuil	eind 2023	In de zomer van 2023 werd het dossier in tweede lezing goedgekeurd in de drie gewesten. Belangrijke wijzigingen in vergelijking met de eerste lezing is de beperking van de scope tot SUP (incl. blik en sigarettendoosjes). Hierdoor daalt de zwerfvuilheffing met ongeveer 35%. Dit heeft uiteraard implicaties voor de vergoedingen die de gemeenten en diverse gewestelijke administraties kunnen verwachten. Dit geldt evenzeer voor de OVAM. Een tweede belangrijk gegeven is dat het duidelijk is geworden dat een finale goedkeuring in 2023 niet meer mogelijk is. Enerzijds is er een verlengde stand-still van de Europese notificatie procedure (enkele landen hebben opmerkingen/vragen ingediend, vooral over peuken). Anderzijds laat ook het advies van de Raad van State op zich wachten.
	Monitoring van beleid	Nieuwe meetmethodes zwerfvuil doorontwikkeld en uitgerold (bij lokale besturen)	medio 2023	Voor de nieuwe meetmethodes voor zwerfvuil is een opdracht in de markt geplaatst voor de uitvoering van de zwerfvuultellingen. Dit zal in 2024 leiden tot een eerste rapportage van de gemeten hoeveelheden zwerfvuil op de grond. Aangaande aparte zwerfvuilregistratie bij lokale besturen en andere organisaties die zwerfvuil opruimen werd begin 2023 een uitgebreide en duidelijke handleiding ontwikkeld. Verder is in 2023 ingezet op een zeer uitgebreid begeleidingstraject om de lokale besturen aan te zetten tot een kwaliteitsvolle aparte registratie van zwerfvuil en om hen bij te staan bij de opzet hiervan. Er werden fysieke en digitale sessie gehouden, instructiefilmpjes ontwikkeld en gedaald, etc... Einde van 2023 wordt vastgelegd hoe we in 2024 zullen omgaan met de meting van de plandoelstelling rond zwerfvuilvermindering. De OVAM bereidt ook nog een communicatie naar de lokale besturen voorbereiden om hen de mogelijke gevolgen mee te delen van het niet apart registreren van de opgeruimde zwerfvuilhoeveelheden, namelijk de mogelijke negatieve impact op de restafvaldoelstelling en het mogelijks mislopen van financiële middelen die voortkomen uit de producentenverantwoordelijkheid van zwerfvuilgevoelige producten.
	Governance Mooimakers	Nieuwe vorm van samenwerkingsmodel voor de werking van Mooimakers	eind 2023	Het ISA UPV/Zwerfvuil is nog niet definitief goedgekeurd. De OVAM verdedigt de piste van een volledig OVAM team (zonder detacheringen vanuit VVSG en FP), door het verlagen van de bedragen die producenten zullen moeten betalen voor zwerfvuil is het aantal VTE wel verminderd ten opzichte van de oorspronkelijke planning.
	Programma Vlaanderen Mooi	Uitvoeren van operationeel plan met focus op 1) voorkomen/preventie, 2) curatief/genezen, en 3) handhaving	90% van de vooropgestelde acties gerealiseerd	In 2023 werden zo goed als actiepunten uit het operationeel plan 2023 uitgevoerd. Studies rond 'veegplannen' en 'toerekeningsfactor machinaal veegvuil' werden gepland maar niet uitgevoerd. Kenniscentrum: In 2023 zette Mooimakers in op het vergaren en ontsluiten van kennis en expertise. Een studie daderprofielen zwerfvuil en sluikestort werd in de markt gezet, gegund en uitgevoerd door studie bureau Profacts. De resultaten werden eind december opgeleverd en worden in 2024 verder vertaald in de werking van Mooimakers. De Kenniswijzer werd verder aangevuld met kennisdocumenten en goede praktijken. Er werden verschillende opleidingen georganiseerd voor lokale besturen en AIC's: 4 opleidingen vuilnisbakkeplan, 4 opleidingen aanpak van probleemlocaties, 3 infosessies Monitoringmodule MMS, ... Lokale ondersteuning: Er werden 10 coachingtrajecten en 8 projecten zwerfvuil en sluikestorten opgestart door lokale besturen/AIC's. Verschillende modules in het digitaal ondersteuningsinstrument Mijn Mooie Straat werd verder ontwikkeld. De Monitoringmodule werd in 2023 opgeleverd, getest en bekend gemaakt. De 'belevingscan', onderdeel van de monitoringmodule, werd ontwikkeld en zal begin 2024 opgeleverd worden. Voor het vuilnisbakkenplan en de vrijwilligersapplicatie werden nieuwe functionaliteiten ontwikkeld (oplevering 2024). Communicatie en sensibilisering: Er werden drie grote campagnes uitgevoerd: Lenteschoonmaak, sensibiliserende zomercampagne en de Week van de handhaving. Alle campagnes werden gepost-test door Ipsos. Hoewel de campagnes goed ontvangen werden (duidelijk en begrijpbaar) werd een dalend bereik vastgesteld. In 2023 werden de krijtlijnen voor een nieuwe communicatiestrategie, gekoppeld aan voorbereiding nieuwe aanbesteding, uitgetekend. Met de tabaksmiddelen werd een peukencampagne aan de kust uitgevoerd. Deze campagne bestond uit een sensibiliserend (zelfde concept als zomercampagne), activerend en handhavend luik. Nieuwsbrieven naar lokale besturen, scholen en particulieren werden systematisch opgemaakt en verzonden.

Project zwerfvuil (30 handhavers)	Een handhavingstraject opzetten met (een zo groot mogelijk aantal van) de 300 Vlaamse gemeenten, met prioriteit voor hoog risico-gemeenten en evenementen.	Streefdoel 2023: met 30% van de hoog risico-gemeenten een samenwerking. Streefdoel 2023: 60 evenementen gecontroleerd	Het doel van het zwerfvuil project is de hoeveelheid zwerfvuil in Vlaanderen verminderen met 20% ten opzichte van 2015. Momenteel zijn er 29 handhavers in dienst die reeds actief zijn in 140 en aangesteld in 166 Vlaamse gemeenten. Het project focust voornamelijk op gemeenten die actief meewerken, en prioriteert hoge risicogemeenten. Binnen het project wordt er samengewerkt met 91% van de hoge risicogemeenten, waaronder 10 kustgemeenten en 11 centrumsteden. De doelstelling om 50% samenwerking te verkrijgen tegen de zomer van 2024 is ondertussen al behaald. In het jaar 2023 zijn er 111 evenementen gecontroleerd, wat de doelstelling van 80 evenementen ver overstijgt. Een belangrijk doel van dit project is via metingen bepalen wat het effect is van het handhaven op de hoeveelheid zwerfvuil dat wordt achtergelaten. De combinatie van controlerend handhaven en communicatie ondersteuning blijkt de meeste effectieve methode op basis van een onderzoek in Geel, Herentals en Turnhout. Knelpunten die vastgesteld worden: het werven van voldoende handhavers, en langdurige afwezigheid door fysieke en mentale overbelasting omwille van de aard van de job. Een andere problematiek is dat vaststellingen soms leiden tot niet genoeg of te lage boetes. Er zou een betere terugkoppeling moeten zijn tussen de sanctionerende ambtenaar en de gemeenten om dit te verhelpen. Ook bestaat het merendeel van de controles en vaststellingen uit peuken en het niet bij hebben hondenpoepzakjes, omdat het controleren van ander zwerfvuil een tijdrovende activiteit is en moeilijker is vast te stellen. Op basis van ervaringen van het project werden succesvol insteken gegeven voor de aanpassing van de GAS-wetgeving.
Vlaams Actieplan Marien zwerfvuil	Evaluatie en doorkijk naar de toekomst beschikbaar	eind 2023	Omwille van het statiegeldproject is dit uitgesteld naar 2024

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm	Jaarrapportage
5	We garanderen de bodemkwaliteit via bodemsanering	Noodzakelijke bodemsaneringen opgestart tegen 2036	100%	Op basis van de dossierboom zijn eind 2023 tussen de 48 en 55 % van de noodzakelijke bodemsaneringen opgestart.
5.1	Alle historische risicogronden zijn onderzocht tegen 2036. Waar dat nodig is, is de sanering van historische verontreiniging opgestart.	aandeel onderzochte percelen	eind 2024: 62% tov totaal te onderzoeken	0.6
		aantal gronden sanering opgestart	eind 2024: 6000 conforme BSP's	Eind 2024 verklaarden we reeds 6036 bodemsaneringsprojecten conform.
programma 2036	We voeren een overkoepelende coördinatie en programma-aanpak uit	Voor de locaties uit de gemeentelijke inventaris (GI) zijn de bodemrisico's uitgeklaard.	eind 2023: 69000 locaties	We klaarden de bodemrisico's uit op 71821 locaties die in de gemeentelijke inventaris van de risicogronden zijn opgenomen.
		De inventaris van risicogronden is geactualiseerd met nieuwe risicogronden	01.12.2023	Deze actualisatie voeren we geregeld uit. Er blijft een foutenmarge bij de informatie die uitgewisseld wordt met het omgevingsloket. Al krijgen we intussen alleen de goedgekeurde vergunningen binnen, indien na een beroepsprocedure de vergunning toch ingetrokken of vernietigd wordt, dan verloopt deze aanpassing niet automatisch in onze databank. We overleggen met het departement Omgeving om de uitwisseling nog verder te verfijnen.
		We sturen de realisatie van de 2036-doelstelling bij in relatie tot de beschikbare middelen	De eventuele aanpassing is klaar tegen 30.09.2023.	We berekenden de noodzakelijke middelen om de 2036-doelstelling te bereiken. Deze liggen beduidend hoger dan de beschikbare middelen, in de eerste plaats door een gebrek aan voldoende personeel. Voor het ambtshalve luik binnen de 2036-doelstelling focussen we op de hoogst prioritaire dossiers. We stelden een verfijning van de vrijstelling onderzoeksplicht voor. De ontzorging van particulieren blijft van groot belang bij de aanpak van het historisch passief.
		Het % van de onderzoekslocaties (op 1 jan 2020) die verder onderzocht zijn of waarbij de keuze voor de saneringsaanpak is gerealiseerd in 2023	33%	33.8%
		We focussen op de grootste risico's	We werken een methodiek uit om de hoogst prioritaire locaties aan te wijzen en geven een aanzet om deze locaties op te volgen.	De informatie vanuit grondverzet, schadegevallen, diffuse verontreiniging en ambtshalve optreden leidt tegen 31.10.2023 tot een prioriteitsstelling.
	We behandelen ingediende rapporten op tijd.	- Percentage bodemonderzoeken behandeld binnen de decretale termijn - Percentage bodemsaneringsprojecten behandeld binnen de decretale termijn	75%	De ingediende bodemonderzoeken werden voor 98% binnen de decretale termijn behandeld. Voor bodemsaneringsprojecten is dit 88%.
deelprogramma bedrijven	We stimuleren en ondersteunen de fondsen en de bodemsaneringsorganisaties bij bodemonderzoeken en bodemsaneringen	De bodemsaneringsorganisaties realiseren hun aandeel aan beschrijvende bodemonderzoeken (BBO) en opgestarte saneringen (BSW) tegen eind 2023	Tersana: 10 BBO's zijn afgerond en 8 BSW zijn opgestart Vlabotex: 18 BBO's zijn afgerond en 7 BSW zijn opgestart Bofas: 3 BBO's zijn afgerond en 10 BSW zijn opgestart	De bodemsaneringsorganisaties slaagden erin de afgesproken onderzoeken uit te voeren en op te starten: Tersana vzw diende 11 beschrijvende bodemonderzoeken in en startte 8 bodemsaneringswerken op. Vlabotex vzw diende 18 beschrijvende bodemonderzoeken in en startte 7 bodemsaneringswerken op. Bofas vzw diende 2 beschrijvende bodemonderzoeken in en startte 11 bodemsaneringswerken op.
	Via externe begeleiding deblokkeren we locaties met aanslepende oriënterende onderzoeksplicht tegen 2024.	Opstart van een individueel begeleidingstraject	Jaarlijks starten we voor minimum 75 locaties de begeleiding effectief op.	In 2023 startten we de individuele begeleiding voor 80 nieuwe locaties op.

deel pro gra mm a best ure n	We ontzorgen (boven)lokale besturen en publieke instellingen. Hiervoor voorzien we een oplossingstraject voor de historische risicogronden die onderzocht moeten worden tegen 2021, 2023 en 2027.	Voor de gemengde locaties zorgen we voor de coördinatie van de bodemonderzoeken. Hiervan zullen 75% van dergelijke gemengde historische risicogronden uit de basislijst van 01.01.2021, tegen eind 2023 zijn opgestart.	75% van de gemengde historische risicogronden waarbij eveneens de OVAM betrokken is, zijn opgestart.	Er komen tal van 'gemengde locaties' voor met historische onderzoeksplicht. Dit zijn risicogronden die verschillende soorten eigenaars hebben. Onze aanpak van 'gemengde locaties' zorgt ervoor dat de bodemonderzoeken gezamenlijk en dus kostenefficiënt kunnen gebeuren. Van de basislijst uit 2021 zijn reeds 75% van de onderzoeken opgestart. Ook nieuwe gemengde locaties pakken we aan.
	Om de lokale besturen te ontzorgen werken we voor de gemeenten een aanpak op maat uit.	Heel wat lokale besturen hebben nog niet onderzochte risicogronden in eigendom. Voor deze situatie realiseren we een aankoopcentrale waaruit het lokale bestuur verkennende, oriënterende en beschrijvende bodemonderzoeken kan afnemen.	15.12.2023	We lanceerden een nieuwe opdrachtcentrale gericht op decretale onderzoeken voor lokale besturen. Nieuw is de mogelijkheid om bronbepalingen uit te voeren binnen deze opdrachtcentrale.
deel pro gra mm a am btsh alve en part iculi ere n	We voeren ambtshalve bodemonderzoeken en saneringen uit	We realiseren duidelijkheid over de verontreinigingssituatie op heel wat percelen.	cumulatief 5000 percelen	In de loop van 2023 verkegen we resultaten van een ambtshalve onderzoek op 7391 percelen. De specifieke PFAS-onderzoeken zijn hierbij inbegrepen. Cumulatief hebben we sinds 1/1/2020 via een ambtshalve onderzoek op 19511 percelen duidelijkheid gegeven over de verontreinigingssituatie.
		Na het beschrijvend bodemonderzoek of de saneringwerken realiseren we een risicovrije oppervlakte om opnieuw te gebruiken.	cumulatief 800 ha	In 2023 is een ambtshalve onderzoek en/of sanering uitgevoerd op 1715 ha, opnieuw een recordoppervlakte. Hieronder zijn heel wat verkennende PFAS-onderzoeken. Cumulatief realiseerden we sinds 1/1/2020 via een ambtshalve optreden zo'n 3861 hectare aan risicovrije oppervlakte.
	We optimaliseren de ambtshalve werking	we pakken enkele pijnpunten binnen de ambtshalve werking aan en sturen werkmethodes bij	Diverse knelpunten zijn opgelijst, in 2023 selecteren we welke we aanpakken. Doel is minstens 3 aangepaste werkmethodes tegen 31/12	We realiseerden verschillende verbeteringen binnen de ambtshalve werking. Zo voerden we een doelgroepoverschrijdende aanpak in voor de ambtshalve uit te voeren beschrijvende bodemonderzoeken. Daarnaast pasten we de gehanteerde prioriteitsstelling aan waarbij we naast humane risico's ook rekening houden met klimaataspecten. We stelden een decreetswijziging voor zodat de veroorzaker van een bodemverontreiniging mee opgenomen wordt in de cascade om de saneringsplichtige te bepalen. Ook kan de vrijstelling saneringsplicht vervallen voor eigenaars die de toegang tot het te saneren perceel weigeren. Tot slot pasten we het beleid aan zodat bij een potentiële verontreiniging de sanering enkel aangevat wordt als de betrokken situatie zich ook effectief voordoet.
We ontzorgen burgers via site-onderzoeken	Aantal gemeentes waarvoor we voor alle gronden uit de gemeentelijke inventaris (GI) een sitebesluit hebben opgemaakt	10	We publiceerden in volgende 12 gemeentes een sitebesluit: Herentals, Houthalen-Helchteren, Beersel, Lievegem, Berlaar, Sint-Truiden, Lebbeke, Brasschaat, Hove, Harelbeke, Boortmeerbeek en Lichtervelde. De ambtshalve siteonderzoeken zijn in uitvoering.	
We ontzorgen scholen via sectorprotocollen. We starten zelf de oriënterende bodemonderzoeken (OBO's) op voor de scholen met een onderzoeksplicht. Voor de scholen, die zich aangemeld hebben in het protocol starten we de beschrijvende bodemonderzoeken (BBO's) op.	OBO's cumulatief opgestart BBO's cumulatief opgestart van de dossiers gekend in 2020	Voor alle in 2022 gekende locaties zijn de OBO's opgestart. De lopende dossiers worden opgevolgd. Voor alle scholen die zich in 2022 hebben aangemeld zijn de BBO's opgestart	Oriënterende bodemonderzoeken (OBO): alle OBO's gekend uit 2020, zijn opgestart. Beschrijvende bodemonderzoeken (BBO): voor alle dossiers waar we een akkoord van de inrichtende macht krijgen, is het BBO opgestart - 18 bij GO! en 23 bij Agion in 2023. Daarnaast hebben we 9 bodemsaneringsprojecten lopen: 2 bij GO! en 7 bij Agion. We evalueerden de diverse dossiers of een aanmelding bij Promaz vzw zinvol zou zijn. Aan twee scholen vroegen we om zich aan te melden bij Promaz vzw.	

5.2	We investeren in duurzame brown- en blackfieldontwikkeling	Aandeel dossiers van de OVAM-brown- en blackfieldportfolio (status 1 januari 2020) waar tegen eind 2024 een volgende stap in de procedure van het Bodemdecreet is gezet.	80%, waarvan 60% tegen eind 2023	59%
	We detecteren nieuwe potentiële brown- en blackfields	We breiden de bestaande portfolio van ca. 200 brown- en blackfields uit.	5 nieuwe locaties in 2023	Het PFAS- en ZZS-beleid (zeer zorgwekkende stoffen) doorkruiste in 2023 deze doelstelling, waardoor we in 2023 geen wezenlijke vooruitgang konden boeken.
	We zetten onze vastgoedportefeuille in om maatschappelijke doelstellingen van de Vlaamse overheid te realiseren.	We werken een visie en een plan van aanpak uit. Hierbij tonen we verhoogde aandacht voor de sites met een bebossings- of natuurpotentieel.	eind 2023	Zowel binnen de OVAM als bij onze stakeholders voerden we een bevraging uit. De input werd verwerkt en een visienota werd in december voorgesteld aan de directieraad.
5.3	We onderzoeken waterbodemonverontreiniging en saneren waar mogelijk	We werken een kader uit om duidelijk te maken wanneer na een waterbodemonderzoek waterbodemsanering nodig is.	eind 2024	Dit kader is in voorbereiding. Vooral de financieringskeuzes zullen bepalend zijn.
	We voeren de Europese Projecten Narmena en Resanat uit.	RESANAT: Het voortgangsrapport en het eindrapport zijn ingediend bij Interreg. NARMENA: - De saneringswerken aan de Winterbeek en Grote Calie zijn afgerond. - De saneringswerken aan de Grote Laak zijn gestart. - De planten in de fyto-remedatievelden zijn geïnoculeerd. - De monitoring ter hoogte van de drie pilotgebieden loopt.	RESANAT: De eindrapportage is ingediend. NARMENA : - De civieltechnische werken aan de Winterbeek zijn afgerond medio 2023. - De constructed wetland aan de Grote Calie, inclusief de aanplant en de eerste onderhoudsbeurt, is afgerond in het voorjaar van 2023. - De civieltechnische werken aan de Grote Laak zijn eind 2023 gestart. - De fyto-remedatievelden zijn geïnoculeerd medio 2022. - De baseline monitoring is uitgevoerd bij de drie pilotvelden. De postinterventiemonitoring is voor 30% afgerond eind 2023.	Eind april dienden we de eindrapportage in voor het Europese project RESANAT. Dit project werd positief geëvalueerd en hiermee afgesloten. Het project NARMENA kende de geplande realisaties: - We rondde de saneringswerf Winterbeek deelgebied 4 af. We koppelden hier een uitgebreide communicatie aan: zowel naar een breed publiek via een film en diverse webinars, als naar een vaktijdschrift waar we de klemtoon legden op het gebruik van de CO ² -prestatieladder bij deze aanbestedingen. Ook mochten we diverse experts en stakeholders ontvangen op de werf. - De werken ter hoogte van de Grote Calie zijn gestart. Door de hoge waterstand werd de timing bijgesteld. - We bemonsterden het fyto-remedatieveld, lieten een vlinderpad aanleggen en zaaiden de grassen in. De inoculatie van de fyto-remedatievelden is verschoven naar 2024. - We voerden de basismonitoring van de drie pilotgebieden uit. We rondde ook het ecotoxicologisch onderzoek naar cadmium af en startten het onderzoek naar chroom.
	We leggen een aanpak voor de sanering van historisch verontreinigde waterbodems voor aan de Vlaamse Regering	Aan de hand van praktijkcases brengen we de relatie tussen waterbodemonverontreiniging en het oppervlaktewater in kaart. De potentiële hotspots (voorstudies van de hoogverdachte segmenten met waar nodig waterbodemstaalnames) worden in kaart gebracht. We onderzoeken financieringsmogelijkheden voor waterbodems. De beschikbare data in de Waterbodemverkenner worden publiek gesteld. In de Standaardprocedure voor het oriënterend bodemonderzoek nemen we het onderzoek van de waterbodem ter hoogte van het lozingspunt op.	Op basis van de resultaten van de onderzochte cases wordt de Code van goede praktijk voor waterbodems voor het deel risicobeoordeling opgemaakt De potentiële hotspots in hoogverdachte segmenten worden uitgebreid met PFAS-verdachte locaties en worden verder onderzocht. De resultaten zijn opgenomen in de Waterbodemverkenner. Via een concreet dossier initiëren we het onderzoek naar mogelijke financieringsmogelijkheden. Via infosessies worden de betrokken stakeholders geïnformeerd over de functionaliteiten van de Waterbodemverkenner. Medio 2023	We lieten een consortium van experts de relatie tussen de waterbodemonverontreiniging en de kwaliteit van het oppervlaktewater onderzoeken. Het onderzoeksresultaat is een handreiking die richtlijnen bevat voor bodemsaneringsdeskundigen in het kader van de risico-evaluatie die zij uitvoeren bij het onderzoek van de waterbodem. We breidden de studie hotspots voor waterbodemonverontreiniging uit met de PFAS-parameters. We bundelden de reeds verzamelde resultaten die momenteel nog geëvalueerd worden. We gaven input binnen de werkgroep langetermijnfinanciering in de schoot van de Commissie Integraal Waterbeleid (CIW) met een haalbare financiering voor de aanpak van verontreinigde waterbodems als doel. We bundelden informatie over waterbodem in de Waterbodemverkenner. Deze is openbaar sinds april 2023. Op diverse momenten lichtten we deze tool toe aan stakeholders. We plannen nog een uitbreiding van de hierin beschikbare data. We onderzoeken de impact van de klimaatverandering op waterbodemonverontreiniging en passen dit toe op een concrete case. Om het waterbodemonderzoek ter hoogte van het lozingspunt te verplichten is eerst een decreetswijziging noodzakelijk. Dit luik is opgenomen in het voorstel van decreetswijziging Quick Win.

5.4	Voormalige stortplaatsen zetten we optimaal in bij nieuwe maatschappelijke uitdagingen, bv. om een bos aan te leggen of natuur te laten ontwikkelen.	Aandeel uitgevoerde bodemonderzoeken op stortplaats-risicogronden, op 1 jan 2020 geïnventariseerd uit de gemeentelijke inventaris (G.I.)	80% in 2024	67%
	We activeren voormalige stortplaatsen op het vlak van landgebruik, klimaatdoelstellingen of ander beheer.	We onderzoeken locaties die in 2022 werden geselecteerd in het bebossingsproject en screenen deze gericht op het bebossingspotentieel. In ambtshalve onderzoeken op stortplaatsen screenen we of de locatie onderbenut is op het vlak van landgebruik, klimaatdoelstellingen of ander beheer.	Alle geselecteerde locaties uit 2022 worden onderzocht tegen einde 2023. Bij nieuwe ambtshalve onderzoeken op stortplaatsen laten we de bebossingsmogelijkheid expliciet nagaan.	We bepaalden het bebossingspotentieel voor alle in 2022 geselecteerde locaties. Deze locaties gaven we via de bosplanner door aan de Bosalliantie. Zij staan in voor de verdere opvolging bij de concrete bosaanplant. Bij ambtshalve onderzoeken screenen we de mogelijke benutting van stortplaatsen op vlak van landgebruik, klimaatdoelstellingen of beheer.
		We voorzien zowel inspiratiemateriaal als handvaten om stortplaatsen te activeren in functie van nieuwe maatschappelijke uitdagingen, zonder de randvoorwaarden en de financiële haalbaarheid uit het oog te verliezen.	Publicatie van een portfolio met voorbeeldrealisaties Een studie rond financiële haalbaarheid is opgestart	Voor de stortplaatsen zijn 19 projectfiches klaar om op te nemen in het bodemzorgportfolio. We lanceerden een oproep via de Richtlijnen bodemsaneringsdeskundigen voor andere bodemzorgprojecten. We stelden een IT-partner aan om het bodemzorgportfolio op de OVAM-website op te bouwen. We rondden een studie af rond een systematische aanpak van de stortplaatsen.
		We zetten verder in op een datagedreven en GIS-gebaseerde aanpak van de stortplaatsen. We brengen de opportuniteiten daarbij in kaart, en werken verder aan de ontsluiting van beschikbare data. Hierbij fungeren de stortplaatsen als proeftuin voor een gelijkaardige maar bredere uitrol binnen de bodemafdeling in de toekomst.	We zetten kansenkaarten in als signaalfunctie.	We lanceerden de Kansenverkenner Stortplaatsen op 16/10/2023 die deze opportuniteiten in kaart brengt. Hieraan koppelden we communicatie-acties via LinkedIn, de OVAM-nieuwsbrief en de Richtlijnen aan de bodemsaneringsdeskundigen.
5.5	We zetten maximaal in op de preventie van nieuwe bodemverontreiniging. We zorgen voor een minimale impact voor mens of leefmilieu	Binnen het jaar sturen we de exploitanten met een achterblijvend eerste periodiek onderzoek een brief.	95%	100%
		We behandelen de evaluatierapporten na een schadegeval binnen de 180 dagen.	95%	100%
	We handhaven de eerste periodieke onderzoeksplicht	Binnen het jaar informeren we elke risico-inrichting die te laat is. We volgen deze inrichtingen actief op.	95% actieve opvolging laattijdige eerste periodieke onderzoeksplicht 75% actieve opvolging laattijdige decretale onderzoeksplicht	Alle betrokken risico-inrichtingen herinnerden we aan hun periodieke onderzoeksplicht. Het betrof 196 risico-inrichtingen. Ook schreven we 50 risico-inrichtingen aan waar door de stopzetting van de risico-activiteit een oriënterend bodemonderzoek nodig is. We stuurden 322 herinneringsbrieven voor het uitvoeren van een oriënterend bodemonderzoek of voor een reactie op een eerder verstuurd brief inzake onderzoeksplicht.
	We volgen schadegevallen van nabij op	We behandelen alle ingediende evaluatierapporten na een schadegeval binnen de 180 kalenderdagen.	95% behandeld binnen de 180 kalenderdagen	We behandelden 212 nieuwe schadegevallen. Elk ingediend evaluatierapport werd binnen de 180 kalenderdagen behandeld.
		We vaardigen binnen de 30 dagen maatregelen uit voor de schadegevallen waar OVAM de bevoegde overheid is	95%	Bij 88 schadegevallen was de OVAM de bevoegde overheid. We vaardigden in alle gevallen tijdig de nodige maatregelen uit.

	We werken een nieuwe aanpak uit rond meldingen van bodemverontreiniging waaronder schadegevallen. Het resultaat hangt samen met de methodiek over de prioriteiten, zie ook 'We focussen op grootste risico's' onder punt 5.1.	We werken een eerste aanzet uit.	start voor 1/12/23	We werkten een methodiek uit met focus op humane risico's, zie focus op de grootste risico's hierboven.
	Ook de opslagtanks voor stookolie om te verwarmen veroorzaken bodemverontreiniging. We stimuleren de oprichting van een fonds om de sanering van deze bodemverontreiniging te ondersteunen.	We ondersteunen en faciliteren de verdere opstart van het fonds	eind 2023	We voerden overleg met het team Communicatie om te ondersteunen bij de communicatiecampagne van Promaz. We koppelden intern terug met andere teams van de afdeling over Promaz en de behandeling van de rapporten. We bleven de opstart en aanmeldingen bij Promaz stimuleren door de OVAM-stookoliedossiers via mailings te informeren en te sensibiliseren. Overleg met en controle op de goede werking met Promaz gebeurde ook dit jaar via deelname aan de Interregionale Bodemsaneringscommissie. Overleg met Promaz en Leefmilieu Brussel rond de Promaz-richtlijn loopt. De standaardprocedure voor Gasolie gerelateerde bodemonderzoeken (GGBO) wordt gefinaliseerd, waarna deze om de publicatie voor te bereiden aan de sector wordt voorgelegd. De overeenkomst met Promaz over de onderlinge informatie-uitwisseling werd gesloten. Het IT-systeem voor de gegevensuitwisseling is operationeel, de OVAM-website geeft duiding. Via een draaiboek kent elke collega de interne flow en de behandeling van aanmeldingen en rapporten.
5.6	We evalueren in navolging van de POC de werking van het bodemdecreet en stellen een verbeterplan voor	Verbeterplan	eind 2024: voorstel van decreetswijzigingen	Zowel het expertenpanel als Digitaal Vlaanderen leverden een tussentijdse stand van zaken waarrond het verbeterplan vorm kan krijgen.
	De contouren van het toekomstig bodembeleid krijgen verder vorm.	Op basis van de analyse van de historiek en de input van de deelthema's uit ProPoPOC worden discussienota's opgesteld die met een extern expertenpanel worden afgetoetst en uitgewerkt.	Dit moet resulteren in een bodemagenda voor het EU-voorzitterschap (september 2023), een insteek voor de toekomstige Vlaamse Regering (mei 2024) en de ondersteuning van het regeerakkoord en de beleidsbrieven in de periode tot mei 2025.	We bereidden op organisatorisch en inhoudelijk vlak de oprichting en de werking van het expertenpanel voor. Het expertenpanel kwam op maandelijkse basis bijeen om het toekomstig bodembeleid mee vorm te geven. Als thema's behandelden we: gezonde bodem, bodemzorg, indicatoren, grondverzet, complexiteit van de regelgeving en van procedures, de saneringplicht en de aansprakelijkheid. Een tussentijdse stand van zaken publiceerden we op 4 juli.
	We herevalueren het project 2036 met de PFAS-crisis in gedachten	voorstel aanpassing project 2036	eind 2023	zie hoger
	We voeren het PFAS-actieplan uit	We voeren tijdig de afgesproken acties uit binnen het beschikbare middelenkader	100%	Het PFAS-actieplan is in volle uitvoering. Diverse studies zijn gelanceerd en de beoogde onderzoeken zijn opgestart. De werken op de hoog risico-locaties zijn in uitvoering volgens afspraak.

6	We versterken de bodemkwaliteit via bodemzorg	We activeren het bodembewustzijn.	stijgend	We activeerden het bodembewustzijn door actiegericht samen te werken met: 1) de andere teams binnen de afdeling bodembeheer en binnen de OVAM, bijvoorbeeld via de SLS-beweging 2) onze stakeholders, bijvoorbeeld via gebiedsgerichte aanpak, de uitbouw van de SLS-beweging, de prioritering van bodemhandelingen,... 3) collega-overheden, bijvoorbeeld via de kennishub ZZS en Grond+Zaken. Ook internationaal dragen we dit uit via de projecten Living Lab - in aanvraag - en via PARC.
6.1	We versterken het circulair landgebruik	We werken een kader uit voor circulair bodem- en landgebruik. Dit kader zet in op en draagt bij aan een duurzaam en hoogwaardig (her)gebruik van land en bodem. Het kader omvat bv. het gebiedsgericht grondverzet, de aanpak van restverontreiniging en de gebiedswerking.	in gebruik eind 2024	We verfijnden in 2023 het kader voor circulair bodem- en landgebruik via de code van goede praktijk 'afbakenen kadastrale werkzone', via dataopbouw vanuit de technische verslagen grondverzet en een eerste kader voor de gebiedsgerichte aanpak van grondverzet. We onderzochten samen met onze partners binnen Grondzaken de hiaten en kansen in het beleid om de integrale aanpak van bodemkwaliteit en bodemzorg in de open ruimte te verbeteren. We onderzoeken binnen deze samenwerking ook de integrale ondersteuning van bodemzorgpioniers rond regeneratieve bodemzorg. We werken verder aan het toekomstig beheer van restverontreiniging om circulair landgebruik te blijven garanderen.
	We stimuleren oplossingen rond het hergebruik van bodemmaterialen en rond het optimaal hergebruik als bodem. We herevalueren de grondverzetsregeling en houden hierbij rekening met de aanbevelingen van de Parlementaire OnderzoeksCommissie .	We ontwikkelen nieuwe Codes van Goede Praktijk (CvGP), passen bestaande CvGP's en de standaardprocedure Technisch Verslag aan en starten met de implementatie. Vanuit onze rol in het samenwerkingsverband met de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) ondersteunen we bij de opstart van een databank grondverzet en starten we met data- en informatiedeling met de relevante betrokkenen: de erkende bodembeheerorganisaties, de overheden, de erkende bodemsaneringsdeskundigen. Voor de bodembeheerorganisaties stellen we adviezen en vervolgacties op vanuit de conclusies van de uitgevoerde audits in 2022. We bereiden beleidsvoorstellen over de rolinvulling voor. We werken aan een procedure met objectieve criteria voor de melding van bodemverontreiniging die vastgesteld wordt tijdens de opmaak van een technisch verslag.	eind 2023	De code van goede praktijk 'afbakenen kadastrale werkzone' is opgeleverd. De werkgroep die de herziening van de standaardprocedure Technisch Verslag voorstelt, is opgestart. Ook de werkgroep die het platform data-opslag grondverzet uitwerkt, is opgestart.
	We stimuleren oplossingen rond het hergebruik van bodemmaterialen en rond het optimaal hergebruik als bodem.	We passen gebiedswerking toe binnen de overeenkomst met de Antwerpse haven.	De verkenningen 'gebiedsgerichte aanpak grondverzet' is afgerond begin 2023. Een aantal aspecten van deze verkenningen worden verder uitgediept in 2023.	De vervolgoopdracht gebiedswerking is voltooid en de beleidsvoorstellen over de rolinvulling zijn voorbereid.
	We inspireren regio's om binnen een gebiedswerking bodemzorg en circulariteit vorm te geven.	We passen gebiedswerking bij bodemzorg toe binnen de overeenkomst met de Antwerpse haven. Binnen het OpenRuimtePlatform zet het programma Grondzaken verder in op een geïntegreerde samenwerking met de Vlaamse overheidsinstanties rond bodemkwaliteit en bodemzorg. Samen met de VLM en de afdeling VPO van het departement Omgeving voeren we de studie 'Beleidsscan bodem' voor het Mollennetwerk van Grondzaken uit. Het departement Omgeving initieerde een opdrachtcentrale om gezamenlijk met verschillende partners in een gebied tot realisaties te komen. Wij werken hieraan mee.	De verkenningen 'gebiedsgerichte aanpak grondwaterbeheer' is afgerond begin 2023. Een aantal aspecten van deze verkenningen worden verder uitgediept in 2023. De 'Beleidsscan bodem' voor het Mollennetwerk van Grondzaken is, samen met de VLM en de afdeling VPO van het departement Omgeving, afgerond eind 2023. We leveren op tijd input aan het initiatief van het departement Omgeving.	Het eindrapport gebiedsgerichte aanpak grondwater is opgeleverd en verschijnt binnenkort op de OVAM-website. Samen met de VLM en de afdeling VPO van het Departement Omgeving voerden we een gezamenlijke beleidsscan bodem uit, en dit vanuit het Mollennetwerk van het programma Grond+Zaken. Deze beleidsscan analyseerde de beleidsopportunities voor twee deelsystemen: 'Landbouw' en 'Onbebouwd ruimtebeslag'. We deden dit met een grote groep actoren uit beleid, kennis en praktijk. Het programma Grond+Zaken zet verder in op een integrale aanpak van bodem binnen beleid, kennis en praktijk. We leverden input voor een Pioniersnetwerk Regeneratieve Bodemzorg.

6.2	We bieden een antwoord op nieuwe uitdagingen en maken het bodembeleid future proof	Een beleidsaanpak voor de nieuwe uitdagingen zoals diffuse verontreiniging en emergent contaminants is uitgewerkt. Een praktisch handelingskader voor bodemzorg is uitgewerkt. Hierin pakken we bodemkwaliteit integraal en regeneratief aan in samenwerking met onze sleutelpartners.	in gebruik einde 2024	De beleidsaanpak bodemzorg krijgt stapsgewijs verdere invulling door: 1) de opmaak van een roadmap diffuse verontreiniging, startend met de verkenning van de lijntrajecten en startgesprekken met de landbouwsector, 2) de handelingen met impact op bodemverontreiniging te inventariseren en te prioriteren, 3) scenario's te ontwikkelen voor bodemzorg op niet-risicogronden (tuinen), 4) beleidsondersteunende kennis rond ZZS (bv. via PARC) verder op te bouwen. We stelden richtlijnen en codes van goede praktijk die bij het tijdelijk handelingskader horen, voor aan de minister.
	We stellen een plan van aanpak voor het beheer en de aanpak van diffuse bodemverontreiniging op. We vertalen dit naar beleidsondersteunende instrumenten.	We werken de thematische aanpak van diffuse bodemverontreiniging verder uit. Bij landbouwgronden en lijntrajecten (= (auto)wegen, spoorlijnen, waterwegen, ... en hun omgeving) verwachten we de grootste kans om diffuse verontreiniging aan te treffen, waardoor we hier de focus op leggen in 2023. We ontwikkelen beleidsinstrumenten in overleg met de landbouwsector.	eind 2023	Een eerste gesprek met de landbouwsector vond plaats. Tijdens dit gesprek lichtten we toe welke studies en onderzoeken we plannen rond diffuse bodemverontreiniging en de landbouw. Op Aquaconsoil werd de Roadmap voor de aanpak van diffuse bodemverontreiniging gepresenteerd. We ronden de studie 'Uitwerken scenario's uitrol van een bodemzorgluik voor niet-risicogronden (specifiek gericht op tuinen)' af en bereiden de vervolgstappen voor.
		We werken ondersteunende instrumenten verder uit (bv. Wat is acuut risico? Bv. Systeem van gebruiksadviezen voor diffuse bodemverontreiniging). We starten een bodemmeetnet voor diffuse bodemverontreiniging op.	eind 2023	We gunden de opdracht over de verkennende meetcampagne langs lijntrajecten: wegen en spoorwegen. Met deze verkennende studie onderzoeken we: 1) welke chemische stoffen in de bodem in een verhoogde concentratie langs lijntrajecten voorkomen, 2) hun impact voor mens en milieu, 3) hoe een stappenplan uit te werken.
	Via een samenwerking binnen het beleidsdomein, met het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) en in de internationale Europese context zorgen we ervoor dat de belangrijkste groepen van opkomende stoffen worden aangepakt.	We bouwen het EmConsoil platform verder uit met onze partners. We werken samen met onze partners een beleid over zeer zorgwekkende stoffen uit. We brengen onze ervaring in bij het uitwerken van een beleid op Vlaams niveau. We zien erop toe dat er rekening wordt gehouden met de volgorde in de keten om 'dweilen met de kraan open' te vermijden. We starten een MKBA-studie op om de beleidsmaatregelen voor PFAS in bodem en grondwater te prioriteren. We breiden het normeringskader voor PFAS verder uit. Voor enkele andere zeer zorgwekkende stoffen werken we een normeringskader, methodieken voor risico-analyse, en een aanpak uit .	We bouwen in 2023 het EMConSoil platform verder uit en bereiden het symposium ENSOr5 (voorjaar 2024 - EUVZP) voor. eind 2023	De voorbereiding voor ENSOr5 in maart 2024 is in volle gang met onder andere een call for abstracts uitzenden, de uitnodiging en een programma opstellen en versturen en de organisatorische aspecten uitwerken. Het EmConSoil platform waarin we een aanzienlijke bijdrage leveren, organiseerde webinars over zeer zorgwekkende stoffen en bracht een periodieke nieuwsbrief uit. We werken actief samen met de betrokken Departementen en agentschappen aan een beleid over zeer zorgwekkende stoffen. Eind 2023 verkregen we resultaten voor streefwaarden in grondwater. Deze informatie is noodzakelijk om een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) te kunnen opstarten. De gunning van de MKBA-studie is om deze reden uitgesteld tot 2024. Intussen werd de nodige achtergrondinfo (ook internationaal) verzameld. We werken aan: een alternatieve aanpak voor normering in de landbouw, een alternatieve benadering voor normering bij gezondheidskundige criteria beneden de achtergrondblootstelling (bv. lood en dioxines) en de normering van dioxines, BDE209 en BDE99. Over BDE209 voerden we een stakeholderoverleg. Een voorstel voor herziening van bodemsaneringsnormen voor dioxines wordt binnenkort aangeleverd. Het Tijdelijk Handelingskader PFAS is goedgekeurd.
	We verhogen het bewustzijn rond bodemzorg. Via Soil+Land Stewardship maken we dat iedereen zorg draagt voor de bodem.	We geven de aanpak bodemzorg concrete handen en voeten binnen de dagelijkse werking van het OVAM-doelgroepenbeleid o.a. via de opdracht 'Iedere dag Bodemzorg'. We bouwen verder aan een handelingskader voor bodemhandelingen en onderzoeken een juridische verankering bij de wijziging van het Bodemdecreet. We onderzoeken het gebruik van bodemgezondheids-indicatoren voor de toekomstige ruimtelijke prioritering van het bodembeleid. We bereiden de deelname aan de Soil Deal Living Labs voor OVAM-praktijken verder voor.	De opdracht ledere dag Bodemzorg inventariseert kansen voor de implementatie van bodemzorg in de dagelijkse OVAM-praktijken en diept een aantal kansrijke ideeën verder uit om tot een aangepast kader met rolverdeling te komen tegen eind 2023, met vervolg in 2024. De opdracht 'prioritering van bodemhandelingen voor de opmaak van een handelingskader' is eind 2023 afgewerkt. De juridische verankering van het handelingskader via een bodemzorgplicht is voorbereid tegen eind 2023. Een opdracht rond het inzetten van indicatoren voor integrale bodemkwaliteit is, in samenwerking met andere partners, gelanceerd tegen eind 2023. Een ondersteuning voor deelname aan de Soil Deal Living Labs is voorzien eind 2023.	We lanceerden een oproep voor cases waar we verder met kansen voor bodemzorg aan de slag gaan. De jury koos voor de case 'diffuse kwikverontreiniging in Keerbergen'. Op 10 oktober brachten we in Keerbergen alle actoren samen om deze case te evalueren en verbeterpunten voor te stellen. We bereidden een kaderopdracht voor om bodemzorg via verschillende instrumenten en projecten op maat van de doelgroep uit te rollen.

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm	Jaarrapportage
7	We digitaliseren elke dienstverlening tegen 2030	digitale dienstverlening	100% in 2030	Op schema
7.1	Tegen 2024 is het digitale data-inzamelingsysteem voor afval-, materialen- en grondstromen operationeel.	systeem operationeel	2024	Op schema
	MATIS (materialeninformatiesysteem) wordt opgebouwd	Een module voor het verzamelen van gegevens over de inzameling van bedrijfsafvalstoffen is beschikbaar in de MATIS-applicatie	medio 2023	De module om de inzameling van bedrijfsafval te melden is gelanceerd in april 2023 en wordt momenteel breed uitgerold.
		Reeds gemelde gegevens in MATIS worden gebruikt voor een verbeterde en deel geautomatiseerde kwaliteitscontrole en data-validatie	derde kwartaal 2023	Een externe firma City-D-Wes heeft de delen van de MATIS-gegevens die gemeld zijn door verwerkers van afvalstoffen gevalideerd om een kwaliteitsvolle rapportering aan de EU mogelijk te maken. Tegelijk hebben de OVAM-medewerkers ook kwaliteitscontroles uitgevoerd op de MATIS-gegevens. Op deze manier kon tijdig gerapporteerd worden over huishoudelijke afvalstoffen en konden in 2023 voorlopige cijfers aangeleverd worden over de productie van bedrijfsafvalstoffen. ICT-matig werd een module opgezet waarmee de OVAM validatieregels kan bepalen die aanleiding geeft tot een aantal validatievragen voor de betrokken melders. Het omgaan met de antwoorden op deze vragen kan met deze module semi-geautomatiseerd afgehandeld worden. Verdere uitrol van automatische validatieregels is nodig in 2024.
		Rapporten voor meldende partijen ikv return on investment worden ter beschikking gesteld	doorlopend	Sinds juli zijn er rapporten beschikbaar voor de melders van inzameling bedrijfsafval. In september en oktober gingen er ROI workshops door waarop meldende partijen feedback/input konden geven op de prototype ROI rapporten die werden opgemaakt voor afvalverwerkers/inzamelaars HA/inzamelaars BA. Voor IC's en gemeenten zullen de nieuwe rapporten inzameling HA normaal gezien eind dit jaar beschikbaar zijn in MATIS. In deze rapporten kunnen ze hun restafvaldoestelling opvolgen en zich benchmarken met Vlaanderen. Bij de workshop voor bedrijven kwam er weinig feedback. Bedrijven gaven aan dat ze eerst nog intern moeten overleggen met hun commercieel departement en Denuo gaat de bespreking van de ROI rapporten verder oppakken in meetings met KMO's. Er werd aangegeven dat analyses per sector zeer interessant zouden zijn in de rapporten. Hiervoor moeten er nog aanpassingen gebeuren in het dataplatform (verrijking gegevens) alvorens we dergelijke rapporten kunnen opmaken.
		Gegevens over digitale identificatieformulieren worden uitgewisseld met de OVAM en gebruikt ikv tracing en handhaving	einde 2023	Er werden in de loop van 2023 acht extra systemen goedgekeurd die digitale identificatieformulieren afleveren. Er zitten nog een aantal systemen in de goedkeuringsprocedure die begin 2024 zullen goedgekeurd worden. Ivm interoperabiliteit tussen de goedgekeurde systemen werden een aantal stappen ondernomen: - Een nota met verschillende scenario's werd besproken met de goedgekeurde systemen en aan stakeholders voorgelegd. Op niveau OVAM werd een beslissing genomen en afgestemd met het kabinet. - Er werd einde 2023 een ICT-onderzoek gestart om na te gaan welk de meest efficiënte en snelle manier is om een centraal systeem ivm interoperabiliteit op te zetten dat rekening houdt met de gevraagde functionaliteiten en dat rekening houdt met de dataveiligheid, etc.. De effectieve uitwisseling van de gegevens met de OVAM zal gestart worden als het centrale systeem voor interoperabiliteit is opgezet.
	Informatie-gedreven uitbouw van de bodemzorg	We werken samen met de partners binnen de PFAS-werkgroep Datahandling aan het centraliseren van PFAS-analyses uit verschillende milieucompartimenten.	2023	We realiseerden in 2023 de geautomatiseerde dataoverdracht van de OVAM naar de DOV. Enkel PFAS-analyseresultaten worden nog periodiek doorgestuurd. Samen met de DOV herbekijken we deze werkwijze bij de omvorming van de PFAS-verkenner tot een ZZS-verkenner.
		We digitaliseren en centraliseren de analysedata uit technische verslagen grondverzet bij de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV). In 2023 voorzien we de nodige technische en juridische omkadering.	2023	Voor het project om de grondverzetsdata te centraliseren stelden we een projectleider bij Digitaal Vlaanderen aan. We maakten een projectplan op en lichtten dit op 31 augustus toe op een DOV-teamdag voor partners, ontwikkelaars en analisten. Ook informeerden we de betrokken stakeholders via een sessie online. Op deze manier zetten we de implementatie van een nieuwe gestandaardiseerde (OSLO) flow op, waarbij de DOV de centrale rol opneemt om de data te ontvangen en ter beschikking te stellen.
7.2	De OVAM ontsluit haar afval-, materialen- en bodeminformatie digitaal.	aantal ontsloten datastromen	jaarlijkse stijging	OVAM heeft tal van datasets ontsloten, waaronder stortplaatsen, actuele no regret zones PFAS en milieugezondheidskundige aandachtsgebieden. Deze zijn toegankelijk gemaakt via OIV (Omgevingsinformatie Vlaanderen). Bovendien wordt via de bodemverkenner ingezet op een verdere ontsluiting van bodeminformatie. Voor eigenaars is deze informatie toegankelijk gemaakt via de Woningpas en er wordt gewerkt aan een ontsluiting voor rechtspersonen (zonder eenmanszaken). OVAM werkt ook mee in het samenwerkingsverband Data Ondergrond Vlaanderen. In het kader van het MATIS-project zijn er rapporten beschikbaar gesteld die inzicht bieden aan melders van bedrijfsafval.
	Datastrategie in praktijk	In de datastrategie zijn een aantal vervolgstappen gedefinieerd om verder te kunnen groeien naar een datagedreven organisatie. We zetten in de praktijk in op technologie (dataplatform), data governance (datakwaliteit) en - indien opportuun voor specifieke businesscase(s) - datacultuur.	uitrol in de praktijk via concrete businesscase(s). Mogelijke businesscase(s): 1) ontsluiten van ruwe data, bv. kruispunt databank Omgeving, MAGDA, DOV, ... 2) ontsluiten interne rapportering (bvb. asbest, Matis). Rekening houdend met afspraken geheimhoudingsverklaring en principes informatieveiligheid, Ontsluiten externe rapportering (bvb. Matis, return on investment externe stakeholders). Rekening houdend met afspraken geheimhoudingsverklaring en principes informatieveiligheid 3) verder uitrollen principes data governance met focus op datakwaliteit, master/referentie data en semantische standaarden (bvb. OSLO)	De projecten om data te ontsluiten naar omgevingsinformatie Vlaanderen (OIV) en DOV werden opgestart en zijn in uitvoering, waarbij regelmatige afstemming met het beleidsdomein Omgeving en DOV plaatsvindt om de voortgang te bewaken. Het OIV werd in november 2023 gelanceerd en bevat drie dataproducten van OVAM (stortplaatsen, actuele no regret zones PFAS en milieugezondheidskundige aandachtsgebieden). De pilootproef van het anonimisatieproject (van pdf's, doc-, docx- en odt bestanden) bij bodem is na een juridische discussie over de verwerkingsovereenkomst (in het kader van de AVG richtlijn) opgestart en de eerste resultaten zijn binnen. Oplevering van deze pilootproef wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2024. In het kader van MATIS werd er een datalek in het eerste kwartaal van 2023 vastgesteld. De verdere maatregelen om dit in de toekomst te voorkomen worden uitgevoerd. De volledige oplevering wordt voorzien ten laatste in januari 2024. Daarnaast werden er verschillende versies van stermodellen en PowerBI-rapporten opgeleverd. In het kader van Asbest werd een allesomvattend datamodel opgemaakt om latere rapportages te vergemakkelijken. Daarnaast zijn er verschillende PowerBI rapporten opgemaakt om te voldoen aan interne en externe vragen. In het najaar werd een project in het kader van een kwaliteitsborgingssysteem opgestart. Door middel van dit systeem willen we de kwaliteit van de deskundigen verhogen, en de ondermaatse deskundigen versneld schorsen.

We verspreiden bodeminformatie als motor voor de realisatie van een bodemsaneringsbeleid.	De OVAM levert de bodemattesten binnen de decretale termijn af.	99%	99%
	Het bodemattest past in een bredere informatieontsluiting waarbij we locatiespecifieke gegevens plaatsen binnen een omgevingscontext. Hiervoor geven we naast het juridisch luik (bodemattest) vorm aan een complementaire ruimtelijke component (geoloket) en een informatief gedeelte. In 2023 starten we met de realisatie en realiseren we een basisversie van dit drieluik. Deze versie kan vervolgens verder worden uitgebouwd.	2023	Eind oktober lanceerden we de bodemverontreinigingsfiche (trap 2) binnen de woningpas en realiseerden sindsdien enkele kleinere aanpassingen. In december lanceren we de bodemverontreinigingsverkenner (trap 3) en breiden we de bodemverontreinigingsfiche uit met de bijhorende besluitbrieven. Hierbij zetten we een grootschalige bodemcampagne op met een nieuwe bodemcampagne-website.
Een laagdrempelige toegang tot bodeminformatie is cruciaal om bodembewust te handelen	We realiseren informatieverspreiding, zowel via generieke platformen: het geoloket, de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) ... als via platformen die informatie op maat kunnen aanbieden, bv. de Woningpas, de Benchmarktool. We werken samen met de DOV om bodemdata beter te ontsluiten	2023	Het samenwerkingsprotocol met de DOV is gerealiseerd en we nemen actief deel aan de verschillende DOV-overlegfora. Gegevens uit de bodemverontreinigingskaart en -fiche worden ontsloten in de Woningpas.
	Binnen het partnerschap met de DOV wordt een nieuw themaloket vormgegeven onder de DOV-Verkenner. In 2023 wordt een eerste versie gepubliceerd. Het loket zal vervolgens gefaseerd verder uitgebouwd worden om OVAM-specifieke data en informatie centraal en breed te ontsluiten.	2023	Na de eerste 'stille' release van de bodemverontreinigingskaart en -fiche via de Woningpas, volgt in december een algemene release, ondersteund door een gerichte communicatiecampagne.
Verplichte rapportages	De EU rapportages worden digitaal en tijdig ter beschikking gesteld	100%	Rapporteringen over hergebruik, recyclage stedelijk afval, recyclage bouw- en sloopafval en food waste zijn ingediend tegen 30/6.
	Jaarlijkse rapportering over de OVAM acties in het Vlaamse Energie en Klimaatplan 2021-2030	Tijdig en kwaliteitsvol	In 2023 werkte het VEKA aan een VORA 'light' versie. We hebben hiervoor de kernindicatoren aangeleverd. Voor verder nazicht van teksten zijn we afhankelijk van het VEKA en de timing die het kabinet oplegt.
Materialenbeheer en klimaat	Minstens 3 onderzoeken opgeleverd, o.m. 1) model voorraadbeheer toegepast op een nieuwe sector 2) onderzoek naar relatie tussen CE en biodiversiteitsverlies 3) evolutie materiaalgerelateerde emissies bij kimaatneutraliteit	tegen eind 2023	De materiaalindicatoren via EW-MFA werden geupdated tot 2021 en de materialenvoetafdruk via IO voor de periode 2015-2021. Het VITO rapport werd gepubliceerd op de website en twee CM-verhalen werden opgemaakt en gecommuniceerd. In de taak rond CE & klimaat is de link gelegd tussen materialen en milieu door de berekening van de Consumption Footprint indicator voor de periode 2015-2019 die de totale milieu-impact (environmental footprint) van de Vlaamse consumptie in kaart brengt. Er wordt verder ingegaan op de rol van materialengebruik in de totale voetafdruk. In de taak van het voorraadmodel werd het derde en laatste rapport rond toekomstscenario's voor het Vlaams voertuigenpark gefinaliseerd. Hierin werd ook een milieu-impactanalyse uitgevoerd over herbestemming van batterijen in stationaire toepassingen. Een CM-verhaal over het rapport werd opgemaakt en gecommuniceerd. Ook in 2023 werd gestart met de opmaak van een nieuw voorraadmodel voor de bouw. VITO analyseerde de aannames in drie modellen over de bouwsector (voorraadmodel VPO, model CE Center M-peil en model digitalisering van het gebouwenpatrimonium) en in overleg met de projectgroep werden de aannames vastgelegd. In 2024 wordt het voorraadmodel bouw verder opgemaakt en zal het in eerste instantie toegepast worden voor één materiaal, nl. kunststoffen.

7.3	Onze dossierbehandeling verloopt digitaal tegen 2024.	volledig digitale dossierbehandeling	90%	De digitaliseringsinspanningen hebben er voor gezorgd dat de dossierbehandeling digitaal verloopt voor zeer groot deel van de interne dossiers (en interacties van burgers/bedrijven met OVAM)
	Beheer van ambtshalve opdrachten	We realiseren een efficiënt en effectief beheerssysteem voor de voorbereiding en uitvoering van ambtshalve opdrachten.	2020 - 2024	In 2023 is voornamelijk evolutief onderhoud uitgevoerd. Diepgaande fundamentele investeringen hangen samen met de nog lopende enterprise architectuur studie voor het domein bodem. In deze studie worden de nodige capaciteiten in kaart gebracht om klaar te zijn voor de toekomst. Het gaat om het bepalen van de unieke combinatie van mensen, processen en technologie om klaar te zijn voor de toekomst. Toekomstige investeringen worden afgestemd op de resultaten van deze overkoepelende studie.
	We beheren het grondeninformatieregister	We evalueren en verbeteren het grondeninformatieregister met het oog op onze strategische risico's en doelen.	2020 - 2024	In 2023 werd ingezet op het gradueel ontsluiten van dit grondeninformatieregister. Om dit te realiseren, werden extra facetten toegevoegd aan het bestaande bodemattest via een informatieportaal (bodemverkenner). Deze milieugegevens vallen echter ook onder de GDPR-regelgeving. OVAM heeft verschillende adviezen ingewonnen bij de VTC/GBA in verband met proactieve openbaarheid. Om dit potentieel mogelijk te maken dienden er wijzigingen in het bodemdecreet te gebeuren. Daarom werd in tussentijd een beperktere ontsluiting gerealiseerd via de Vlaamse Woningpas. Verder worden gegevens van rechtspersonen (zonder eenmanszaken) via de bodemverkenner verder ontsloten naar het brede publiek.
	Privacy en Informatieveiligheid	Het beschikbaar serieregister wordt actueel gehouden op gelijkaardig VO-niveau en ikv procesbeheer.	jaarlijkse rapportage aantal nieuwe processen toegevoegd aan serieregister jaarlijkse rapportage aantal geoptimaliseerde processen gewijzigd in serieregister	<p>In 2023 hebben we een Network Detection & Response (NDR)-oplossing aangeschaft en succesvol geïmplementeerd om de beveiliging van ons netwerk te versterken. Als onderdeel van onze beveiligingsmaatregelen hebben we ook een phishingtest uitgevoerd om de weerbaarheid van ons personeel tegen phishing-aanvallen te evalueren. Daarnaast zijn vulnerability scans uitgevoerd om eventuele zwakke punten in ons systeem te identificeren en aan te pakken.</p> <p>In het kader van het opzetten van een Security Information and Event Management (SIEM)-systeem, hebben we baselines voor logs uitgewerkt en geïmplementeerd. Dit stelt ons in staat om na het opzetten van de SIEM proactief te reageren op beveiligingsincidenten door de loggegevens effectiever te analyseren.</p> <p>We hebben verschillende penetratietests uitgevoerd op bestaande en nieuwe applicaties om de robuustheid ervan te waarborgen.</p> <p>Tot slot hebben we onze security processen geoptimaliseerd, waardoor we beter voorbereid zijn op potentiële bedreigingen en een veerkrachtiger beveiligingsframework hebben gecreëerd voor de toekomst.</p> <p>In het kader van privacy hebben we verschillende taken uitgevoerd op het gebied van adviesverlening, protocollen en verwerkersovereenkomsten. Hieronder volgt een algemeen overzicht van deze werkzaamheden:</p> <p>Voor de bodemverkennerfiche hebben we advies ingewonnen bij de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC), zowel via formeel als informeel overleg. We hebben ook een gegevenseffectenbeoordeling (GEB) uitgevoerd om de risico's en de impact van de gegevensverwerking te analyseren. Verder hebben we een advies opgesteld om de bodemverkennerfiche aan te sluiten bij de Woningpas. Daarnaast hebben we een samenwerkingsovereenkomst opgesteld met de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV). Tot slot hebben we advies verleend over de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) bij de verwerking van de gegevens van de bodemverkennerfiche en hoe deze gecapteerd kan worden in wetgeving..</p> <p>We hebben onder andere advies verleend omtrent de wetgeving over de gemeentelijke administratieve sancties (GAS), die de mogelijkheid biedt om bepaalde overtredingen te bestraffen met een administratieve boete en de gegevensdoorgiften naar de Verenigde Staten van Amerika (VSA) en de Europese Economische Ruimte (EER).</p> <p>We hebben verschillende protocollen afgesloten met verschillende partners om afspraken te maken over de uitwisseling en het gebruik van gegevens. We hebben protocollen opgesteld met oa de volgende organisaties: Port of Antwerp, Promaz, Intergemeentelijk Milieubedrijf van de regio Izegem en Menen (IMJV), Regionaal Relancefonds (RRF), Agentschap Handhaving en Justitie (AHJ).</p> <p>We hebben verschillende verwerkersovereenkomsten opgesteld met externe partijen die in opdracht van de OVAM persoonsgegevens verwerken. We hebben verwerkersovereenkomsten opgesteld met onder andere ABO en Vlabotex.</p> <p>Voor de gegevenseffectenbeoordeling heb we een methode ontwikkeld om de gevolgen van de gegevensverwerking voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen te beoordelen. We hebben deze methode toegepast op oa het project MATIS en het digitaal identificatieformulier.</p> <p>Voor de Woningpas hebben we de protocollen en de verwerkersovereenkomsten opgevolgd die betrekking hebben op de gegevensuitwisseling tussen de verschillende actoren die betrokken zijn bij de Woningpas. We hebben ook het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) over de Woningpas opgevolgd en de nodige acties ondernomen om aan de aanbevelingen te voldoen.</p>
	Graduele ontsluiting en integratie mbt (één van) de 5 VO-loketten.	We onderbouwen de VO-doelstellingen (cf. ondernemersloket) voor een brede implementatie binnen alle VO-loketten. Hiervoor ontwikkelen of implementeren we nieuwe/beschikbare componenten voor andere toepassingen.	Outcome 2023 = graduele ontsluiting EVOA op loket e-loket ondernemers	In 2023 is er een integratie ontwikkeld en getest tussen het ondernemersloket, DOSIS en de EVOA-applicatie. Het ontsluiten van dossierstatussen verliep vlot, maar het doorverwijzen met behulp van single sign-on leverde heel wat technische moeilijkheden op. Na een aantal technische uitdagingen is de productierelease ingepland.

Nr.	Naam	Mijlpalen / indicatoren	Streefwaarde/norm	Jaarrapportage
8	We halen onze doelstellingen door onze medewerkers continu op een duurzame manier in te zetten	De acties uit ondernemingsplan zijn gerealiseerd zoals vooropgesteld	90%	93%
8.1	We beschikken steeds over een personeelsbezetting die toelaat onze doelstellingen te realiseren	vastgesteld PEP % ingevulde aantallen en competenties van het PEP (jaarlijkse behoefte)	op elk moment 95%	95% behaald
	Strategische personeelsplanning	De doorkijk met betrekking tot de personeelsbehoefte wordt jaarlijks bijgesteld.	Bijlage bij het OP 2023	Er gebeurt een continue opvolging van de besparingsdoelstellingen. Begin 2024 wordt een nieuwe PEP opgesteld.
	Mobiliserend loopbaanbeleid	We stimuleren binnen de organisatie levenslang leren, bespreken groei- en doorstroommogelijkheden, en stellen doorgroei-trajecten op, dit op basis van de strategische prioriteiten	Najaar 2023	Een oproep voor een groep kandidaat-TV is gebeurd, elke persoon heeft een loopbaanontwikkelingsgesprek gehad en samen met het Afdelingshoofd wordt een IOP opgesteld.
		We volgen de ontwikkelingen van het vijfjorenbeleid van de VO op en voeren tijdig uit.	afhankelijk van de timing van de VO	De ontwikkelingen van het 5-sporenbeleid worden opgevolgd. De voorlopige planning is medio 2024.
		Remuneratiebeleid	- uitwerken beleid voorjaar 2023 - Implementatie van het beleid midden 2023	De principes zijn vastgelegd. De oefening is gebeurd voor alle leidinggevende functies.
8.2	Onze medewerkers zijn tevreden over hun werksituatie bij de OVAM	tevredenheidsscore via de tweejaarlijkse personeelspeiling	gelijk aan of hoger dan de vorige beoordeling	De OVAM heeft in 2023 niet deelgenomen aan de tweejaarlijkse personeelspeiling van de Vlaamse Overheid. De tevredenheid werd in 2023 gemeten aan de hand van de psychosociale risicoanalyse waarbij 79% van de respondenten aangaf 'tevreden' te zijn over hun werksituatie. Wanneer we dit vergelijken met de resultaten van de voorgaande tevredenheidsscore van de personeelspeiling (2016) dan is deze score bij benadering gelijk.
	Geïntegreerd Welzijnsbeleid	Actieplan psychosociaal welzijn opstellen als onderdeel van GPP uiterlijk tweede kwartaal van 2023	eerste kwartaal van 2023	het actieplan werd opgesteld in het eerste kwartaal van 2023,
		Uitvoering JAP 2023 en Opmaakt JAP 2024	- continu - positief advies op het EOC van december 2023	Het Jaaractieplan welzijn 2023 werd uitgevoerd. Rapportering hierover gebeurt op het eerste EOC van 2024. Belangrijkste acties focusten op het uitwerken van een actieplan psychosociaal welzijn 2023-2027. Daarnaast lag de focus op het voorkomen van problemen die zich voordoen bij hybride werken en de huisvesting in een verouderd deel van het kantoorgebouw. In een werkgroep welzijn VAC Mechelen werden onder voorzitterschap van de OVAM alle mogelijke gebouwgebonden welzijnspunten constructief besproken en opgelost. De nodige PBM's en andere middelen werden voorzien ten behoeve van het welzijn van alle medewerkers. Er wordt gezorgd voor ergonomische werkplekken voor alle medewerkers. In december werd het JAP2024 met inbegrip van het actieplan psychosociaal welzijn goedgekeurd op het EOC.
		Opmaak van het psycho-sociaal welzijnsplan 2023 -2027	midden 2023	De actieplannen zijn opgenomen in het JAP 2024 en worden opgevolgd. De OVAM-brede trajecten worden telkens intern gecommuniceerd.
		Arbeidsreglementering: evaluatie van het "hybride werken"	na 6 maanden werken in een genormaliseerde situatie buiten de zomermaanden (voorjaar 2023)	Evaluatie van het afsprakenkader hybride werken heeft plaatsgevonden en de OVAM is hierover met de syndicale vakorganisaties in overleg gegaan. De evaluatie was positief het afsprakenkader blijft van kracht.
		Ziektecijfers worden gemonitord en maatregelen om ziekteafwezigheden te verminderen worden genomen	De ziekte-indicatoren evolueren gunstig.	De rapportage heeft plaatsgevonden. Nulverzuim is licht gedaald, in het algemeen blijven de cijfers vrij stabiel.
9	We implementeren de communicatiestrategie 2020-2025 en maken zo dienstverlening en informatie actief bekend, sensibiliseren rond de kernthema's en creëren draagvlak voor ambitieus beleid.	onderzoek naar draagvlak en gedrags(intenties)	positieve evolutie tov 2018	Extern communicatieplan 2023 werd volledig uitgevoerd. Follow-up onderzoek naar draagvlak en gedragsintenties (t.o.v. 2018) uitbesteed aan Independent Minds. Uitvoering in voorjaar 2024
9.1	Via het koepelconcept 'Omdat het samen werkt' verbinden we acties van de OVAM en partners om zo draagvlak te creëren	aantal samenwerkingen ten opzichte van het aantal beoogde samenwerkingen	stijgend	Drie grote communicatieprojecten in samenwerking in 2023: 1) Never Alone in samenwerking met Valipac, Voka, Made in Vlaanderen 2) Batterijencampagne ism Bebat 3) Kostwinners in samenwerking met Vlaco, DOMG, Landbouw en Visserij, Horeca Vlaanderen, Too good to go, ...
	Communicatiestrategie	Strategie heroriënteren in communicatieplan 2023	2023	Uitgevoerd in februari 2023, met bijsturing in mei 2023
9.2	Voor de kernthema's motiveren we burgers en bedrijven via verschillende communicatiestrategieën om gedrag te wijzigen.	uitgevoerde acties	aantal	Met de sorteren bij bedrijven campagne en de blockbuster voedselverlies werden in de eerste helft van het jaar twee campagnes gevoerd om het gedrag van burgers en bedrijven te wijzigen. In de tweede jaarhelft werd in partnership met diverse actoren de Kostwinnerscampagne opgestart om voedselverlies tegen te gaan en werd de preventiecampagne Kwitten uitgebreid met een actie omtrent herbruikbare draagtassen. Vanaf medio december start de bodemcampagne om de Vlaming bewuster te laten omgaan met bodemkwaliteit.
	Externe communicatie	Opmaak en uitvoering strategische communicatieplannen voor acties voorzien in het communicatieplan 2023	2023	Opmaak finaal in februari 2023 met bijsturing in mei 2023. Uitvoering quasi finaal op datum van 08/12/2023.
		De kernthema's vertalen we ook in een geïntegreerd contentplan dat gebruik maakt van alle corporate kanalen en de link legt met de interne communicatie.	continu	Volledig uitgevoerd. Contentplatform up-and-running. Interne communicatie mee geïntegreerd in contentraden
		Uitvoering vernieuwd corporate communicatieplan 2023	2023-2024	Uitgevoerd
		Vernieuwing platform Voedselverlies --> kostwinners.be	kwartaal 1&2	Uitgevoerd. Daarnaast is een eerste campagne gevoerd in partnership (cfr supra) in kwartaal 3&4 2023
	Interne communicatie	Jaarlijks plan interne communicatie, opgesteld in nauwe samenwerking en kruisbestuiving met HR, inclusief evaluatie.	2020-2024	Uitgevoerd

10	We verhogen het maturiteitsniveau van de OVAM in de periode 2019-2024	gewogen gemiddelde maturiteit	gelijk aan of hoger dan de vorige beoordeling	Volgens het rapport van Audit Vlaanderen is onze maturiteit toegenomen.
10.1	We doorlopen de jaarlijkse beheerscycli	De (deel)plannen (OP, ICT, communicatie, onderzoek en vorming) zijn gedragen, tijdig en SMART geformuleerd	100.00%	100%
	Doelstellingenmanagement	ondernemingsplan en BBT zijn goedgekeurd	resp. 31 maart en 28 oktober	Zowel het ondernemingsplan als de BBT zijn tijdig goedgekeurd.
	Proces- en risicomangement	Het risicomangementstelsel wordt verder geïmplementeerd en geëvalueerd op haar praktische toepassing.	voorjaar 2023	De strategische en operationele risico's werden geactualiseerd. Het risicomangementstelsel werd door Audit Vlaanderen geëvalueerd. De maturiteitscore is licht gestegen. Er werden vanuit Audit Vlaanderen geen aanbevelingen geformuleerd. Enkel verbeterpunten. Deze worden ter harte genomen.
	Belanghebbendenmanagement	We actualiseren het belanghebbendenmanagement op strategisch niveau in functie van de strategische doelstellingen	2023	Het bijgestelde belanghebbendenmanagement is operationeel.
	ICT en informatiebeheer	Beschikken over een BCP als hanteerbaar werkinstrument (uitvoeren van testen - actueel houden)	Aantal uitgevoerd BCM-testen Beschikken over actuele documentatie	Doorheen het jaar zijn er verschillende structurele tests uitgevoerd op de back-ups van de database. Deze tests waren succesvol. Naast het testen van back-ups, voeren we ook failover-tests uit. Het doel is om te verifiëren of we de kritieke infrastructuur van OVAM vlot kunnen opstarten op een ingehuurde failover-site (Disaster Recovery-site). Tijdens deze tests kwam naar voren dat testspecifieke instellingen in de DR-omgeving (zoals DNS) niet altijd worden opgepikt. Een DR-test op een Windows Server is uiteindelijk wel gelukt. Volgend jaar willen we evalueren of het gebruik van public cloud vanuit het oogpunt van beschikbaarheid en informatieveiligheid geen efficiëntere hosting strategie is dan gebruik te maken van on premise infrastructuur gekoppeld met een Disaster Recovery omgeving. Er is een vernieuwde versie van het Business Continuity Plan beschikbaar. Eens de OVAM tijdelijk verhuisd is naar het vernieuwde deel van het kantoorgebouw zal een aangepast BCP beschikbaar zijn, met onder andere nieuwe brand- en evacuatieplannen. Opleidingen inzake evacuatie worden dan zo snel mogelijk ingepland in samenwerking met het agentschap Facilitair Bedrijf.
		De ICT-planning wordt opgemaakt voor 31 maart van elk jaar en uitgevoerd.	Beschikken over goedgekeurd ICT-plan op 31 maart Stand van uitvoering is zichtbaar voor de klant	De ICT-planning verliep in grote lijnen volgens schema in 2023. Het SharePoint-project moest echter worden bijgestuurd na het uitvoeren van de pilots. Er werd in consensus besloten dat er op het gebied van governance en change management (inclusief opleidingen) een andere aanpak nodig was. Hiervoor is een extra opdracht uitgeschreven en toegewezen aan een derde partij. De IT-planning varieert gedurende het jaar en loopt parallel met de inhoudelijke behoeften. Zo werd er bijvoorbeeld extra nadruk gelegd op een data science-traject ter ondersteuning van de controles op de kwaliteit van asbestinventarissen.
10.2	We verbeteren onze organisatieprocessen	De ratio beleidskredieten/apparaatskredieten	gelijk aan of hoger dan het vorige jaar	pas te berekenen na afsluiten boekhoudkundig jaar
	Communicatie	De OVAM verbetert de kwaliteit van haar standaardbrieven. De opgelijste brieven worden herschreven volgens de principes van Heerlijk Helder.	12/31/2023	Uitgevoerd. Blijvend aandachtspunt in 2024.
	Financieel beheer	De continuïteit van de boekhouding blijft gegarandeerd in Orafin.	De boekhoudprocessen blijven onder controle in Orafin. Beschikken uiterlijk eind 2023 over de aangepaste procesdocumentatie voor de interne klanten als Orafinproces volledig geïmplementeerd en onder controle is binnen OVAM.	De boekhoudprocessen zijn volledig onder controle: 94% van de leveranciersfacturen wordt tijdig betaald, 98% van de inkooporders wordt verwerkt voor de tiende werkdag van de volgende maand. De procesdocumentatie is volledig herwerkt in 2023 met de procesflow van Orafin voor de verschillende onderdelen van boekhouding: aankoopfacturen, verkoopfacturen, betaalkaarten en declaraties.
	Facility	De OVAM beschikt continu over een aangepaste werkruimte in het kader van het hybride werken in het VAC Mechelen tijdens en na de ombouw van het kantoorgebouw. Het welzijn van de OVAM-medewerkers wordt steeds gegarandeerd. In 2025 beschikt de OVAM over een goed uitgeruste werkomgeving in het VAC Mechelen. Samen met het HFB werken we een plan uit om de impact van de verbouwing op onze werking te minimaliseren. We vragen hierbij extra aandacht voor hinder tijdens de werkzaamheden op kantoor.	Beschikken over meerdere verslagen overname gebouw in Mechelen tussen HFB (projectleider) en OVAM Met het oog op de tweede verhuisfase in oktober 2023 komt de werkgroep welzijn VAC Mechelen 4 keer (per kwartaal) samen in 2023. Monitoren van het aantal beschikbare vs. werkplekken in gebruik in 2023.	De werkgroep welzijn VAC Mechelen kwam viermaal samen en besprak alle gebouwgerelateerde problemen. Telkens verliep dit overleg constructief en oplossingsgericht. Problemen met liften, airco, ... werden zo spoedig mogelijk verholpen. Indien noodzakelijk werkte het personeel extra thuis wanneer de problemen te groot waren of niet snel opgelost werden. De vele valse brandalarmen hadden als positief resultaat dat de medewerkers de evacuatieprocedure steeds beter onder de knie hebben. Maandelijks werd overlegd met het agentschap Facilitair Bedrijf om de voortgang van de werken en de mogelijke hinder te bespreken. Tevens werd de volledige verhuis en inrichting van fase A voorbereid, dit ook in overleg met de diverse afdelingen van de OVAM. Steeds werd het aspect duurzaamheid, hergebruik van materiaal en middelen besproken. Specifieke aandacht werd besteed aan het huisvesten van medewerkers met een arbeidshandicap.
	ICT en informatiebeheer	De OVAM vervangt het huidige documentmanagementsysteem (DMS) door Sharepoint (Microsoft 365) met als doel kennisdeling binnen (en buiten) de organisatie en samenwerken aan documenten.	Terugkoppelmoment DR 1 na functionele analyse en workshop (go - no go beslissing op DR) Terugkoppelmoment DR 2 na proof of concept Sharepointsites Organisatieproces, Bedrijfsproces, Project X (go - no go beslissing op DR)	In 2023 hebben we verschillende taken uitgevoerd in het kader van informatiebeheer. Hieronder staat een algemene opsomming: Het serieregister is bijgewerkt en heeft goedkeuring gekregen van de directieraad. De indiening ervan bij de Selectiecommissie Vlaamse Overheid verloopt gefaseerd vanwege hun verwerkingssnelheid. Een deel van het register is reeds goedgekeurd door de Selectiecommissie Vlaamse Overheid, terwijl een ander deel pas in het eerste kwartaal van 2024 kan worden goedgekeurd. Er is een match gemaakt tussen het archiefoverzicht en het serieregister. Het pilootproject voor de migratie van Alfresco naar SharePoint is succesvol uitgevoerd. Het project voor de volledige migratie naar SharePoint, inclusief het gebruik van Microsoft 365 met aandacht voor gebruikersadoptie en het opstellen van een afsprakenkader, is gestart en zal in de loop van 2024 worden voortgezet. Het archief in het gebouw is overgebracht naar het archief van onze externe partner.

10.3	We voeren de 5 prioritaire thema's uit de MVO-beleidsverklaring uit.	de acties van het jaarlijkse plan zijn uitgevoerd	80%	Zie overzicht jaarrapportage MVO werkgroep
	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	<p>we reduceren onze hoeveelheid restafval:</p> <p>in onze aankoopprocessen houden we rekening met duurzaamheidscriteria:</p> <p>we streven naar een reductie van onze CO2-uitstoot en primair energieverbruik.</p> <p>we volgen het welzijn van de OVAM-medewerkers op</p> <p>we stimuleren onze medewerkers om hun woon-werkverkeer te organiseren volgens het STOP-principe.</p>	<p>15% tegen 2023 t.o.v. 2013 (i.e. 13,7 kg/persoon/jaar)</p> <p>jaarlijkse opvolging van implementatie duurzaamheidscriteria in aankopen: rapportage in MVO-jaarverslag</p> <p>Reductie van 55% CO2-uitstoot tegen 2025 t.o.v. het referentiejaar 2015 (streefwaarde = 208,3 ton CO2; afkomstig van de verwarming van ons kantoor en de uitstoot van onze dienstverplaatsingen (dienstvoertuigen, eigen wagens en vlieguren).</p> <p>Reductie van 27% primair energieverbruik tegen 2025 t.o.v. het referentiejaar 2015 (streefwaarde = 3.492.393 kWh/jaar).</p> <p>Actieplan psychosociaal welzijn opstellen als onderdeel van GPP uiterlijk tweede kwartaal van 2023</p> <p>Monitoring van optimaal gebruik dienstwagens en gebruik app NMBS voor openbaar vervoer volgens het STOEP-principe</p>	De resultaten van het afvalbeheer zijn nog niet bekend. Inzake duurzame aankopen werd gerapporteerd aan de directieraad. Uiteindelijk werd maar bij 10-15% van de aankopen in de beschikbare tool aangegeven dat de aankoop onder meer duurzaamheidscriteria bevatte. In 2024 moet dit proces verder geoptimaliseerd worden. Er werden welzijnsplannen psychosociaal welzijn per afdeling en overkoepelend op niveau van OVAM opgesteld. Inzake energie voldoet de OVAM aan de energiescore voor het wagenpark. Een mobiliteitsstudie werd via het raamcontract van en door het Facilitair bedrijf opgesteld om het voertuigenpark in de toekomst nog meer te elektrificeren en te laten voldoen aan de doelstellingen inzake reductie van CO2. Het gebruik van het wagenpark wordt continu gemonitord door het dienstencentrum van de OVAM. Inzake energieverbruik door het gebouw kan gesteld worden dat door het slechts gedeeltelijk in gebruik zijn, de doelstellingen inzake reductie van CO2 zeker behaald zijn. In de vernieuwde VAC Mechelen zullen de energieprestaties van het kantoorgebouw zeker de opgelegde reductiedoelstellingen halen.
10.4	We verzekeren de bedrijfscontinuïteit en de goede werking van de diensten voor afvalophaling, -verwerking en bodemsanering	de uitvoering van kritieke en essentiële processen	100%	100%
		gepast gevolg aan meldingen die acute risico's voor het leefmilieu inhouden of de dienstverlening op Vlaams niveau verstoren	100%	100%
	PFAS-crisis en POC-aanbevelingen	We evalueren de PFAS-crisis en de POC-aanbevelingen, formuleren ontwikkelpunten en voorzien specifieke begeleiding voor de medewerkers waar nodig	9/30/2023	De adviezen van de adviesraden op de visie ZZS werden bekomen. Deze zullen in de visie worden verwerkt om in januari 2024 opnieuw voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Tevens in januari worden de nodige vervolgstappen geformuleerd over de aanpassingen van het bodembeleid.
	Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)	We ontwikkelen met VMM en AZG onder coördinatie van departement Omgeving een structureel gezamenlijk beleid rond zeer zorgwekkende stoffen. Voor OVAM leggen we nadruk op het vlak van afvalstoffen- en bodembeheer. Relevante elementen: - De hub ZZS vormt een netwerkstructuur tussen de betrokken entiteiten - We onderzoeken de oprichting van een sectoraal fonds voor de sanering van bodem- en waterverontreiniging met ZZS.	12/31/2023	Na opmaak van de visienota en bijhorende acties, zal ook de tabel met nodige middelen en VTE geactualiseerd worden en voorgelegd aan het politieke niveau. Op de ICL van november werd een sectoraal fonds besproken, maar de uitkomst ervan is ons voorlopig nog onbekend. Via het CCIM-netwerk zal worden getracht om richting de EU het dossier rond producentenverantwoordelijkheid en PFAS/ZZS op de agenda te plaatsen.
10.5	We verzekeren de kwalitatieve werking van de relevante actoren op het vlak van afvalstoffen-, materialen- en bodembeheer.	We ondernemen een gepaste actie na de rapportage van negatieve keuringen, audits of testen in het kader van kwaliteitsborging.	100%	100%
	We zorgen voor een effectieve en gedragen bodemregelgeving door deze op het geschikte niveau uit te werken. De regelgeving en de richtlijnen zijn op elkaar afgestemd.	We starten de cocreatie met de sector op om de standaardprocedure voor bodemsaneringswerken, eindevaluatieonderzoek en nazorg te vernieuwen. We zetten het advies van de POC voor een robuust kwaliteitszorgsysteem voor de bodemsaneringsdeskundigen om in gewijzigde wetgeving. (1) We verankeren de rol van kwaliteitsverantwoordelijke bij de bodemsaneringsdeskundige. (2) We voegen het aantonen van 'ervaring' toe als voorwaarde voor handtekeningsbevoegdheid voor module 1 of 2. (3) We kunnen strenger ingrijpen op die handtekeningsbevoegdheid als sanctiëring.	opstart voor 01/12/2023 In het voorstel tot wijziging van het Vlarel zijn de rol van de kwaliteitsverantwoordelijke, de voorwaarde 'ervaring' en een aanpassing naar strengere sanctiëring opgenomen.	Door de vele andere doelstellingen voor zowel het betrokken team als voor de sector, verschuift deze doelstelling naar 2024. We bereidden diverse wijzigingen aan de wetgeving voor. Deze worden nu juridisch nagezien. Samen met het departement Omgeving maakten we een meer algemene tekst op voor alle VLAREL-erkenningen. Hierin zijn voorstellen over de rol van de kwaliteitsverantwoordelijke, de voorwaarde 'ervaring', de aanpassing naar strengere sanctiëring en de nieuwe auditering opgenomen. We sloten nieuwe contracten voor de technische en organisatorische audits bij bodemsaneringsdeskundigen af in afwachting van de wetswijzigingen.
	Via een efficiënt en effectief kwaliteitszorgsysteem zorgen we dat de bodemsaneringsdeskundigen betrouwbare partners zijn in het bodembeleid.	We verzamelen kwaliteitsmetingen van zowel interne als externe bronnen en bieden die aan de bodemsaneringsdeskundigen aan.	De bodemsaneringsdeskundige heeft via een portaal toegang tot zijn resultaten van de kwaliteitsmetingen en het sectorgemiddelde. Via een supervisie-dashbord kunnen wij trends waarnemen. We hanteren een verscherpte sanctiëring bij de opvolging van de bodemsaneringsdeskundigen.	We onderzochten de IT-mogelijkheden voor een platform dat deze service aanbiedt. Momenteel is nog geen platform gekozen.

DEEL 5 - HORZIONTALE DOELSTELLINGEN

5.1 AANBEVELINGEN AUDIT VLAANDEREN

We verwijzen hiervoor naar het beleidsgericht rapport van Audit Vlaanderen van 5 januari 2024.

Dit beleidsgericht rapport schetst de stand van zaken van de opdrachten van de afgelopen vijf jaar bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM).

- Evaluatie van de maturiteit van het risicomanagement binnen de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (2023).
- Audit van het kernproces handhaving bij bodemdossiers (2021).
- De systeemaudit Handhaving milieuhygiëne (2022).

Het bevat ook de stand van zaken met betrekking tot de opvolging van aanbevelingen.

Op basis van de uitgevoerde auditwerkzaamheden in 2023 is Audit Vlaanderen van mening dat de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) werk maakt van het verhogen van de maturiteit van het risicomanagement en het verbeteren van de organisatiebeheersing.

Naar aanleiding van de recente audit m.b.t. de evaluatie van het risicomanagement (2023) wordt bevestigd dat de OVAM al verschillende jaren werk maakt van risicomanagement. De uitgewerkte methodiek voor risico-identificatie, -evaluatie en -beheer wordt toegepast doorheen de organisatie. De maturiteit stijgt licht door de inschatting 'beheerst' (niveau 4) voor 'doelstellingen en risicocascade', wat aangeeft dat een cascade van de risico's aanwezig is voor alle kernprocessen, de belangrijkste ondersteunende processen en strategische projecten.

In 2021 stelde Audit Vlaanderen vast dat het proces van de handhaving bij bodemdossiers voldoende onder controle is. De enige aanbeveling m.b.t. de efficiëntie van het procesverloop werd dit jaar gerealiseerd.

Daarnaast voerde Audit Vlaanderen, op vraag van het managementcomité Omgeving, in 2021-2022 een audit uit van het handhavingssysteem m.b.t. milieuhygiëne bij Klasse 1- bedrijven. Hierbij werden verschillende hiaten gedetecteerd omwille van een sterke focus op de inhoudelijke materies, in combinatie met de veelheid aan (andere) prioriteiten en de systematische personeelsbesparingen. Audit Vlaanderen formuleerde 12 aanbevelingen. Het Managementcomité Omgeving stelde een gemeenschappelijk actieplan op. Audit Vlaanderen volgde dit jaar tussentijds de stand van zaken op en stelde vast dat er nood is aan een meer globale en systematische aansturing en opvolging om de aanbevelingen tijdig en volledig te kunnen realiseren.

De OVAM gaat steeds constructief om met de geformuleerde aanbevelingen. De realisatiegraad stijgt dit jaar omdat de enige openstaande aanbeveling gerealiseerd werd. Hierdoor blijven de indicatoren acceptatiegraad en tijdigheid op 100% en is de aanvaardbaarheid van streefdata niet meer van toepassing.

5.2 OPVOLGING PERSONEELSBESPARINGEN

De instructies voor de ondernemingsplannen 2020-2024 leggen de entiteiten op een inschatting te maken van hoeveel koppen in het komende jaar zullen worden bespaard, met een duiding van de aanleiding van de besparing. Dit moet worden opgenomen in de rubriek 'horizontale strategische doelstellingen' van het ondernemingsplan.

We beschouwen dit als een indicatie van de koppenbesparing, niet als doelstelling. Immers, in de Mededeling aan het Voorzitterscollege van 21 november 2019 over de personeelsbesparingen (VC_20191121_1_MED022a) lezen we onder de (4.1) Aanpak:

Het resultaat is een overzicht van het aantal te besparen personeelsleden per entiteit per kalenderjaar¹ (cfr. tabel in bijlage 1).

In de bijlage 1 van de mededeling is voor de OVAM een besparing opgelegd van 20 koppen tegen eind 2024, en 208.000 euro per jaar. Het vertrekpunt is 330 koppen.

Eind 2023 bedraagt het aantal mee te rekenen personeelsleden 308. Ook al zijn een aantal vervangingswervingen nodig om de bedrijfscontinuïteit verder te garanderen; door een doordacht uitstroom- en instroombeleid is de besparingsdoelstelling haalbaar. Voor specifieke extra opdrachten deze legislatuur zijn extra personeelsleden gevraagd en deels geworven met uitstroom in 2024. Indien deze taken bestendig worden, wordt tijdig een goedkeuring aan de Vlaamse Regering gevraagd.

5.3 ACTIEPLAN PSYCHOSOCIAAL WELZIJN

De resultaten van de Risicoanalyse Psychosociaal Welzijn najaar 2022 werden in de loop van 2023 in ruime werkgroepen besproken. Op basis van de Risicoanalyse en de participatieve inbreng werden voor de organisatie 7 thema's geselecteerd. Voor elk thema vindt u hieronder kadering en de acties in 2024. We benadrukken dat de thema's vastliggen, maar dat de trajecten en acties participatief gebeuren en dus ook aanpasbaar zijn.

1. Werkdruk

Wat: De directie stelt een actieplan Welzijn op, zowel voor haar eigen welzijn als voor dat van elke medewerker.

Resultaat: De directie bewaakt mee het welzijn van elke MW door strategische keuzes te maken, intern en extern prioriteiten te stellen, open te communiceren en een voorbeeldrol op te nemen in constructieve samenwerking.

Acties

- Opvolgingen van de uitvoering en bespreking van aandachtspunten halfjaarlijks in de directieraad
- Strategische keuzes maken (zie visietekst)

2. OVAM-breed (visie, structuur, sturing, politiek,...)

Wat: Formuleren van een strategische visie 2024-2029 voor de OVAM. Deze visie geeft de beleidsprioriteiten aan die als basis zullen dienen voor de ondernemingsplannen.

Resultaat: Elke medewerker kent de visie en de prioriteiten van zijn afdeling. De directie kent de vereiste middelen toe aan de prioritaire hoofdlijnen.

¹ De monitoring van de personeelsbesparing zal echter gebeuren ten opzichte van de einddoelstelling, en niet ten opzichte van de jaarlijkse doelstellingen zoals die in de tabel met de besparingsdoelstelling opgenomen werden. Het behalen van de besparingsdoelstellingen is de expliciete verantwoordelijkheid van de leidend ambtenaren van de betrokken entiteiten. Het behalen van deze doelstelling kadert tevens binnen het principe van de responsabilisering van de leidend ambtenaren, zoals opgenomen in het Vlaamse Regeerakkoord.

Acties

- Visietekst gebruiken als basis voor het ondernemingsplan
- Visietekst uniformiseren met de Beleidsnota's van de Vlaamse Regering
- Organisatie informeren over de beleidsruimte van de OVAM
- Opstellen meerjaren PEP rekening houdend met de inhoudelijke taken, personeels- en budgettaire ruimte

3. Afspraken maken over samenwerken

Wat: Implementatie van een governance voor intern samenwerken met MS365 en invoeren van Sharepoint

Resultaat: We gebruiken MS 365 als digitale werkplek en tool om goed samen te werken. Elke medewerker kent de richtlijnen, is voldoende vaardig om de toepassingen correct te gebruiken, houdt zijn documenten op de correcte plaats bij en kan beroep doen op een ambassadeur in het team.

Acties

- Uitrollen van sharepoint
- (her)Opstarten van ambassadeurs-groep
- Sensibiliseren rond governance en herhalen van bestaande richtlijnen
- Opleiden op drie verschillende kennisniveau's
- Traject uitwerken om het toepassen van de richtlijnen op te volgen

4. Arbeidsomstandigheden en -voorwaarden

Wat: Goed afsprakenkader over hybride werken

Resultaat: Elke medewerker kan volgens zijn eigen work-life balans het werk resultaatgericht, flexibel en hybride inplannen, met behoud van een goede binding met zijn collega's en de organisatie.

Acties

- Jaarlijks afsprakenkader hybride werken opvolgen en rapporteren aan directie voor bespreking

Wat: Duidelijke afspraken over gebruik ruimtes en deze interne regels laten respecteren.

Resultaat: De collega's ervaren de kantoorruimtes als een geschikte werkcontext om in te vergaderen, focussen, brainstormen en onderling contact te houden. Ze spreken elkaar respectvol aan als ze hinder ondervinden.

Acties

- Regels gebruik ruimtes herbekijken in functie van nieuwe gebouw en regels van HFB
- Bekijken welke extra acties door de OVAM nog nodig zijn
- Intussen herhalen van de huidige regels via interne communicatie

Wat: Aandacht om over VO/OVAM-brede onderwerpen enkel centraal te communiceren

Resultaat: Elke medewerker kan teruggrijpen naar VO/OVAM-brede duidelijke communicatie omtrent algemene onderwerpen die voor hem van toepassing zijn.

Acties

- De directie staat bewust stil bij elk DR -punt of een OVAM-brede communicatie wenselijk is boven een communicatie van AH naar eigen afdeling.
- Bij toelichtingen over algemene onderwerpen verwijzen we steeds naar de VO/OVAM-brede communicatie.

- Bij elke communicatie vragen we aan de medewerkers om rechtstreeks met de betrokkenen contact op te nemen bij vragen/onzekerheden.

5. Jobinhoud

Wat: Opstellen van een billijk en transparant remuneratiebeleid. Dit kan echter doorkruist worden door het 5-sporenbeleid.

Resultaat: Elke medewerker kent de mogelijkheden binnen het remuneratiebeleid.

Acties

- Vastleggen billijk remuneratiebeleid
- Intern communiceren
- Uitrollen

Wat: Verduidelijken van de rollen en de verantwoordelijkheden van verschillende ondersteunende diensten.

Resultaat: elke medewerker kent de hoofdverantwoordelijkheden van de ondersteunende diensten.

Acties

- Duidelijkheid creëren over de taken en rollen van de ondersteunende diensten via het intranet

6. Steun van de collega's

Wat: Betrokkenheid van de collega's behouden/verhogen door mensgerichte interne communicatie en organisatie-brede momenten zodat het contact tussen collega's vergroot.

Resultaat: Huidige hoge betrokkenheid van de collega's behouden en eventueel verbeteren

Acties

- Personeelsfeest
- Nieuwjaarsreceptie
- Week van het werkgeluk
- tweewekelijkse toelichting DR door AG
- Toelichting OP
- Vriendenkring
- Vamos met persoonlijke verhalen
- Kom Op Tegen Kanker Acties
- Sport Label OVAM
- ....

7. Steun van de leidinggevende

Wat: Visie op leiderschap vastleggen en begeleidingstraject opstellen.

Resultaat: Elke medewerker heeft een leidinggevende die bijdraagt aan zijn persoonlijk welzijn, realisaties en persoonlijke ontwikkeling

Acties

- Vernieuwen TV-functies
- Start traject leiderschap

5.4 DIVERSITEITSPLAN

Voor de cijfers doen we beroep op gegevens in Vlimpers en input van de dienst Diversiteitsbeleid. De onderstaande cijfers hebben betrekking op de eerste helft van het jaar 2023 – definitieve cijfers 31/12/2023 zijn nog niet aangeleverd door de dienst Diversiteitsbeleid AGO.

Kansengroep	Streefcijfer (%)	OVAM-cijfers 30/6/2023 (%)	VO-cijfers 30/6/2023 (%)
Personeelsleden van buitenlandse herkomst	10 %	8,2 %	13,6 %
Personeelsleden met een handicap of chronische ziekte	3 %	3,7 %	2,5 %
Vrouwen in managementfuncties	40 % (topkader)	0 % (topkader)	23,6 %
	40 % (middenkader)	25 % (middenkader)	40,1 %
		45,8 % (teamverantwoordelijken) (31/10/2023)	

Jobstudenten / stages	Jaarlijks streefcijfer	OVAM-cijfers 2023
Stagiairs en jobstudenten van buitenlandse herkomst	20	5 schoolstagiaires/jobstudenten met buitenlandse herkomst
Stagiairs en jobstudenten met een handicap of chronische ziekte	6	9 schoolstagiaires/jobstudenten met een arbeidshandicap of chronische ziekte

1. Evaluatie 2023

Voor het aantal personeelsleden van buitenlandse herkomst wordt het streefcijfer van 10% nog niet gehaald. Deze cijfers stijgen wel duidelijk doorheen de tijd (6,12% voor 30/6/2021; 6,60% voor 30/6/2022, 8,2% voor 30/6/2023). Bij werving merken we dat de taalkennis en de taalwetgeving hier een extra drempel kan zijn. Gelet op de besparingscontext (besparingen op aantallen en budget) is het een uitdaging om de cijfers te laten stijgen of minstens stabiel te houden.

Het integratieprotocol blijft een belangrijk instrument om de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap of chronische ziekte mogelijk te maken, te bestendigen of te bevorderen. De huidige integratieprotocollen werden in 2023 opnieuw geëvalueerd door de diversiteitsambtenaar in samenwerking met de collega in kwestie en waar nodig aangepast via addenda.

Door de pensionering van de vorige leidend ambtenaar is het percentage vrouwen in managementfuncties teruggebracht naar 0%. Vermits we hier maar één functie hebben op het niveau van het topkader wordt dit cijfer best ook vergeleken met de cijfers van de Vlaamse Overheid (23,6% voor 30/6/2023). Daarnaast gaat het bij OVAM om slechts vier posities op niveau van middenkader (25%), dewelke niet frequent open komen te staan. Dit bemoeilijkt het om impact te hebben op de cijfers en verandering teweeg te brengen. We volgen daarom ook de man-vrouw verdeling op niveau van teamverantwoordelijken op (45,8% voor OVAM op 31/10/2023).

In 2023 maakten we werk van een Gender Equality Plan (GEP). Dit bestaat uit een engagement dat we vertalen in een aantal concrete acties met als doel de gendergelijkheid te promoten binnen onze organisatie en processen genderneutraal te maken.

2. Acties 2024

We aligneren ons met het beleid op het niveau van de Vlaamse overheid. We zetten daarbij vooral in op acties ter bevordering van de streefcijfers.

Inzetten op tewerkstelling van personen met arbeidshandicap/chronische ziekte en van buitenlandse herkomst

We gebruiken het integratieprotocol actief in ons beleid rond re-integratie. We stimuleren het aan het werk blijven van personen met een chronische ziekte door te investeren in een deeltijdse hervatting na langdurige ziekte. We houden contact met de collega's met een arbeidshandicap of chronische ziekte en adviseren waar nodig de mogelijkheid tot deeltijdse prestaties, ook zo voorzien in het Vlaams personeelsstatuut.

De diversiteitsambtenaar neemt deel aan bijeenkomsten van Mozaiko, een netwerk dat oplossingen zoekt voor drempels die personeelsleden van buitenlandse herkomst ondervinden binnen de Vlaamse overheid. De diversiteitsambtenaar volgt ook trainingen of vormingen rond dit onderwerp en kan beroep doen op tools en actiepunten via het VO-brede platform voor diversiteitsambtenaren. Bij nieuwe wervingen proberen we steeds te zoeken naar mogelijkheden. De taalwetgeving blijft in een aantal gevallen een extra moeilijkheid.

Stagiairs en jobstudenten

We moedigen onze teamverantwoordelijken verder aan jobstudenten uit de doelgroepen een kans te geven en, ondanks de moeilijke randomstandigheden, in de nodige begeleiding te voorzien. We promoten verder de inzet van stagiairs in de organisatie, waarbij we ons flexibel opstellen wat betreft thuiswerk en tijdregime.

Engagementsverklaring non-discriminatiebeleid

We hernieuwen de engagementsverklaring non-discriminatiebeleid afgesloten door de vorige leidend ambtenaar. We nemen de verklaring op in het arbeidsreglement, publiceren ze op onze website en zetten ze intern sterk in de verf naar de personeelsleden toe. Bij het lanceren van vacatures brengen we dit engagement van de OVAM om discriminatie op welke grond dan ook te bestrijden extra onder de aandacht.

GEP

We volgen de actiepunten opgenomen in het Gender Equality Plan verder op. Op korte tot middellange termijn:

- Opleidingen voorzien rond genderneutraal schrijven
- Sprekers laten komen in de week van de diversiteit en events en opleidingen rond gendergelijkheid in de verf zetten om bewustzijn te vergroten
  - o de dag van de non-discriminatie (21 maart)
  - o de internationale dag tegen holebi- en transfobie (17 mei)
  - o de dag van diversiteit (eerste dinsdag van oktober)
  - o de internationale dag van personen met een handicap (3 december)
- Opnemen van geslacht, seksuele oriëntatie, genderidentiteit en -expressie in de engagementsverklaring
- Opleiding rond onbewuste gender bias voor HR/selectieverantwoordelijken, leidinggevenden
- Stimuleren van opleiding voor vertrouwenspersonen (omgaan met meldingen rond geweld en grensoverschrijdend gedrag). Ruim opleidingsaanbod van GDPB die ook rond dit thema vormingen voorzien.

5.5 OPVOLGING EU-REGELGEVING

De OVAM verzekert steeds de tijdige screening van nieuwe EU regelgeving en initiatieven via haar tweede strategische doelstelling “We versterken onze internationale werking voor een duurzaam afval-, materialen en bodembeheer binnen een circulaire economie”. Aan elke regelgeving die ze moet omzetten gaat een beleidsproces vooraf waar de OVAM vanzelfsprekend invloed op wil uitoefenen.

Volgende regelgeving wordt alvast voorzien om in 2024 om te zetten:

- Batterijenverordening
- Wijziging van de bijlagen IV en V bij Verordening persistente organische verontreinigende stoffen (POP's)

Er lopen op dit moment geen inbreukprocedures wegens laattijdige of foutieve omzetting van EU-richtlijnen door in 2024. We vernamen dat de Europese Commissie overweegt om in de loop van 2024 de beslissing te nemen om België te dagvaarden wegens niet-volledige omzetting van de SUP-richtlijn.

5.6 PERSONEELSPLAN

In 2020 is de meerjaren-personeelsbehoefte in beeld gebracht tot 2024. Hierbij houden we rekening met onze strategische projecten en doelstellingen tegen 2024. Naast de opgelegde besparingsnorm hielden we rekening met de gekende uitstroom. De vervanging van de uitstroom gebeurt doordacht waarbij het behalen van onze doelstellingen en een lange termijn behoefte ingevuld wordt.

We voorzien bijkomend tijdelijke functies ter versterking van onze teams. Deze tijdelijke functies zijn extern gefinancierd. Binnen de budgettaire mogelijkheden en met respect voor de opgelegde besparingsdoelen, bekijkt de directie jaarlijks de concrete invulling. Het OP 2024 is afgestemd op het geldende Personeelsplan 2020-2024. Dat impliceert dat bepaalde taken niet of minder dan naar wens aan bod komen. De OVAM ondervindt daarbij de effecten van de koppenbesparing, die haar bovenmatig in vergelijking met andere entiteiten is opgelegd bij de start van de legislatuur.

BO2024 - Begroting - uitgaven

UITGAVEN		Begrotingsartikel ORAFIN	Basisallocatie	130,127,000	ESR VAK		130,916,000	ESR VEK	
WERKING		Begrotingsartikel ORAFIN	Basisallocatie	42,275,000	ESR VAK		42,275,000	ESR VEK	
PERSONEEL		QJ0-AQCE2JA-LO		35,363,000			35,363,000		
Loonkosten eigen personeel	QJ0-AQCE2JA-LO	AQC001	34,539,000	1100	34,539,000	34,539,000	1100	34,539,000	
Loonkosten eigen personeel - EU afval-en materialen	QJ0-AQCE2JA-LO	AQC002	824,000	1100	824,000	824,000	1100	824,000	
PERSONEEL		QJ0-AQCE2EA-LO		124,000			124,000		
Loonkosten eigen personeel - EU bodem	QJ0-AQCE2EA-LO	AQC003	124,000	1100	124,000	124,000	1100	124,000	
EIGEN WERKING		QJ0-AQCE2ZZ-WT		6,788,000			6,788,000		
Algemene werkingskosten	QJ0-AQCE2ZZ-WT	AQC004	981,000	1211	951,000	981,000	1211	951,000	
				7422	30,000		7422	30,000	
ICT-uitgaven	QJ0-AQCE2ZZ-WT	AQC005	2,453,000	1211	2,267,000	2,453,000	1211	2,267,000	
				7422	186,000		7422	186,000	
HR	QJ0-AQCE2ZZ-WT	AQC006	267,000	1211	267,000	267,000	1211	267,000	
Huisvesting	QJ0-AQCE2ZZ-WT	AQC007	3,087,000	1211	901,000	3,087,000	1211	901,000	
				1212	2,186,000		1212	2,186,000	

BELEID		Begrotingsartikel ORAFIN	Basisallocatie	58,714,000	ESR VAK		58,547,000	ESR VEK	
Afval en materialenbeleid		QJ0-AQCE2JA-WT		17,288,000			21,662,000		
EU Afval- en materialenbeleid	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC017	891,000			891,000			
				1211	891,000		1211	891,000	
SD1: We geven invulling aan de transieprioriteit Vlaanderen Circulair in het kader van de Visie 2050 van de Vlaamse Regering	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC018	0			0			
				1211	0		1211	0	
SD2: We versterken onze internationale werking voor een duurzaam afval-, materialen- en bodembeheer binnen een circulaire economie	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC019	107,000			107,000			
				1211	107,000		1211	107,000	
				3132	0		3132	0	
SD3: Vlaanderen is asbestveilig tegen 2040	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC020	8,900,000			13,150,000			
				1211	354,000		1211	354,000	
				7340	7,346,000		7340	11,596,000	
				7440	1,200,000		7440	1,200,000	
SD4: Het gebruik van primaire grondstoffen daalt door dematerialiseren en sluiten van materiaalkringlopen	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC021	4,338,000			4,462,000			
				1211	2,776,000		1211	2,900,000	
				3132	1,288,000		3132	1,288,000	
				3300	0		3300	0	
				7440	274,000		7440	274,000	
SD7: Tegen 2030 verloopt elke dienstverlening van de OVAM digitaal	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC022	852,000			852,000			
				1211	0		1211	0	
				7440	852,000		7440	852,000	
SD9: We implementeren de communicatiestrategie 2020-2025 en maken zo dienstverlening en informatie actief bekend, sensibiliseren rond de kernthema's en creëren draagvlak voor ambitieus beleid.	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC023	200,000			200,000			
				1211	200,000		1211	200,000	
RELANCE BUDGET VVS: CIRCULAIRE ECONOMIE - ASBEST (sectorprotocollen)	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC025	0			0			
				7340	0		7340	0	
RELANCE BUDGET VV70: MATERIAALSTROMEN DIGITALISEREN	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC026	0			0			
				1211	0		1211	0	
				7440	0		7440	0	
RELANCE BUDGET VV125: CIRCULAIRE ECONOMIE - RECYCLAGEHUB	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC027	0			0			
				1211	0		1211	0	
Vlaanderen Circulair Governance	QJ0-AQCE2JA-WT	AQC024	2,000,000			2,000,000			
				1211	1,900,000		1211	1,900,000	
				7440	100,000		7440	100,000	
Bodemsanering en bodembeheer		QJ0-AQCE2EA-WT		41,426,000			36,885,000		
EU Bodem	QJ0-AQCE2EA-WT	AQC014	56,000			56,000			
				1211	56,000		1211	56,000	
SD5: Bodemkwaliteit garanderen via bodemsanering	QJ0-AQCE2EA-WT	AQC015	33,591,000			29,640,000			
				1211	4,666,000		1211	4,050,000	
				3132	2,000,000		3132	2,000,000	
				7112	30,000		7112	30,000	
				7340	26,895,000		7340	23,560,000	
SD6: Bodemkwaliteit versterken via bodemzorg	QJ0-AQCE2EA-WT	AQC016	5,664,000			5,074,000			
				1211	5,664,000		1211	5,074,000	
Bodem Digitaal	QJ0-AQCE2EA-WT	AQC073	2,115,000			2,115,000			
				1211	2,115,000		1211	2,115,000	

BEGROTINGSSALDO'S		Begrotingsartikel ORAFIN	Basisallocatie	29,138,000	ESR VAK		30,094,000	ESR VEK	
RESERVES - BODEM EN ONDERGROND		QJ0-AQCE2EA-RE		29,138,000			27,017,000		
Bodembeschermingsfonds	QJ0-AQCE2EA-RE	AQC013	29,138,000			27,017,000			
				0310	29,138,000		0310	27,017,000	
OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR	QJ0-AQCE2ZZ-OV		0			3,077,000			
OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR	QJ0-AQCE2ZZ-OV	AQC000	0			3,077,000			
				0322	0		0322	3,077,000	

BO2024 - Begroting - inkomsten

INKOMSTEN		Begrotingsartikel ORAFIN	Basisallocatie	130,916,000	ESR	
WERKINGSDOTATIE	QJ0-BQCEAZZ-OI			25,080,000		
	QJ0-BQCEAZZ-OI	BQC006	25,080,000		4610	24,846,000
					6611	234,000
EIGEN INKOMSTEN BODEM	QJ0-BQCEAEA-OW			19,505,000		
	QJ0-BQCEAEA-OW	BQC002	19,325,000		1611	16,881,000
					3810	2,444,000
	Projecten EU QJ0-BQCEAEA-OW	BQC010	180,000		3910	180,000
EIGEN INKOMSTEN AFVAL EN MATERIALEN	QJ0-BQCEAJA-OW			14,648,000		
	QJ0-BQCEAJA-OW	BQC003	12,933,000		1611	12,573,000
					1620	360,000
	Projecten EU QJ0-BQCEAJA-OW	BQC011	1,715,000		3910	1,715,000
MINA-DOTATIES BODEM	QJ0-BQCEAEX-OI			33,503,000		
	QJ0-BQCEAEX-OI	BQC004	33,503,000		4630	7,026,000
					6631	26,477,000
MINA-DOTATIES AFVAL EN MATERIALEN	QJ0-BQCEAJX-OI			6,250,000		
	QJ0-BQCEAJX-OI	BQC005	6,250,000		4630	6,250,000
RESERVEFONDSEN - BODEMBESCHERMINGSFONDS	QJ0-BQCEAEA-OR			28,853,000		
	QJ0-BQCEAEA-OR	BQC008	28,853,000		0810	28,853,000
OVERGEDRAGEN OVSCHOT VORIGE BOEKJAREN	QJ0-BQCEAZZ-OG			3,077,000		
	QJ0-BQCEAZZ-OG	BQC000	3,077,000		0821	3,077,000

BO2024 - Begroting - uitgaven MINA

		VAK BO2024	VEK BO2024
UITGAVEN	Begrotingsartikel	8,966,000	14,966,000
Bodem	QBX-3QCE2EA-WT	3,481,000	3,481,000
Vlabotex/Tersana	QBX-3QCE2EA-WT	QC01300 3122	3,481,000.00
Afval en materialenbeleid	QBX-3QCE2JA-WT	5,485,000	11,485,000
Kringloopcentra	QBX-3QCE2JA-WT	QC02500 3300	808,000.00
Subsidies lokale besturen (investeringen)	QBX-3QCE2JA-WT	QC05600 6331	2,677,000.00
Subsidies circulaire economie	QBX-3QCE2JA-WT	QC09700 3300	2,000,000.00
VV4 Relance asbest lokale besturen	QBX-3QCE2JA-WT	QC90500 5111	0.00
VV5 Relance asbest sectorprotocollen	QBX-3QCE2JA-WT	QC90600 5111	0.00
VV125 Relance recyclagehub	QBX-3QCE2JA-WT	QC92200 1211	0.00

BO2024 -Begroting - Inkomsten MINA

INKOMSTEN		Begrotingsartikel	Basisallocatie	68,154,000
Afval en materialenbeleid		QBX-2QCEAJA-OW		68,154,000
Milieuheffingen		QBX-2QCEAJA-OW	QC00400 3670	67,654,000.00
Samenwerkingsakkoord Fost+		QBX-2QCEAJA-OW	QC00600 3670	500,000.00